

21 Ocak 1990

Değerli yoldaşlar,

Ankara'da parti kuruluşu ile ilgili yapılan görüşmeleri ak-
t a r a n notunuzu aldık. Gerek bu temaslar, gerekse yönetimden istif-
edemeyen yoldaşlar nedeniyle ortaya çıkan parti içi durum üzerinde birli-
te k onuşma ve değerlendirme yapma olanağımız oldu. İçinde bulunduğumuz
durumu oldukça ciddi buluyoruz. Bu nedenle görüşmelerimizi sizlere
birlikte iletmek istedik.

Bugünkü ortamdan partinin bir çıkış yolu bulabilmesi için KONGRE
nin toplanmasının zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Bu sonuca bizi götü-
ren başlıca değerlendirmeler şunlar:

1- Uzun bir tereddüt, kararsızlık döneminin ardından, parti içi
orta m ve ilişkileri her defasında son derece yıpratıcı bir tartışma
sonucunda atmaya karar verdiğimiz her adımın zayıflatılması ve y eni-
den "kararsızlık-tartışma" fasit daireesine geri dönülmesi biçiminde ge-
lişen bu sürece, artık partinin tahammülü kalmadığını inancındayız. Bu
böyle devam edemez. Çünkü bu durum, partinin girdiği bugünkü politik
mücadele içinde beklemek ve kararsızlık olarak ortaya çıkan her sonuç
fiilen partinin dağılması anlamına geliyor. Bugün her komünist parti
sinin karşı karşıya bulunduğu varlık-yokluk sorunu --ki biz daha ağır
görevlerle yüz yüzüz-- ancak kararlı bir politika ve aktif bir müca-
le ile aşılabılır. Biraz daha beklersek, geride korunacak birşey kalmayacak
endişesini taşıyoruz. Ayrıca bizim iç sorunlarımız herkes tara-
fından biliniyor. Yoldaşlarımızın istifa haberi, daha sizin notxx bize
ulaşmadan, "ziyaretimize" gelen Atilla Coskun tarafından bize iletil-
di. Bu durum hükümet dahil, özellikle "birleşmeyi" amaçladığımız
sol güçlerin, bizi zayıf düşürerek teslim alma niyetlerine güç ver-
yor. Yeni davetmelerle bizi geriletme politikalarına daha büyük
bir ümitle sarılmalarına yol açıyor. Ayrıca kararsızlık ve yıpratıcı
tartışmalar biçiminde gelişen "fasit daireye" her yeni dönüş, örgüt-
sel bunalımı da derinleştiriyor. Bunsızlıktan çıkışta yaslanabileceğimiz
parti içi sağlıklı güçlerxx de yıpranıyor ve pasifleşiyor. Radikal
ve köklü bir adım atmak bize zorunlu gözüküyor.

2- Somut gerçek şudur: Partinin izleyeceği politik mücadele hattı
üzerinde, yönetim içinde köklü düşünce farklılıkları ortaya çıkmıştır.
Bu durum, sizin de yazdığınız gibi, parti içinde farklı politik tutum-
ların ve parti içinde ayrı platformların ortaya çıkmasına yol açmış-
tır. Partinin izleyeceği politikayı netleştirmeden adım atması mümkün

değildir. Parti aynı anda iki farklı politika izleyemez. Bu durumda tek çıkış yolu, çoğunluğun iradesi doğrultusunda parti içinde hareket birliğinin sağlanmasıdır. İzlenecek politika konusundaki farklı yaklaşımlar ise, karar formülasyonlarında yapılacak uzlaşmalarla aşılabilecek türden değildir. Ancak açık bir tartışma ve çoğunluğun iradesi ile bu farklılık aşılabılır.

3- Parti yönetiminin otoritesinin çok zedelendiği, giderek bütün inisiyatifi yitirme ve paralize olma tehlikesiyle yüzyüze geldiği görülen bir durum. Bugün Birlik Kongresinin ve MK'nın aldığı bütün kararlar kağıt üzerindedir. Fiilen uygulanamaz hale gelmiştir. Bu durum bile tek başına kongre nedenidir. Ayrıca bugün parti yönetiminin varlığı da hayli tartışmalı bir duruma gelmiştir. MK kararına rağmen yurt dışından dönmeyen parti yöneticilerinin, MK üyesi olarak kalmaya devam etmeleri düşünülemez. 8 Aralık çıkışından sonra istifa edenler de dikkate alındığında parti yönetiminde büyük bir boşluğun doğduğu ve bunu atamalarla veya yedeklerle aşmanın mümkün ve doğru olmadığı görülebilmektedir. Daha fazla gecikilmesi sürece müdahale edilmemesi halinde gidiş, partiyi sağlıklı bir biçimde kongreye götürecektir bir mekanizmanın da ortada kalmayacağı biçimindedir.

4- Varolan durumu örgüte açıklayarak parti içinde tartışmaya açmak, tek başına çözüm değildir. Farklı politik yaklaşımlar açık ve net ortaya konulmalı, örgütün ve üyelerin elinde bu sorunu nasıl çözeceklerinin mekanizması somut olmalıdır. Yani örgüt tartışılan konuda sadece görüş ve düşüncelerini "açıklama" hakkına değil, aynı zamanda bu tartışmayı sonuçlandırmada "karar verme" hakkına sahip olmalıdır. O zaman gerçek anlamda sorunun çözümünde taraf olabilir ve tartışma somut bir sonuca doğru gelişebilir. Kısacası, tartışmanın nasıl sonuçlanacağı ve sorunun nasıl çözüleceği belli olmalıdır. Bu da Kongre'dir.

Sizin aldığınız "partinin izleyeceği politikanın örgütte tartışılarak oluşturulması... İlçe temsilcilerinin katılacağı daha geniş toplantıda görüşlerin belirlenmesi" doğrultusundaki karar bize doğru gelmiyor. Birincisi, örgütte tartışarak politika oluşturmak, eğer bir tartışma zemini hazırlanmazsa pratik olarak mümkün değildir. Önce varolan farklı yaklaşımlar ortaya konulmalı ki parti içinde somut bir tartışma yapılabilir. Bu nedenle sadece enformasyon verip tartışma açmak yararlı olmaz. Bu durumda dağınık ve kaçınılmaz olarak sistemsiz bir biçimde belirtilecek görüşlerin nasıl raporlanacağı, düzenleneceği ve sonuçlandırılacağı içinden çıkılmaz bir biçim alabilir. Ya da bugün varolan ve zaten bilinen farklı yaklaşımların tekrar edilmesi sonucunu

verir. Bu da zaman kaybıdır. Bu nedenle örgüt içindeki tartışmaya, farklı yaklaşımlardan oluşan somut bir platform konularak başlanması sonuç alıcı bir tartışma için zorunludur. İkincisi, gerçekçi ve açık olursak bugünkü durumumuzla "örgüte danışarak ve önerilerini alarak p politika oluşturma" aşamasını çoktan geride bıraktığımızı görebiliriz. Artık ortaya çıkmış farklı politik yaklaşımlar söz konusudur. Ne yapmalıyız sorusuna yanıt aramıyoruz. Bu soruya verilmiş farklı yanıtlar vardır ve bunlar biliniyor. Bu durumda örgütten görüş isteyecek politika oluşturmaya çalışmak, başımızı kuma gömmek olur. Şimdi yapılması gereken bu farklı yaklaşımları tartışmak ve bir sonuca bağlamaktır. Partinin hangi politikayı izleyeceğini belirlemektir. Farklı politik yaklaşımların olması çok vahim bir durum değildir. Bundan sonraki part yaşamımızda böyle durumlarla kaçınılmaz olarak çok karşılaşacağız. Bun alışmalıyız. Önemli olan böylesi durumlarda açık ve demokratik bir tartışma sonucunda izleyeceğimiz politikayı belirleyerek partinin, bu politika doğrultusunda hareket birliğini sağlamayı öğrenmemizdir. Vahim olan bundan kaçınmaya ve üstünü örtmeye çalışmaktır.

Şimdiden parti içinde konferans ve kongre zorlamaları varsa bu, tartışma sürecinde daha da gelişecek demektir. Yarın bu zorlama karşısında "boyun eğmek" zorunda kalınırsa, sağlıklı bir tartışma süreci -nin hazırlanması olanağı da yitirilmiş olacaktır. Çünkü parti yönetiminin otoritesi bu anlamda da ciddi bir darbe yemiş olacaktır.

5- PB'nun genişletilmesiyle, partinin içinde bulunduğu durumda geçici de olsa bir iyileştirme sağlanması bize çok güç gözüküyor. Sizin söylediğiniz gibi, 10 kişilik operatif ve sıkı çalışan bir yönetim ile belli bir iyileşmenin sağlanması ancak bu ekibin, ne yapılacağı ve izlenecek politika konusunda açık düşüncelere sahip olduğu, bu konuda kendi içinde kararlı ve aktif bir tutum alabildiği durumda gerçekleşebilir. Bugünkü ortamda ise bunun sağlanması olanaklı değildir. İzlenecek politikada netlik sağlanamadığı durumda bu tür örgütsel düzenlemelerle sonuç almak mümkün değildir. Çünkü sorun örgütsel değil, politiktir. Bu durum ayrıca yönetici görevler üslenen kadroları da yıpratıp öğretiyor. Çünkü bu kadrolar politik yaklaşımlardaki farklılıklar nedeniyle tartışmalar içinde boğulup kalıyorlar. Sonuçta hem belli yönetim kademeleri, hem de burada görev yapan kadrolar yıpranıyor. Bunlara ek olarak Birlik Kongresi'nin, zaten aldığı kararların uygulanmamasıyla zayıflatılan iradesinin, sonuç vermeyecek örgütsel düzenlemelerle de yıpranması iyi olmayacaktır. Geride çok az yasa-nacağımız parti içi meşru zemin ve otoritesinin kalması doğru değildir. Operatif çalışma konusundaki zorlukları, Kongre'ye kadarki süreç için-

de MK Sekreteryasını çalışır hale getirerek aşmaya çalışmak daha uygun olur. Burada somut işler çerçevesinde belli kadrolar görevlendirilebilir.

D eğerli y oldaşlar,

Kongre'nin hazırlanış biçimi konusunda ilk yaklaşımlarımızı da öneriler olarak iletmek istiyoruz.

1- Kongre'nin mümkün olduğu kadar bir parti-içi "hesaplaşma" olmaktan çıkarılması gerekiyor. Kongre kararının gecikmesi böyle bir hesaplaşma için birikimi arttıracaktır. Kısır bir hesaplaşmadan kaçırarak, parti içi tartışmanın farklı politik yaklaşımlar üzerinde somut bir tartışma olarak örgütlenmesiyle bağlıdır. Buna ek olarak Kongre, partinin dışa yönelik politik faaliyetinde somut bir hedefe bağlanmalıdır. Kongre böyle bir politik amaca bağlı olarak örgütlenebilirse tartışmaların içe dönme sakıncası da en aza indirilebilir. Bu nedenle Kongre, TBKP'nin devamı niteliğinde ve salt onun kendi içindeki bir tartışmayı sonuçlandırmak amacıyla sınırlı kalmamalıdır. Bu açıdan Kongre'nin, "Komünist Partisi Kurucular Hareketinin" örgütlenmesi amacına yönelmesi doğru olur. Bu kongre sürecinin açık toplantılar biçiminde örgütlenmesini olanaklı kıldığı gibi partinin, kamuoyunda saydamlaşması amacı açısından da yeni bir deney olur. Kongre süreci sonunda hem izlenecek politika yürütülen tartışmalarla belirlenmiş olmalı, hem de Türkiye çapında il ve ilçelerde parti kurucular kurulları ortaya çıkmış olmalıdır. Böylece parti içi tartışmayı dışa yönelik politik faaliyetle birleştirme olanağı ortaya çıkabilir düşüncesindeyiz. Bizim bu düşüncemiz tartışmak için bir öneridir. Ama Kongre sürecini dışa yönelik politik faaliyetle birleştirme ihtiyacı açıktır. Ayrıca Kongre'den sonra TBKP'nin bugünkü gibi yarı legal konumda varlığını sürdürmeye devam etmesi doğru olmaz. Kongre sürecine Birlik Kongresi'nin kararı doğrultusunda eski TİP ve TKP üyelerinin katılımını sağlamak için özel bir çalışmanın yürütülmesi yararlı olur.

2- Kongre'nin sağlıklı bir biçimde hazırlanması önem taşıyor. Sağlıklı bir Kongre ortamının hazırlanması, sadece pratik-teknik sorunların başarıyla çözülmesine bağlı değildir. Kongreyi hazırlayacak organın durumu, onun parti içindeki otoritesi ve saygınlığı da güven verici ve sağlıklı bir atmosferin yaratılmasıyla doğrudan ilgilidir. Parti içindeki durumu dikkate alırsak, ancak Sargın ve Kutlu yoldaşların bu hazırlık süreci içinde doğrudan ve aktif bir sorumluluk yüklenmesi durumunda bu başarılabilir. Bu nedenle güven verici bir kongre hazırlık süreci için Sargın ve Kutlu yoldaşların işin başında olmaları bizce zorunluluktur. (Elbette bu, onların tahliyelerini bek

levelim anlamına gelmiyor.)

3- Kongre'ye giderken tartışma sürecinin başında, farklı politik yaklaşımlar açık olarak ortaya konulmalıdır. Ayrıca bütün parti üyeleri gibi yöneticiler de, tartışmaya kendi görüşleriyle aktif olarak katılmalıdır.

Değerli yoldaşlar,

Parti içindeki durum açısından çok kritik bir noktada bulunduğumuza inanıyoruz. Soğukkanlı, ama aynı zamanda sorunun çözüm yollarını açacak köklü bir karar alma sorumluluğu ile karşı karşıyayız. Üstelik bu kararı daha fazla zaman yitirmeden almak zorunda olduğumuzu düşünüyoruz. Geçici çözümler ve yarım adımlar, bunalımın daha da derinleşmesi sonucunu verecek ve sorun sağlıklı bir Kongre süreciyle de aşılamayacak boyutlara varacaktır. Bugün önümüzdeki tek alternatif, açık bir tartışma sonucunda izlenecek politika etrafında partinin olabildiğince geniş bir çoğunluğunu birleştirebilmek ve bu güçle sorunu aşmaya çalışmaktır. Bu nedenle parti içindeki son durumla ilgili bilgiler ve bizim bu görüşmelerimizin Sargın ve Kutlu yoldaşlara da iletilmesi yararlı olur. PB'nun, onların önerilerini de alarak kısa sürede bir karar varması zorunludur. Bu karar daha sonra genişletilmiş MK toplantısında ele alınmalıdır.

Değerli yoldaşlar,

Ankara'daki Kurucular Kurulu Hazırlık Komisyonu toplantılarıyla ilgili düşüncelerimizi de aktarmak istiyoruz.

Bu konudaki en büyük zayıflığımızı, bu insanlara tek tek ve yüz yüze görüşlerimizi ve politikamızı anlatmamak oluşturuyor, düşüncesindeyiz. Yani ikili politik ilişkiler kurmak ve diyaloglar geliştirmekte akıl almaz bir yetersizlik ve isteksizlik görülüyor. Birlik için gerekli koşulların hazırlanmasında bu ilişkiler, olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Herkesin biraraya geldiği toplantılardaki tartışmalarla birliğin sağlandığı görülmüş şey değildir. Karşılıklı güven ve birbirini anlayacak bir diyalog böyle toplantılarda gerçekleşemez. Hele Aziz Nesin'in, Gencay Gürsoy'un ve TSİP'in var olduğu bir ortamda bunu başarmak olanaklı değildir. Bu toplantılar yapıcı ve olumlu bir platformda gelişmesi için ön hazırlık gereklidir. Bu da ancak bizim kendimizi anlatabildiğimiz yoğun ikili politik ilişkilerin geliştirilmesiyle sağlanabilir. Eğer Ankara'daki yoldaşlar bu konuda sorumluluk almakta isteksiz ise sizlerin, bütün işleri bir yana bırakarak bu ilişkileri doğrudan üslenmeniz ve yürütmeniz daha doğru olur. 10 Mart toplantısından önce, yeni çağrılanlar da dahil, yoğun bir ikili görüşmeler dizisinin örgütlenmesi zorunludur.

Toplantılarda hiç kimse bize, güven verme konusunda "soru" yöneltilme, "garanti" isteme hakkını kendisinde görmemelidir. Böyle bir durumda, savunma konumlarında kalmamalıyız. TBKP amacını, politikasını ve ne yapmak istediğini kamuoyunda açık olarak ortaya koyuyor. Bizim gizli, saklı amaçlarımız yok. Eğer dürüstlük üzerine konuşulacaksa, önce kamuoyunda söylediklerimizi çarpıtmamak (örneğin, "zaten onlar tek başına partilerini kurdular" gibi) asgari bir dürüstlüğü beklemek bizim hakkımız. Dürüstlüğümüzü sorgulayanlar, söylediklerimizle yaptıklarımız arasında bir çelişki varsa bunu kanıtlarıyla ortaya koymaya davet edilmelidir.

Biz programımızı ve parti adını kimseye dayatmıyoruz. Dayatmalarla birlik olmaz. Çünkü dayatmalarla, birilerini dizleri üstüne çökerterek anlayış birliği sağlanamaz. Bu nedenle biz "güce dayanarak" sonuç alma politikasını baştan reddediyoruz. Bu bizim yeni politik anlayışımızın da bir sonucu. Bu toplantılar aynı amaçta birleşen insanların, bu amacı birlikte gerçekleştirmenin olanaklı olup olmadığını araştırdığı, ortaklaşa bir anlayış birliğine varmaya çalıştığı toplantılardır. Bu nedenle önce, aynı amaçta birleşip birleşmediğimiz belli olmalıdır. Bu amaç, yasal, yarınsal, çağdaş bir komünist (marksist) partisini olanaklı en geniş çevrelerle birlikte kurmaktır. Eğer bu amaçta birleşiliyorsa o zaman program, tüzük, parti adı, vb. konularda anlayış birliğine varmak için ortak bir arayış çabası içine girmek gerekiyor. Bu arayış çabasına herkes, esit haklarla, kendi düşünce ve önerileriyle katılacaktır. Sonuçta anlayış birliğine varıp varamayacağımızı birlikte, bu arayış ve tartışma süreci sonunda göreceğiz. Bu nedenle herkes dayatmaları, önkoşulları bir kenara bırakmak zorundadır. TSİP'in istediği önkoşullar, bunlar ne kadar önemsiz olursa olsun, anlayış olarak reddedilmelidir. Aynı nedenle kimse bizden programımızı, görüşlerimizi terk ederek masaya eturmanızı istememelidir. Biz kimseden böyle birşey istemiyoruz. Ama tartışma süreci içinde ortak bir mutabakata varabileceğimizi düşünüyoruz. Mutabakat güç ile; bir tarafta olanların parmak çoğunluğu ile sağlanamaz. Bu nedenle bizden korkmaları için bir neden yoktur. Biz kazanmayı amaçladığımız bir "oylama" peşinde değiliz, bir mutabakat, bir anlayış birliği peşindeyiz.

Sargın ve Kutlu'nun kurucu olmamasını istemek ciddiye alınamaz. Kurulacak partinin üyesi olmayacağını bugünden deklere etmiş A. Nesin'den başka böyle bir öneriyi dile getiren var mı bilmiyoruz? Bu sadece kendini bilmezlik değil; ben TBKP ile birlikte olmayacağım demenin en xı iğrenç biçimi. Bunu açıklayanlarla aynı masada oturup diğer sorunları tartışmayı sürdürmenin bir anlamı yoktur. Kim elini kolunu

TBKP ile olmayacağını ortaya koyan, üstelik aklınca onu böyle yöntemlerle böleceğini zannedenlerle zaten birlik filan olmaz. Bu tutum ayrıca sadece kabul edilmeyecek bir önkoşul dayatmak değildir. Daha başlangıçta reddedilmesi gereken bir anlayıştır. Kurulacak partide kimlerin olacağını, kimlerin kurucu olacağını tek başına "seçme hakkı" kimseye tanınmayacak. Bu imtiyaz hiçbir kimseye verilmeyecek. Bazılarının bunu şimdiden bilmeleri iyi olur!

Parti adı konusunda düşüncemiz şöyle: KP adıyla parti kurulması yasak altında tutulduğu müddetçe biz komünist adıyla (TBKP değil) part kurulmasında ısrarlı olacağımızı belirtmeliyiz. Eğer diğerleriyle bu konuda anlaşılıyor da bu hakkın kazanıldığı durumda partinin adının ne olacağını tartışıyorsak, o zaman soruna daha esnek yaklaşabiliriz. Politik ve programatik konularda bir mutabakat sağlandığı durumda birliği gerçekleştirmek için partinin adında komünist sözcüğünün bulunması konusunda ısrar etmeyebiliriz. Eğer bugün, anti-komünist vasaı kırma konusunda diğerleriyle anlaşıyorsak, parti ismi konusundaki tartışmayı program ve politika üzerindeki görüşmelerden sonra ele almayı önerebiliriz. Buna kurucular arasında "oylama" yaparak değil, diğer konularda olduğu gibi, yine mutabakat yöntemiyle çözüm bulmaktan yana olduğumuzu söyleyebiliriz. Hatta diğer konularda bir anlayış birliği sağlandığı durumda, bu sorunu birlikte kolayca asabileceğimize inan-dığımızı belirtebiliriz. Komünist adıyla parti kurma hakkının kazanıldığı durumda bizim, o koşullar altında kurulacak partinin isminde mutlaka komünist sözcüğü bulunmalıdır diye bir koşul öne sürmediğimiz söyleyebiliriz.

Komisyonadaki tartışmaları politik-programatik konulara çekme konusunda aklımıza gelenler, buraya kadar yazdıklarımızın tekrarı. Yoğun ikili öngörüşmeler, çağdaş komünist (marksist) parti kurma amacında netlik sağlamaya çalışmak, programatik konularda ortak bir arayış-tartışma sürecine girme önerimizde ısrar etmek ve parti adı konusundaki sorunu daha sonraya ertelemek. Ayrıca onlara, karşılıklı güvenin birlikte somut adımlar atmakla güçlenebileceğini, masa başı tartışmalarıyla ve verilecek sözlerle bunun sağlanamayacağını anlatmalıyız. Güven ancak söylediklerimizle yaptıklarımız arasındaki birlik, hepimiz tarafından açık ve gözle görülür bir nitelik kazanırsa pekişebilir.

Değerli yoldaşlar,

Parti içindeki son gelişmelerle ilgili olarak Sargın ve Kutlu yoldaşların bilgilendirilmesini tekrar vurgulamak istiyoruz. Ankara'dan gelen yoldaşlar, onların son gelişmelerle ilgili olarak (örneğin Kurucular Komisyonunun toplantısı ve Ankara'daki istifalar gibi) herhangi bir bilgiye sahip olmadıklarını söylüyorlar.

Bizleri hasretle kucaklarız. Saygılar...

EMMAL TALİD, ALI İ. KAZAN

30 Ocak 1990

Değerli yoldaşlar,

14 Ocak günü Ankara'da, yasal bir marksist partinin kurulması ile ilgili "bazı marksist aydınlar"ın davetiyle yapılan toplantıya ve bizim "Hazırlık Komisyonu Toplantısı"na ilişkin "Enformasyon" notlarını aldık.

Daha önce Z.D.'nin aynı konularda bize ilettiği kısa not üzerine 21 Ocak 1990 tarihli 7 sayfadan ibaret görüşlerimizi iletmıştik. Bu yazımızla, yukarıda adı geçen "enformasyon" notlarına ilişkin ek görüşlerimizi ve somut önerilerimizi iletiyoruz.

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ DURUM NEDİR?

Bizel ~~xxxxxxx~~ iletilmiş olan iki "enformasyon" notundan doyuru bilgi edinmek mümkün değildir. Oysa, "enformasyon" verme amacıyla kaleme alınan bir belgeden bu işlevini yerine getirmesi beklenirdi. Bize ulaştırılan bu "enformasyon" belgelerinden örneğin şu aşağıdaki sorulara yanıt bulabilmek olanaksızdır:

- 14 Ocak günü yapılan toplantının çağırıcısı "bazı Marksist aydınlar" kimlerdir?
- Bu toplantıya katılanlar, isim isim kimlerdir?
- Toplantının bileşimi hangi ölçütlere göre belirlenmiştir?
- TSİP, Nesin, Gürsoy, Gerger, Aren dışında toplantıda bulunanlar kisi kişi hangi görüşleri dile getirmişlerdir? "Kaba hatlarıyla belirlenmiş bir program" görüşünü savunan "bir iki aydın" kimdir?
- Ve en önemlisi: Bizim Hazırlık Komisyonu Toplantısı'nda, "önemli sayılabilecek bir çok konuda ortaya çıkan görüş ayrılıkları" nelerdir?

Bütün bu somut bilgi eksikliklerine rağmen biz söz konusu iki "enformasyon" belgesinden -içinde bulunduğumuz durum konusunda- şu sonuçlara varıyoruz:

Hazırlık Komisyonu Toplantısı 13, 14 ve 15 Ocak günleri Ankara'da yapılıyor. Bu toplantının ikinci günü, yani 14 Ocak günü, aynı zamanda "Birlik Platformu" diye adlandırılan toplantı da Ankara'da yapılıyor. Yani, bu Birlik Platform'unun sonuçları konusunda, toplantı halindeki Hazırlık Komisyonu bilgi sahibi. Birlik Platformu'nda:

- TBKP'nin KP adındaki ve yenilikçi program konusundaki "ısrarından" vazgeçmesi,
- Kutlu ve Sargın'ın ve diğer TBKP yöneticilerinin, "geçmiş günahların sorumluları" oldukları gerekçesiyle kurulacak

partinin yönetiminde olmamaları,

- TBKP'nin 141-142'nin kalkması konusundaki ısrarından vazgeçmesi

konularında, TBKP'nin pesinen kabul etmesi gereken önkoşullar halinde görüşler belirtiliyor. Ama Hazırlık Komisyonu Toplantısı'nda bu konularda görüş birliği sağlanamamış ki, "enformasyon" notunda bu ~~konular~~ konulara hiç değinilmiyor.

Buradan çıkan sonuç şudur: Başka konularda olmasa bile, en azından TSİP, Nesin, Gencay ve Gerger tarafından dile getirilen ve bize davatılmak istenen önkoşullar konusunda parti yönetimi içinde görüş birliği yoktur.

Bu durum, kendi başına, 21 Ocak 1990 tarihli ortak yazımızda da dile getirdiğimiz gibi, bir Kongre'nin ya da Konferans'ın zorunluluğunun göstergesidir.

Parti yönetiminin karşı karşıya olduğumuz en kritik sorun konusundaki durumu buyken, izlenecek politikanın belirlenebilmesi için sorun parti örgütlerinin tartışmasına açılmaktadır. Böyle bir tartışmadan çıkacak sonuç ne olabilir? Eğer tartışma toplantılarının amacı net belirlenir ve gündem de buna uygun düzenlenirse, parti yönetiminin içine düştüğü kararsızlık durumu aşılabılır. Ama eğer bu yapılmaz ve bugüne kadar olduğu gibi bu tartışma toplantıları herkesin her ~~ışık~~ aklına geleni söylediği toplantılar haline gelirse, sorun çözülemeyecek ve parti, içine yuvarlanmak zorunda bırakıldığı bu kaotik durumdan Kongre yapmadan bir ölçüde çıkabilmekte elinde tuttuğu belki son şansı da yitirebilecektir.

TARTIŞMA YÖNTEMİ

Düşüncemize göre, sorunun tartışıldığı her düzeydeki toplantıların amacı, izlenecek yöntem ve gündemi aynı olmalıdır.

Sorunu tartışacak parti tabanı -mümkünse toplantı öncesinde, değilse toplantının hemen başında- 14 Ocak günü Ankara'da yapılan Birlik Platformu konusunda doyurucu tarzda bilgilendirilmeli, burada dile gelen görüşler tek tek aktarılmalı. Sonra parti yönetimi içinde bu konuda (baska konularda değil) ortaya çıkmış olan farklı görüşlerin (görüş ayrılıklarının) nelerden ibaret olduğu konusunda bilgi verilmeli. Toplantının amacının, 10 Mart günü yapılacak ikinci ve daha sonraki Birlik Platformu toplantılarında partinin izleyeceği politikanın hiçbir bulanıklığa meydan vermeyecek netlikte saptanması olduğu açıklanmalı. Yani bu toplantıların amacının, partimizin karşı karşıya olduğu bütün sorunlara değil, yasal birleşik parti kurulması konusundaki sorunlara çözüm bulma olduğu çok net bir biçimde açıklanmalı. Ar-

dından, söz alacak üyelere, diğer konulardaki görüşlerini saklı tutarak aşağıdaki şu sorulara net yanıtlar vermeleri istenmeli:

0 - 141. ve 142. maddeler yürürlükteyken, bu maddelerden mahkum olanlar üzerindeki politik kısıtlamalar ve yasaklar sürerken, adı "K" olmayan bir yasal parti kurulmasına ne diyorsunuz?

0 - Sargın ve Kutlu başta olmak üzere bugünkü yöneticilerin en azından bazılarının kurucular heyetinde yer almamaları gerektiği konusunda ki görüşe ne diyorsunuz?

0 - 141. ve 142. maddelerin kalktığı ve bu maddelerden hükümlü kişilerin üzerindeki politik yasak ve sınırlamaların kalmadığı koşullarda, "K" adını taşımayan yasal bir çağdaş marksist parti kurulmasına ne diyorsunuz?

0 - (Parti yönetimi içinde bu konuya ilişkin başka görüş farklılıkları varsa onlar da soru halinde eklenmeli; ama bu soru listesi de fazla uzamamalı.)

Parti yöneticilerinin (PB ve MK) her düzeydeki toplantılara katılmaları mümkün olmayabilir. Ama yöneticilerin tümü en azından 4 Mart'ta yapılacak örgüt temsilcileri toplantısında hazır bulunmalılar ve yukarıdaki sorulara kendi verdikleri yanıtları, söz alarak örgüt önünde açıklamalıdır. Parti tabanı yöneticilerden kimin hangi görüşü savunduğunu bilmelidir. Parti içinde açıklık, başka hiçbir şey değilse en azından budur.

4 Mart'ta yapılacak temsilciler toplantısına katılanlar, toplantıda kendi kişisel görüşlerini değil, örgütlerindeki tartışmalarda ortaya çıkmış olan çoğunluğun görüşlerini, yani örgütlerinin iradesini dile getirmelidirler. Zaten bu toplantıda hazır bulunmalarının amacı da budur. 4 Mart'taki toplantı sonucunda partideki çoğunluk iradesi net bir biçimde ortaya çıkmış olmalıdır. Her yerel örgütteki çoğunluktan farklı düşünen ve bunu genel toplantıda dile getirmek isteyenlere belli olanak sağlanmalıdır, ama bu yukarıdaki amacı gölgelememeli, parti iradesinin ortaya çıkması sağlanmalıdır.

Bu tartışma toplantılarının, bizimle birleşmek isteyen marksist çevre ve örgütlerce izlenebilmesi -bu toplantılar burada önerdiğimiz amaçla, yöntemle ve gündemle yapılacaksa- yarar sağlayabilir. Ama tartışmalara katılmalarını, görüş açıklamalarını doğru bulmuyoruz.

BİRLİK ÇALIŞMALARINDA TBKP'Yİ TEMSİL SORUNU

Hazırlık Komisyonu, birlik çalışmalarında TBKP'yi kimlerin temsil edeceği sorununu gündeme getirmekte ve bu kişilerin örgüt tarafından seçilmesini savunmaktadır. Böyle bir seçime gidilmesini doğru

bulmuyoruz. Her ne kadar yönetim açısından ciddi sorunlarımız varsa da, TBKPP'nin onu temsil edecek kongre tarafından seçilmiş yöneticileri vardır. Bu durumu yok sayıp, temsil konusunda seçime gitmek, Kongre yapmak ve yeni yönetim seçmekle aynı şeydir; o nedenle de kabul edilebilcek bir öneri değildir.

Ama ortada, yönetim içindeki görüş ayrılıklarından ötürü bir sorun olduğu da açıktır. Sözü edilen tartışma toplantıları, özellikle 4 Mart'ta yapılacak olan temsilciler toplantısı bu sorunu çözmemizi sağlayabilir. Bu toplantılar sonucunda, birlik konusunda parti tabanının ne dediği, ne istediği ortaya çıkacaktır. PB ve MK üyelerinin de hangi görüşleri savundukları bellidir ya da belli olacaktır. O zaman, bundan sonraki birlik çalışmalarında TBKP'yi temsil edecek yöneticilerin de, parti tabanında çoğunluğu sağlamış olan görüşleri savunanlar arasından oluşturulması doğru olacaktır. Hiçbir yönetici benimsemediği, karşı olduğu bir politikayı dışarıya karşı savunmak ve bu politikayı uygulamak zorunda bırakılmamalıdır; zaten yapamaz.

İZLENECEK POLİTİKA KONUSUNDA NETLİK SAĞLANAMAYACAK OLURSA

Örgütlerde açılan tartışma, birlik sorunu konusunda partinin izleyeceği politikadaki belirsizliği ve görüş farklılıklarını gidermeyi amaçlıyor. Açılan bu tartışma sonucunda bu amaca mutlaka ulaşılmış olmalıdır. Bunun yolu da, bu tartışmanın bizim önerdiğimiz, açıklığı ve somutluğu sağlayacak bir tarzda örgütlenmesine bağlı olduğunu düşünüyoruz. Eğer tartışma amacına hizmet etmeyen bir tarzda örgütlenir ve sonuçta bugünkü bulanıklık ve kararsızlık asılamayacak olursa, o zaman bizler de, PB ve MK üyeleri olarak, bize düştüğüne inandığımız sorumlulukların gereklerini yerine getirmeye çalışacağız. Herşeyden önce, tartışma sonunda ortaya çıkmış gibi görünen sonucu paylaşmadığımızı, bu sonucun örgütün kollektif iradesini yansıtmadığını, birlik konusunda izlenen politikanın bu nedenle bizi bağlamadığını parti kamuoyuna duyurmayı düşünüyoruz. Ayrıca, tüzüğün bize verdiği haklara dayanarak, parti yönetimindeki sorunun kaynakları konusunda, bir Kongre ya da Konferansla sonuçlanacak bir tartışma açılmasını isteyeceğiz.

Parti yönetiminde, yönetimin kendi içindeki mekanizmalarla sonuçlandırılmadığı görüş farklılıkları varsa, parti bu yüzden şu ya da bu kritik sorunda hareket birliğini sağlayamıyorsa, o zaman bu sorunu çözüme kavuşturmak için parti üyelerine basvormaktan başka bir çözüm yolu kalmıyor demektir. Bu da Kongre'dir. Tersî durumda parti fiilen dağılacaktır; gericiliğin istediği ve beklediği de budur. Böyle bir sonucu engellemek için meşru zeminlerde çözüm arayışlarına yönelmek,

gerekli girişimlerde bulunmak her PB ve MK üyesinin yalnızca hakkı değil, görevidir de.

SORULARA BİZİM VERDİĞİMİZ YANITLAR

Yapılacak tartışma toplantılarında yanıt aranmasını önerdiğimiz sorulara bizim verdiğimiz yanıtları da iletiyor ve bu yanıtlarımızın (görüşlerimizin) toplantılarda parti kamuoyuna açıklanmasını istiyoruz:

- 141. ve 142. maddeler yürürlükteyken, gerici çevreleri bu maddeleri kaldırma baskısından kurtaracak, adında "K" olmayan yasal bir sol (sosyalist) parti kuruculuğuna TBKP'nin katılmasına karşıyız. Böyle bir kuruculuğa "evet" demek, 2,5 yıl önceki dönüşlerle başlayan mücadelenin yanlışlığını ve yararsızlığını kabul etmek demektir; yasal sol (sosyalist) parti kurma önerisine bugüne kadar "hayır" demekle yanlış yaptığımızı, TBKP Kongresi'nin bu konuda aldığı kararların yanlışlığını kabul etmek demektir. Ama hepsinden önemlisi, bu konuda son 2,5 yılda elde edilen bütün kazanımları bir kenara bırakmak, halka ve bütün ilerici güçlere verdiğimiz sözü unutmak demektir.
- Dışımızdaki hiçbir güç, hangi gerekçeyle olursa olsun, Sargın ve Kutlu'nun ve diğer herhangi bir yönetici ya da üyemizin kurucular hareketinde yer almamasını bize teklif etmeye bile cesaret edememelidir. Böyle bir teklifte bulunan kişi ya da çevre, aslında "TBKP ile birlikte parti kurulmaz" demektedir. Yasal partiyi birlikte oluşturacak çevre ve partilerin kurucular hareketine verecekleri isimler, tümüyle onların kendi işidir. Biz bu anlamda kimseye bir dayatmada bulunmuyoruz, kimse de bize dayatmada bulunmasına izin vermeyeceğimiz herkesçe çok açık ve kesin bir biçimde bilinmelidir.
- 141. ve 142. maddelerin kalktığı ve ne şimdi ne de gelecekte böyle maddelerin uygulanmasının olanaksızlaştığı koşullarda, kurulacak yasal, çağdaş Marksist partinin isminde "K" sözcüğünün bulunmamasını kabul edebiliriz. Çünkü o zaman parti ismi konusunda komünistler, marksistler rejimin herhangi bir dayatması ile karşı karşıya gelmeden, seçimlerini özgürce yapabilecekler demektir.

BİRLİK PLATFORMUNA GÖTÜRÜLECEK TBKP GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE

10 Mart'ta ikinci toplantısını yapacak Birlik Platformu'na TBKP hangi görüşlerle ve önerilerle gitmelidir? Bu sorunun yanıtı, 4 Mart'ta yapılacak parti örgütleri temsilcileri toplantısıyla sonuçlanacak tartışma sürecinin sonunda verilebilir, daha önce değil. Çünkü bu tartışma-

dan çıkacak farklı sonuçlara göre, Birlik Platformu'na götürülecek TBKP görüşleri ve önerileri de çok farklı olacaktır, olmak zorundadır.

Biz burada, bu tartışmadan "Sorulara Bizim Verdiğimiz Yanıtlar" başlığı altında belirttiğimiz görüşlerimiz doğrultusunda bir sonuç çıkması durumunda Birlik Platformu'na parti yönetimi olarak götürülmesini önerdiğimiz görüşlerimizi şimdiden iletmek istiyoruz. Eğer tartışma süreci sonunda, örgütün kolektif iradesi bizim savunduğumuz görüşlerden farklı ~~biçimlenecek~~ biçimlenecek olursa, o zaman bizler görüşlerimizi saklı tutsak bile- bu sonuca elbette saygılı olacağız. Ama o zaman Birlik ~~Platformu~~ Platformu'na götürülecek görüş ve önerilerin neler olacağı konusunda önerilerde bulunmak bize düşmeyecektir.

x x x

14 Ocak 1990 günü yapılan toplantıda TSİP, Nesin ve Gürsoy kamuoyuna yapılacak çağrıdan önce " tarafların sadık kalacakları bir ön mutabakat olusturulmasını" zorunlu bulduklarını söylemişler. Onların anladığı ~~xxx~~ içerikde değil ama, bu "ön mutabakat" önerisi kanımızca kabul edilmelidir; hatta onlar bu önerilerinden vazgeçseler bile biz bunu istemeliyiz.

Ama bundan önce, toplantıya katılanlardan TBKP ile birleşmeyi isteyip istemediklerini hiç bir kuskuya yer bırakmayacak netlikte ~~xxxx~~ belirtmelerini istemeliyiz. Çünkü 14 Ocak'taki toplantıda TSİP, Nesin, Gürsoy ve Gerger politika, program, tüzük ve parti adında mutabakat sağlandığı koşullarda bile TBKP ile birleşmek istememe anlamına gelebilecek -ya da en azından böyle yorumlanabilecek- önkosullar öne sürmüşler, görüşler dile getirmişlerdir. Politika, program, tüzük ve parti adında mutabakat sağlandığı durumda herkes amasız/fakatsız, önkosulsuz birleşmeye hazır mıdır? Bu soru en bastan net biçimde yanıtlanmalıdır. TBKP kendisiyle birleşilmesine itirazı olmayan güçlerle ve partilerle birleşmeyi içtenlikle istemektedir. Ama aynı isteği tasımayanlarla da "ne pahasına olursa olsun birleşmek" gibi bir toplantı içinde de değildir. Bu sorun bastan açıklığa kavuşmalıdır ki, birlik süreci sağlıklı ve güven verici bir biçimde yürüyebilsin. Bu sorun bugün açıklığa kavuşmayacak olursa ileride mutlaka ortaya çıkacaktır ve o zaman da kamuoyunda muhtemelen büyük umutlar yaratmış bir adım, belki de salt bu yüzden başarısız kalacak; bunun zararını süreci o güne kadar birlikte götürmüş tarafların hepsi göreceklerdir.

Ön mutabakat meselesine gelince... Görüşmelerin geleceğini güvence altına alabilmek için böyle bir ön mutabakat sağlanmalıdır. Bu ön mutabakatta şu noktaların yer almasını önermeliyiz:

1) 141. ve 142. maddeler yürürlükteyken adında "komünist" sıfatı

bulunmayan bir parti kurulmamalıdır. Eğer bu konuda mutabakat sağlanamayacak olursa TBKP'nin böyle bir partinin kuruluşuna katılamayacağı çok açık bir biçimde belirtilmeli; bunun tüm örgütün ortak iradesini yansıttığı açıklanmalıdır. Böyle bir parti bizim dışımızda kurulacak olursa, buna elbette karşı çıkmayız, düşmanca bir tutum almayız, ama kendi mücadelemizi yürütmeye de devam ederiz. Bu konudaki ısrarımızın nedenleri açıklanırken şu noktalar belirtilmelidir:

- Bu maddelerden hüküm giymiş binlerce kişi -ki bunların arasında Türkiye'deki marksist harekete yıllarca emek vermiş, yönetici düzeyde insanlar da vardır- kurulacak partinin kuruluş sürecinde yer alamayacaklar, yönetici ve hatta üye bile olamayacaklardır.
- Bu insanlar üzerindeki yasaklar sürerken kurulacak bir partinin yönetimi, partide otoite sağlamakta büyük güçlüklerle karşılaşacaktır. Ya perde arkasından yönetilen "emanetçi" bir yönetim görünümünden kurtulamayacak, ya da böyle bir görünüm vermemek endişesiyle aldığı kimi kararlarla ve atacağı adımlarla yasaklı olan bu kadrolarla arası açılacak ve sorun parti içinde yansıyor, partinin birliği tehlike altına girecektir. 1960 sonrasında deneyimi bunun acı örnekleriyle doludur.
- Bu maddeler yürürlükteyken kurulacak bir parti, her an, bugün olmasa bile hemen yakın bir gelecekte bu maddelere davanan yasal takibatlarla karşı karşıya kalabilecektir.
- 141. ve 142. maddeler konusunda geniş bir kamuoyu oluşmuştur. Katedilen yol, bu maddelerin ceza yasasına girisinden sonra katedilenden çok daha uzundur. Bu maddeler yürürlükteyken kurulacak bir parti, ANAP'ı ve gerici güçleri rahatlatacak, onlara konuyu gündenden çıkarma ya da çok ileriye atma olanağını verecektir. Bu konuda marksistler olarak kamuoyu karşısında sorumluluk taşıyoruz. Bu mücadeleyi biçim dışımızda sonuçlandırarak güç yoktur.

Bu maddeler yürürlükten kalkıp da, kurulacak partinin isminin su ya da bu olması konusunda marksistlerin özgür seçim yapma olanakları doğduğu koşullarda, TBKP, diğer kurucuların görüşleri de aynı yönde, "komünist" isminde ısrarlı değildir.

2) Yasal partiyi kurma çalışmaları hemen başlamalıdır. Ama eğer hükümet 141-142. maddelerin kaldırılması meselesini gündemden düşürücü ya da örgütlenme özgürlüğü üzerindeki yasağı koruyucu bir tutum içine girecek olursa, yasağı kırmak için komünist adıyla bir parti kurma girişiminde bulunmak zorunlu hale gelebilir. Bizim önerimiz,

buna birlikte karar vermek ve birlikte başvuruda bulunmaktır. Ama eğer dostlarımızdan böyle bir girişimde bulunmayı kendi adlarına uygun bulmayanlar varsa, TBKP uygun bulunanlarla birlikte, o da mümkün olmuyorsa tek başına böyle bir girişimde bulunabilir. Bu girişim yalnızca yasakları kırmak amacıyla yapılacak, ortak parti kurma girişimini hiçbir şekilde etkilemeyecektir. Ama bu durumda, Birlik Platformu da, her örgütün açık kimliğiyle kamuoyuna çıkma hakkının, istediği partiyi kurma hakkının bulunduğunu, bu girişimle yasakların kaldırılmasının talep edildiğini ve bu girişimin birleşik partinin kuruluşunu kolaylaştırıcı bir girişim olduğunu kamuoyuna açıklamalıdır. Bu konu şimdiden ön mutabakat altına alınmalıdır. TBKP böyle bir başvuruda bulunmayı kararlaştıracak olursa, bunu Birlik Platformu'nun çıkarlarına zarar vermeyecek biçimlerde yapacak, Platformu sürekli bilgilendirecek, görüş ve önerileri alacaktır.

3) Yasal partinin kurucularının kaç kişiden oluşacağına ve bu sayının her parti ve çevre arasında nasıl paylaştırılacağına Birlik Platformu karar verecektir. Ama bu kurucuların kimler olacağına her parti ve çevre kendisi karar verecektir.

4) Yasal bir marksist partinin kuruluş çalışmalarına başladığı ortak bir açıklama (çağrı) ile kamuoyuna duyurulacaktır. Bu açıklamada (çağrıda) 141. ve 142. maddelerin kalkması gerektiği, Birlik Platformu'nun bu uğurda ~~varix~~ kararlılıkla mücadele edeceği, kuruluş çalışmalarının kendisinin bu maddelere karşı mücadelenin bir parçası olduğu vurgulanmalıdır. Bunun önemi şurada: Platform 141-142'ye karşı bugüne kadar yürütülmüş olan mücadeleyi daha başlangıçta kendisine mal edebilmelidir. Birleşik parti, ~~kaxax~~ büyük çapta kendisi dışında kazanılmış bir hakkı yalnızca kullanma talebiyle ortaya çıkan bir parti görünümünde olmamalı, bu mücadeleyi yürütmüş birleşik bir politik güç görünümünü kazanmalıdır. Bu birleşik partinin bileşenleri arasında çok önemli olan ortak psikolojinin yaratılması açısından da çok önemlidir. Partinin kuruluşu gerçekleştirildiğinde, bu yeni parti aynı zamanda bu yasakların kaldırılmasını başarmış bir parti olmalıdır. Bu onun toplumsal mesruiyeti için de üzerine basacağı güçlü bir dayanak olacaktır.

x x x

Bu ön mutabakat temelinde, Birlik Platformu kendi içinde bir komisyon kurarak, herşeyden önce program konusunda çalışmalara başlamalıdır. Bizim programın "yenilikçi-eskilikçi" vb. olması, uzunluğu-kısalığı konusunda hiçbir davetmamız ya da önkoşulumuz yoktur. Ama programın nasıl olması gerektiği konusunda herkes gibi biz de belirli gö-

rüşlere sahibiz ve bunları program çalışması boyunca ortaya koyup, herkes gibi savunacağız. Ortaya çıkacak taslak, Birlik Platformu'nun kolektif iradesinin ürünü olacaktır.

Programın tümü değil ama, ana hatları, ~~xxx~~ çerçevesi konusunda ~~xxx~~ mutabakat sağlanmasından sonra, bir yanda program yazımı sürerken, bir başka komisyon (ya da komisyonlar) isim, tüzük, kurucular kurulu, vb. sorunları üzerinde çalışmaya başlayabilirler.

Parti kuruluşuna tabanın katılması yönündeki görüşümüz bazı dostlarımız tarafından "TBKP'nin sayısal üstünlüğe dayanarak damgasını basma arzusu" olarak yorumlanmış. Bu yersiz bir endişedir. Ama kimi dostlarımızı böyle bir endişe taşıyor olmalarından ötürü kinayamayız. Bize düşen, onların bu endişelerini gidermektir. Şurası açık ki, birlik sayısal üstünlüklere dayanarak sağlanamaz. Birlik Platformu'nda yalnızca kendisini temsil eden, ama tek başına bir örgüt kadar ağırlığı olan kişiler de vardır ve daha da olacaktır. Onların görüşlerinin şu ya da bu partinin sayısal üstünlüğü tarafından saf dışı kalmasına herşeyden önce biz karşı çıkmalıyız. O nedenle, yapılacak iş, Birlik Platformu'nun ve onun oluşturacağı kurucular heyetinin dışında ve üstünde başka hiçbir iradeyi tanımamaktır. (Bu nokta, ön mutabakat içinde verilebilir, hatta alınmalıdır.)

Birlik sürecine katılan diğer parti ve çevrelerin kendi tabanlarını bu sürece katmada nasıl bir yöntem izleyecekleri onların kendilerinin bileceği iştir. Bizim izleyeceğimiz yöntem de bizim bileceğimiz iştir. Dostlarımız şunu pesinen bilmelidirler:

- TBKP yönetimi, birlik süreci boyunca kendi örgütlerini gelişmeler konusunda sürekli bilgilendirecek ve ihtiyaç duyduğu her anda da örgütünün görüşlerini ve onayını isteyecektir.

- Birlik Platformu programı ve tüzük tasarılarını tamamlar tamamlamaz ve parti ismi ile kurucular kurulunun bileşimini

(sayısal bileşimini) belirler belirlemez TBKP yönetimi kendi parti kongresini toplayacak, Birlik Platformu'nun çıkardığı taslaklar konusunda kongrenin onayını isteyecek ve bu onay alınınca Kurucular Kurulu'na TBKP'den katılacak sayıda ismi seçecek ve TBKP kendisini bütün organlarıyla birlikte feshetmiş olacaktır.

(Her partinin birlik süreci boyunca kendi tabanını bu sürece katma yöntemini kendisinin belirleyeceği, ortak sonuçlar konusunda kendi kongresinden onay isteyebileceği ön mutabakat maddeleri arasına dahil edilebilir.)

BİRLİK SÜRECİ - TABANIN KATILIMI - TBKP KONGRESİ ÜZERİNE

Bundan önce size ilettiğimiz 21 Ocak 1990 tarihli görüşlerimizde, partinin karşı karşıya olduğu sorunların çözümü için Kongre toplanmasını zorunlu gördüğümüzü belirtmiş, ama bu Kongre'nin TBKP'nin devamı niteliğinde ve salt onun kendi içindeki tartışmayı sonuçlandırmak amacıyla sınırlı kalmaması gerektiğini de düşündüğümüzü yazmıştık. O nedenle, Kongre'nin "Komünist Partisi Kurucular Hareketinin" örgütlenmesi x amacına yönelmesini doğru bulduğumuzu söylemiştik. Şimdi, bu konudaki düşüncelerimizi daha da somutlaştırabiliyoruz.

Birlik Platformu kendi arasında bir ön mutabakat sağlayarak çalışmalarına başlayabilir ve bunu kamuoyuna duyurabilirse, o zaman TBKP yönetimi de, yukarıda çizdiğimiz çerçevede, eninde sonunda nasıl olsa

toplamak zorunda kalacağı Kongre kararını simdiden parti kamuoyuna ilan ederek parti içinde bu amaca yönelik tartışmaları başlatabilir. Böylece, Birlik Platformu'ndaki program, tüzük, parti adı, nasıl bir parti, vb. gibi konularda yürüyecek tartışmalarla bizim parti içindeki aynı konulardaki tartışmayı içiçe geçirmiş oluruz. Ve sonuçta parti kongresi Birlik Platformundan çıkan program, tüzük, vb. taslaklarını oylarken aynı zamanda kendi içinde yürüte geldiği tartışmayı da sonuçlandırmış olur. Bu bize, birlik sürecine bütün parti üyelerimizi aktif olarak katma ve iradelerini ortaya çıkarma olanağı verecektir.

Değerli yoldaşlar,

Bu yazımızın bir örneğinin olanaklı en kısa zamanda Sargın ve Kutlu yoldaşlara da iletmenizi rica eder, sizlere çalışmalarınızda başarılar dileriz. Sevgilerimizle...

ERDAL TALU

AHMET KARDAN

Şeref 7, 10/12

ENFORMASYON:

Ankara'daki bazı marksist aydınların daveti üzerine 14 Ocak günü Ankara'da bir toplantı yapıldı. Toplantıya katılanlar genel olarak 26 Ağustos İstanbul Bilar'da yapılan yasal marksist parti kurma sorunu toplantısına katılan kişilerdi. Yeni olarak SHP'den istifa eden ve marksist parti kurulmasını savunan iki milletvekili de bulunuyordu. TSİP ten iki kişinin katıldığı bu toplantıya partimizden de ayrı ayrı beş kişi çağırılmıştır.

Toplantıya katılanların hepsi, yasal bir marksist parti kurma zorunluğu konusunda ve Kuruçeşme tartışmaları diye bilinen platformdan kısa vadede böyle bir sonuç çıkmayacağı konusunda aynı görüşte olduklarını belirttiler.

Toplantıda ana tartışma konusu TBKP oldu. Biz ülke çapında geniş bir ortak parti kurma hareketi başlatmak gerektiğini, bu sürecin demokratik tarzda ve aşağıdan yukarı gelişmesini ve partinin her şeyine, sonuçta onu oluşturan güçlerin birlikte karar vermesini savunduk. Bu yaklaşımın daha önce TSİP in getirdiği aşağıdan yukarı kurultay önerisiyle çakıştığına işaret ettik ve bu toplantıda bulunanların, örneğin Aybar, Belge, Sosyalist Birlik olanaklı olursa Yeni Öncü ile genişleyerek, hep birlikte ilk çağırışı yapabileceğini söyledik.

TSİP, Aziz Nesin ve Gencay Gürsoy, böyle bir çağrı yapmadan, çağırışı yapacakların sonuna kadar sadık kalacakları bir ön mutabakat oluşturmalarının zorunlu olduğunu, bunun ilk şartının da TBKP nin KP adından ve kendi anlayışını yenilenme ile özdeş görüş bu görüşleri kendilerine dayatmaktan vazgeçmesi, olduğunu ayrı ayrı belirttiler. Haluk Gerger de, bu görüşe katıldı. Bizim tabanın katılımı fikrimiz, bu arkadaş tarafından "sayısal üstünlüğümüze dayanarak damgamızı basma" arzumuz olarak yorumlandı. Gürsoy ve Nesin TBKP ye solda güven duyulmadığını, TBKP yöneticileri Sargın ve Kutlu'nun dönüşten sonra yaptıklarıyla ağırlıklarını, koyma görünümü yarattıklarını, bu nedenle yeni partinin yönetiminde yer almamaları gerektiği görüşünü savundular.

Bu kişiler dışında kalanlar, TBKP konusunda bir görüş belirtmediler.

Biz, KP adının rejime karşı mücadele açısından önemini, bu konudaki politikamızı açıkladık, ad sorununu "sol içi" bir sorun haline getirirsek çözümlenir olabileceğini belirttik, partinin her şeyine onu oluşturanlar karar vermelidir, dedik. Tabandan yalnızca TBKP'lileri ve TSİP'lileri değil, onlardan çok daha geniş olan örgütsüz marksistleri de anladığımızı, hepsini her düzeyde bu sürece çekmek gerektiğini belirttik. Bizim TBKP yönetimi olarak partinin bütününü hakkında karar verme yanlısı olmadığımızı, buna olanak da olmadığını söyledik ve demokratik bir kuruluş tarzının önemini anlattık. Burada Marksist aydınların tabanı oluşum sürecinden dışlamaktan çok, kendi rollerini güvence altına almak ön konuda bize güven duymak istediklerini söyleyebiliriz.

TSİP'liler, TBKP'nin 8 Aralık Basın Toplantısından sonra kendisinin yasallığını kazandığını, bu mücadelenin başarılı olduğunu söyleyebilir ve ısrar etmeye gerek kalmadığını kabil edebilir, dediler.

Bir iki aydın ile milletvekilleri, kaba hatlarıyla belirlenmiş bir programın yeterli olduğunu söylediler.

Sadun Aren kurulacak partinin adının mutlaka komünist olmasına ertik gerek kalmadığını, TBKP nin başarısıyla bu tabunun önemli ölçüde kırıldığını, ama partinin komünist bir nitelikte olması gerektiğini söyledi. Öteki konuşmacılar marksist parti tanımıyla yetindiler.

Sonuçta Kuruçeşme toplantıları sona erdikten sonra, 10 Mart'ta daha temsili, geniş bir toplantı yapılması, buraya Aybar, Belge ve Sosyalist Birlik çevrelerinin, Kürt marksistlerin ve önerilebilecek başka yasal marksist parti taraftarlarının çağrılmasına karar verildi. Bu toplantıya d üzenlemekle Gencay Gürsoy, Umur Coşkun ve Çağatay Anadol görevlendirildi. TSİP liler, Gürsoy ve Gerger, bu toplantıya TBKP nin ad konusunda bir önkabule hazır olarak gelmesinin zorunlu olduğunu öne sürdüler.

Bilgilerinize sunulur.
Saygılarımızla.

MK- Sekreterlik
22 Ocak 1990

Sevgili Arkadaşlar,

Açık komünist kimliğinizle her tür eziyeti, tutuklanmayı ve hatta işkenceleri göze alarak ortaya çıkışınızla TEKP'nin yasallığı, yasal komünist partisinin kuruculuğu hareketi ve hepsinin üstünde çağdaş bir demokrasi için verilen mücadelelere yeni bir ivme kattınız. Bu nedenle sizleri kutluyoruz.

Bu çıkışınız henüz demokrasiye geçememiş olan ülkemizde, demokrasinin ancak militan bir ruhla elde edilebileceğini gösteren bir gözüpeklik örneği olmanın yanı sıra, katılımcı demokrasinin lafta değil politik yaşama bizzat katılarak elde edilebileceğini gösterdi. Üstelik, komünizmin, sosyalizmin öldüğü savlarının yagınlaştığı günümüz koşullarında bu çıkış yüreklendirici olduğu kadar ilgi odağı yarattı ve sempati doğurdu. Başka yerledekinden farklı olarak ülkemizde komünist partisinin demokrasi için işlevselliğini birkez daha kanıtladı.

Bunların yanı sıra, egemen güçleri ve hükümeti demokrasi, insan hakları ve özgürlükler konusunda tavrı belirlemeye zorladınız. Apaçık ortaya çıktı ki Türkiye'nin demokrasiye dönmeyi istemeyen, 12 Eylülcü rejimin sürgit devamından yana olan gerici güç odakları ile tam karşıkışıya mücadele vermekteyiz. Bu çevreler komünist partisinin yasallığına karşı gittikçe zayıflasa da direnmelerini sürdürmektedirler. Bu karanlık odaklar düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün elde edilmesi ile güneş görmüş yarasalar gibi darmadağın olacaklarını iyi bilmektedirler. Bu şer güçler dağıtılma ne işkencelerin, hukuk tanımazlığın, insan hakları ihlallerinin sonu gelir nede demokrasiye geçilebilir.

Hükümetin, TEKP'nin açık parti kimliğini kazanması ile birlikte manevra alanı da kalmamıştır. Ya kendi içine kadar uzanan karanlık odakların direktifleri dışında gerçek bir hükümet gibi hareket edecek, demokrasi için bazı adımlar atacaktır ya da demokrasicilik oyunundan vazgeçecek antidemokraside karar kılacaklardır. Orta yeri kalmamıştır ve biz de demokrasi vaatleri ile halkımızı ve dünya demokratik kamuoyunu oyalamalarına izin vermiyeceğiz.

Çıkışınız demokrasi için herkesle diyalog ve işbirliğine hazır ama antidemokrasi ile kesin uzlaşmaz bir tutum içinde olduğumuzu bir kez daha kanıtlamıştır. Umarız ki bu çıkışınız önyargılı kimi dostlarınızın düşüncelerine yeni bir fırsat oluşturur, demokrasinin laflarla kazanılamayacağı gerçeği görülür.

Kararlı mücadele çizginiz kararlılıkla sürecektir.

Bu nedenlerle, bu çıkışa katılan, tutuklanmış, serbest bırakılmış, halen ağır koşullar altında polis gözetiminde olan yoldaşlarımızı sevgiyle kucaklarız.

Nihat Sargın- Haydar Kutlu

25 Ocak 1990

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Merkez Komitesine

26 Ocak 1990

Değerli yoldaşlar,

Sizlere birlik sorununa nasıl baktığımız ve bu doğrultuda TBKP olarak nasıl bir çalışma içinde olacağımız konusunda bilgi vermek ve Sizlerle paylaşmak istediklerimizi belirtmek istiyoruz.

Yasal çalışma isteğinde olan parti, grup, çevre ve tek tek tüm marksistlerin; Türkiye'nin sorun ve ihtiyaçlarına yanıt verebilecek, demokrasiyi, insan haklarını ve sosyalizmi savunacak bir partiyi oluşturmak üzere biraraya gelmeleri, bir platform oluşturmaları ve bu çalışmayı elbirliğiyle yürütmeleri için koşullar dün oranla daha iyileşmiş bulunuyor. Sizin de bu görüşü paylaştığınız inancındayız. Ayrıca, 14 Ocak günü Ankara'da yapılan toplantıda bu fikrin birçok marksist aydınca da savunulduğu görüldü ve 10 Mart'ta daha geniş bir toplantının düzenlenmesi kararlaştırıldı. Biz buna büyük önem veriyoruz.

Biz TBKP örgütlerinin birlik sürecindeki görevini "tüm marksistleri birleştirecek yasal KP'ye hazırlanmak" olarak tarif ettik.

TBKP örgütleri bu bağlamda Şubat ayından başlamak üzere, bir yandan birliğin tüm potansiyellerini değerlendirmek, bunu geliştirmek için çalışırken, bir yandan da sorunun ayrıntılarıyla tartışılmasını ve temel konularda kendi görüşlerinin saptanmasını sağlayacaklardır. Biz TBKP yönetimi olarak birlik sorununun bütün yanlarını tepeden çözme düşünmüyoruz, bunun olanaklı olduğunu da sanmıyoruz, Partimiz içinde mevcut çeşitli görüşlerin her düzeyde tartışılmasını, örgütlerimizin kendi inisiyatifleriyle birlik sürecine katkıda bulunmasını istiyoruz. Biz ayrıca bu tartışmaların yasal parti fikrine açık tüm marksistlere açık şekilde, onların da örgütlerimize kendi görüşlerini iletmelerine ve sorunu birlikte tartışmalarına olanak verecek tarzda tam bir saydamlık içinde düzenlenmesine azami çaba sarfedeceğiz.

Aynı parti çatısı altında buluşmayı umduğumuz tüm parti, grup, çevre ve kişilerin, parti örgütlerimizin neleri ve nasıl tartıştığını izlemesine ve arzu ederlerse bu tartışmalara bizzat katılmalarına büyük önem veriyoruz. Bunun karşılıklı tanışmaya, kaynaşmaya, güven duygusunun gelişmesine dolayısıyla birleşik partinin hazırlık sürecinin kısalmasına katkıda bulunacağına inanıyoruz. TSİP'li yönetici ve üye yoldaşları bu toplantıların doğal davetlisi olarak gördüğümüzü belirtmek isteriz.

Değerli yoldaşlar,

Dışımızdaki marksist çevreler, geniş marksist kadrolar TSİP ve TBKP'yi geniş partinin önemli unsurları olarak görmektedir. Bu bizden öncü bir rol beklendiği anlamına gelmiyor, ama bizlerin sorumluluğunun büyük olduğunu gösteriyor. Elbette birlik iki partiden birinin yada her ikisinin çevresinde oluşacak bir şey değildir ve bunun somut bir modeli henüz ortaya çıkmamıştır. Ama mevcut potansiyelin

harekete geçmesinde ve her düzeyde geniş platformların oluşmasında bizlerin rolünün önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu bağlamda, eğer uygun görürseniz, marksistlerin birliğinin tüm sorunlarının tartışılacağı toplantıları, geniş çevrelerin katılıp görüşlerini dile getireceği platformları Türkiye çapında parti örgütlerimiz birlikte düzenleyebilirler. Başka çevreler de bu toplantıların düzenlenmesine eşit haklarla katılabilirler. Niceliğe, parmak hesabına bakılmaksızın aşağıdan yukarıya, TSİP'in daha önce öngördüğü gibi bir kurultayla noktalanacak bir hareket örgütlenebilir. Bu süreç tepeden geliştirilecek girişimlerle başlatılıp, paralel sürdürülebilir..

Bütün bunları dikkate alarak, birlik sorununda birlikte ve paralel yapabileceklerimizi görüşmek üzere düzenli bir ikili görüşme başlatmamızın yararlı olacağı inancındayız. Kuruçesme süreci sonuçlanıncaya kadar, arzu ederseniz bu çalışmalar kamuoyuna açıklanmayabilir, önemli olan bizlerin sorumluluklarımızı yerine getirmeye başlayabilmemizdir.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarız.

TBKP Merkez Komitesi

27 OCAK 1990
TSİP MK TOPLANTISI
Katılanlar: Toygun, Apo
Apo'nun özet notları

Toplantı başladı. Arkadaşlar 30 dakika kapalı oturum yaptılar. Daha sonra Birlik'le ilgili gündem maddesine geçtiklerini belirttik bizleri toplantıya çağırdılar.

ÇAĞATAY: Birlik sorunu zaten ülke gündemimizin başında yer alıyordu. Ayrıca dünyadaki gelişmeler bir dağılmaya yol açtı. Bu durumu daha da ağırlaştırıyor.

Sorunun çözümü yönünde bir belirti yok. Soruna birlik ağırlıklı bakan aydınlar - kişiler de bile sıkıntı - umutsuzluk yaşıyor.

Ülkemiz zaten 12 Eylül'den sonra bir anomali yaşıyor. Eğer iki yıl içinde marksistler duruma bir müdahalede bulunmazlarsa müdahale olanaklarını bütünüyle yitirebilirler.

İki partinin birlik sorununda sırtlarında ağır bir yük var. Bu toplantı ile ilişkilerimizi daha değişik bir biçime sokmuş oluyoruz. İki MK yalnızca birlik sorunuyla ilgili olarak toplantı yapabilirler.

Birlik'in tıkanmasında TBKP'nin politikası çok önemli oldu. Burada karşılıklı konuyu daha somut tartışabiliriz.

Sorun TİP ve TBKP'nin kendi birleşmelerini birliğin çözümü için temel görmelerinden kaynaklandı. Böylece daha geniş birlik olanakları yitirildi.

TBKP kilit sorunu komünist ismiyle parti kurmak olarak gördü. Ancak bu saptamada yalnız kaldı. Yalnızlık 8 Aralık toplantısından sonra da sürdü. SHP'den istifalar yeni partiyi güncelleştirdi. 8 Aralık öncesinde TBKP bize öneri getirdiğinde Bilar öncesindeki tutumumuzu hatırlattık. Geniş bir mutabakatla TSİP'in uyacağını açıkladığımızı belirttik. Kurulması gereken partinin komünist niteliğini tartışmadığımızı, bu nedenle böylesi bir partinin kuruluşu ile 141'in kalkmasını özdeşleştirmemek gerektiğini, bu nitelikte bir partinin 141 kalkmadan da kurulabileceğini söyledik. Bilar toplantısı verimsiz oldu. Buna TBKP'nin tutumu neden oldu. 8 Aralık öncesinde TBKP'nin önerisini TBKP'nin yasallaşma politikasına katılmak olarak değerlendirdik. Yine Bilar'dan sonra Kuruçesme çok öne geçti. Bunu gözetmeden kamuoyunun önüne yeni bir deklarasyonla çıkamazdık, bu şaşırtıcı olurdu. Ankara toplantısında Kuruçesme bitmeden bir açıklama yapılmasının doğru olmayacağı görüşümüz katılan diğer aydınlarca da kabul gördü.

Ankara toplantısında ilk defa TBKP TSİP dışından da eleştirildi. TBKP'ye yeni partinin eşit haklı bir bileşeni olmayı kabul edip etmediği soruldu. TSİP 25 Şubat'tan sonra bir açıklama yapabileceğini belirtti. Ancak yeniden yalancı çoban durumuna düşmemek için ortak çalışmanın sonuçlarına herkesin uyacağı ön açıklamaların önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu ön mutabakatlar herkesi bağlamalıdır.

Gerger TBKP'li arkadaşlara "buradaki anlaşmalara bağlı kalıp kalmayacaklarını" sordu. Yoksa askerleriniz ile bizi sürece yamayacakmısınız diye sordu. Bu sorulara TBKP'li arkadaşlar yanıt vermedi.

Ankara toplantısı aynı zamanda birlik düşüncesindeki erozyonu da gösterdi. Helvacı bir daha beni birliğe hazır olduğunuz zaman bu toplantılara çağırın dedi ve ayrıldı. Aynı sorun çağırıcı olacak aydınlar sorusunda da yaşanmıştı.

Ben TBKP'nin durumunu anladığımı belirttim. 8 Aralık'ı hep birlikte başarı olarak değerlendirebiliriz dedim ve açmazda olan TBKP'ye psikolojik bakımdan yardım edilmesi gerektiğini söyledim. 141'i delmiş olmakla yetinin diyelim ve bunu bir başarı olarak hep birlikte kamuoyuna açıklayalım dedim. 10 Mart toplantısının başarısı TBKP'ye bağlı. Bu toplantıya herkes tezleriyle katılmalı ama sürece teslim olduğunu da ilan etmeli .

92 seçimlerine. Türkiye Komünistleri bir partiyle katılmalıdır. TBKP de bu düşünceyi temel aldığını açıklamalı. Kuruçesme toplantıları açıklandı Bu platformda da yasal parti sorunuyla ilgilenen arkadaşlar var. Partiyi isteyenler ve istemeyenler ayrışacak. Ancak bunun çok sağlıklı ve sonrasında ortak iş yapılmasına kapı kapamayacak biçimde olması gerekir. Bunu gözetmeliyiz.

Kuruçesme katılanların hepsi bir partide birleşemez. Bu nedenle olanaklı olan birlikten söz ediyoruz.

..... TBKP MK mektubu okundu

Mektup Üzerine:

Soru: Komünist partisini birlikte yaratmak derken K isimli mi nitelikli mi bir partiden sözediliyor?

YASAR YIĞIT: Çuvaldızı önce kendimize batırmak istiyorum. Haziran protokolü süreci tıkandı. Bunun kamuoyuna yansımada program öne çıktı, yasallaşma gölgede kaldı. Ancak süreç yasallaşmayı öne çıkardı.

8 Aralıkta TBKP bazı (....) önerilerle çıktı. Bilar platformu toplandı. Bizlerin tartışır duruma gelmesi bu toplantıya katılanları hayal kırıklığına uğrattı. Bir komüsyon kuruldu ama bir tek kez toplanmadı. Bunun nedenini hala anlayabilmiş değilim.

Ankara'daki toplantıdaki tepkileri Bilar başarısızlığıyla açıklanabilir.

8 Aralık öncesinde TBKP'ye politik destek vereceğimizi söyledik. Ama gazetelere tersi demeçler verdik. Bu noktada psikolojik yardım yapabiliydik. Komünist ismi üzerindeki yasağın kalkmasını yalnızca TBKP'nin sorunu olarak görmüyorum. Bu benim de sorunum. Bu konuda TSİP'in ne yaptığını sormak istiyorum.

Bir Kuruçesme toplantısında TBKP'ye yüklenirken biz tavır almadık, ortak yaptığımız Bilar platformunu savunmadık. TBKP'yi yalnızca Gencay Gürsoy savundu.

TBKP'nin stratejisinde önemli yanlışlar var. Ama yeni olanaklar önümüze çıkıyor. Bunu değerlendirelim.

NURİ: Daha çok TBKP'li arkadaşlarımıza soru sormak istiyorum.

Birlik bizim her toplantımızda yer alır. Bu tartışmayı yapmadığımız bir toplantıyı hatırlamıyorum. TBKP'li arkadaşlar en azından benim yöremde kitle örgütlerinde birleştirici davranmıyorlar. Birliğe katılan arkadaşlar partilerini gerçekten temsil etmelidirler. Halbuki bir sonuca varılıyor ama bunu Sargın-Kutlu iptal edebiliyor. Bu temsil konusunda tereddütlere yol açıyor. Acaba gelen arkadaşlar oyalamak için mi geliyorlar?

TBKP birliği kendi partisinde olacağını mı düşünüyor? TBKP isimde ısrar mı ediyor?

TBKP MK mektubunda kamuoyuna bilgi verilemeyebileceği söyleniyor. Bence bütün bu görüşmeler açık olmalı.

VELİ GÜRCAN: İki TBKP'li arkadaşın aramızda olması nedeniyle bazı takrarlar yapacağım.

Dün, bir arkadaşım sanki birlik TSİP'in kuruluş nedeni dedi.

TKP'yi birlik gereğine ikna sürecinde göbeğimiz çatladı. Bu süreçte dört kez bölündük. Bunların TBKP'nin birlik için daha çok tartışacağını, sıkıntı çekeceğini, bunun doğal olduğunu belirtmek için söylüyorum.

80 öncesinde dörtlü platform vardı. 80 sonrasında bu sürmedi. TKP diğer hareketlerin sürece dayanamayacağını düşünüyordu. Türkiyede ortak hiç bir komite kurulamadı. Bugünkü tedirginliklerimizin kaynağında bu olumsuz süreç yatıyor.

Sargın-Kutlu'nun dönüşü ile bir oldu bitti ile karşılaştık. Ben dönüşü militanca buluyorum ama yanlışta buluyorum. Elbetteki TBKP kendi politikasını sonuna kadar götürmeye hakkı var, bunu bir anlamda doğru buluyorum. Bir sürece militanca katkı yaptılar.

Ancak diğer yandan dönüş birlik alanında işleri daha da zorlaştırdı.

Ünlü Haziran deklarasyonu yayınlandı. Ben bunu övdüm. Ancak TBKP bu belgeyi kendi partilerine yansıtmadılar. Geri dönülmezliğin ne anlama geldiğini anlatmadılar.

Ancak süreç yalnızca TBKP gelen nedenlerle tıkanmadı. Bizde de sorunlar vardı. Kurullarımız çalışmıyordu. Böylece TBKP'ye karşı politika yapar duruma geldik.

K. İsmi ısrarı TBKP'nin sürece damga vurmak düşüncesine dayanıyor.

TBKP'nin günahları kadar bizim arkadaşlarımızda günahı var. Bir yandan birlik için görüşülürken TBKP'nin sosyal demokratlaştığını söyledik. Bu tutarsızdır.

Biz birlik legal de olacak gibi tutum aldık. Bu vahim oldu.

Kuruçesme'nin ortaya çıkışında " acaba TBKP'ye karşı bir platform yaratabilirmiyiz" düşüncemiz de rol oynadı. Bu da yanlıştı. Kuruesmeden su akmaz. Temel sorun TSİP-TBKP_Özgürlük Yolu'nun birleşmesidir.

Yeni olanaklar var.

Birincisi TBKP isim ısrarından vaz geçmelidir. ikincisi yenilenmemiş bir TBKP ile yenilenmemiş bir TSİP'in birleşmesi sonuç getirmez. Engelenemez bir yenilik rüzgarı bütün dünyayı sarıyor, buna hiç bir kurum, görüş karşı duramaz.

Türkiye'de 85'ten sonra ikinci kez MK toplantısı yapıyor. Bu süreçte seyirci durumunda kaldık.

TSİP kendi muhasebesini yapmalıdır. Bu çok önemlidir. Biz önce Doğu Avrupa'yı vb. değil TSİP'i tartışmalıyız.

TBKP-TSİP birliğine çok önem veriyorum. Bugün başka unsurlar da Kuruçesme, Aydınlar devreye girdi. Ancak yinede TBKP-TSİP'e önemli görev düşüyor.

NURETTİN: Kuruçesme de ne olacağı değil, ne olmayacağı ortaya çıkıyor. Bunu bitirmeliyiz.

Birliğin yeni tarafları ortaya çıkıyor.

TBKP'nin yasala çıkma sürecine devam edeceği görülüyor. 8 Aralık'tan önce bize aksesuar arar gibi teklifler getirildi.

TBKP MK mektubunda önerilen ikili görüşmeleri yanlış görüyorum. Bütün taraflar ortak görüşmeli.

TURGUT: Veli benim görüşlerimi de özetledi. Nasıl bir sosyalizm, nasıl bir parti sorununu öncelikle tartışmalıyız. Sorun bu. Bunu yapmazsak sonuçsuz girişimlerden kurtulamayız. İdeolojik tartışmayı başa almalıyız.

TBKP bu haliyle ideolojik bakımından bana çok uzak görünüyor.

SABAN: TKP'nin 76-80 döneminde ana akım olma çabası başarısız oldu. 80 yılları sol için çok acı geçti. TKP'nin politikası bugün TBKP'ye de hakim oldu. TBKP MK mektubunda yeni bir unsur görmüyorum. TBKP isim konusuna bir açıklık getirmelidir. Merkez ve il kadrolarının açıklanması birlik'in önünde engeldir. TBKP bu süreçten nasıl dönecek? 175 TBKP'li tutuklandı. Bunlar TBKP yi daha çok sıkıştırıyor.

Selçuk Çalhan: Varlık sorunlarımızın altında birlik yattığı için TSİP'te bir birlik kültürü yarattı. Bazı partiler de kişi kültürü, parti varsa bizde de birlik kültürü var.

TBKP birlik sürecini hazmetmedi. Ancak sorunlar iki taraftan da geliyor.

TSİP ve TBKP kendi başlarına ne örgütsel ne politik bakımdan yenilenebilir. Bu birlikte yaşanacak bir süreçtir. Mektup ikili görüşmeler ? saydamlaştırmak süreç uzatılıyor.

TSİP her zaman birlik istiyor. Ama bazen bunun içeriğini boşaltıyoruz. Bir Bilar'a bir Kuruesmeye sığıyoruz.

TBKP MK mektubunda süreci uzatacak öneriler var. İki MK ortak toplansın, tartışsın. TBKP_ TSİP samimi bir girişimde bulunduklarında aydınlar için önemli bir cazibe noktası oluşacak.

Ali Aktürk 15 yıldır birliği tartışmaktan bıktım. Benim derdim birliği biran önce yapmak

Tip-TKP birliği önemli bir deney. Bence eskiden iki parti vardı, şimdi üç parti (TİP-TKP-TBKP) var.

Birlikçi kesimlerin gözü üzerimizde. Bir araya gelişlerimiz görüş alışverişi için değil, kurmak için olmalı.

29 Ocak 13 Şubat

Gül: Süreçler tıkanmaz, gelişmeler tıkanır. Bu nedenle geri dönülmez sürece hala inanıyorum.

Haziran protokolü açısından TSİP kendi açısından tutarlı davrandı. Bu konuda açıklama yapması gereken TBKP'dir. Bu süreci TBKP'li arkadaşlarımız anlatmalıdırlar. Buradaki arkadaşlardan açıklama bekliyoruz.

Çebi: Yasal parti ve klasik program konusundaki tutumlarımızın süreci tıkadığı belirtildi. Bunu TBKP de, Veli vb. arkadaşlar da böyle yayıyorlar. Bunlar doğru değil. TBKP bizim önerilerimizi kabul ettiği için sürecin önü açıldı.

.... Haziran protokolü ve program konusundaki tartışmalar, gelişmeleri özetledi.....

Geçiş, demokratik yenilenme vb. isimle anılan bir belgede anlaştık. Sıra sosyalist programa geldi. Bunun alt başlıklarında da anlaştık. Sonra bunun kağıda dökülmesi kararlaştırıldı. İki belgede yazıldı. Ama toplandığımızda TBKP'nin komisyonun ortak hazırladığı sosyalist iktidar programımızı benimsenmediği söylendi. Bir üçüncü metin önerildi. Bu da esas itibarıyla TBKP programıydı. Ve artık bir yol alamayacağımız görüldü.

Biz görüşme belgelerinin yayınlanmasını önerdik. Ancak TBKP belgelerin değil, özet bir metnin yayınlanması önerildi. anlaşılmadı.

Ekrem: TBKP program taslağı hazırlandı, tartışılması için sola ve kamuoyunun bilgisine sundu. Bunun bir koalisyon programı olduğu açıklandı.

*----- Bu dönemdeki ilişkiler, görüşmeler, TKP V. Kongre kararı tartışması, birleşmenin üçlü sürmesi önerileri,

Haziran protokolünün hazırlanması, ön tartışmaları ve sonuçlarını anlattı.-----

Ahmet Melak: 8 Aralık açılışını okuduğumda önce iyimser duygularım uyandı. Ancak süreç yeniden özetlendiğinde olumsuzluklar daha iyi görülüyor. Birliğin önündeki engeller daha da artıyor. Program farklarımız vb. konuları nasıl gidereceğiz.

Biz TBKP'yi eleştirdik. Arkadaşlarda TSİP'i eleştirirlerse çok yararlı olur.

Veli: Yenilenme süreci iki arkadaşı Kutlu ve Kaçmaz'ı öne çıkardı. Bunlar bana bir madalyonun iki ayrı yüzü gibi geliyor. Bu zihniyetler aşılmadan birlik olamaz.

TBKP'ye TKP egemen. Ve onların TSİP'le birlik olmaz görüşleri de TBKP'yi de egemen.

Kaçmaz TBKP'yi sosyal demokrat gördükçe, Kutlu da herşeyi kendi yenilenmeleri ile bağlı gördükçe bu sorun çözümlenemez.

Toygun: Ne TBKP ne TSİP yönetimi birliğin önüne geçemez. Birliği taban istiyor.

TBKP bırakın 70 seneyi son iki yılın muhasebesini bile yapmadı. ancak yüzümüzü ileriye dönelim. Bu yolda ilerlediğimiz zaman engeller çıkarsa geriye dönelim.

TBKP 8 Aralık'ta bir üst iradeyi birlikte yaratmayı önerdi ve bu iradeye bağlı olacağını ilan etti.

Biz ismi ve Prg'yi kimseye dayatmıyoruz.

Amacımız çağdaş, geniş yasal KP veya marksist partinin yaratılması olmalıdır. masaya bu amaçla oturmalıyız. Doğal olarak herkes kendi görüşleriyle oturacak, bunu dayatma olarak görmemeli.

TSİP önerileri

Çağatay: Pozisyonlarımızda bir ilerleme var gibi görünüyor. Program tartışmalarına başlayalım, sonuçlanmaya doğru 141'in durumuna bakarız demistik. Bugün TBKP bu öneriyi kabul edebilecek gibi görünüyor.

Biz isimden vazgeçin demedik. Yalnızca bir sürecin sonucuna herkes bağlı kalacağını açıklamasını istedik. Bu nedenle tutumumuz dayatma olarak görülemez.

10 Mart'ta bir amaç birliği yaratabiliriz, yaratmaya başlayabiliriz. bu toplantıda K ismine karşı ağırlıklı bir eğilim var. Toplantı sonucunda komünist nitelikte bir parti kurma amacımızı açıklayabiliriz ismi sonraya bırakabiliriz.

TBKP bize ilk genel seçimlere katılacak bir partiyi başa aldığını açıklarsa sorun kalmaz. 141 kalksa da kalkmasa da böyle bir yasal parti kurulmalıdır. Bu konuda anlaşmalıyız.

Sovyetler'deki gelişmeler konusunda hep iyimser olageldim. Ama işaretler hiç te içaıcı değil. Doğu Avrupa'dan sonra SSCB'de de benzer gelişmeler olursa önüne durulmaz bir sarsıntı, tufan yaşayabiliriz.buna karşı ancak birleşik parti durabilir.

Apo ----- Kendi notunu tutamadım.

Gül: 10 Mart'ta isim sorunu gündeme geldiğin de ne yapacaksınız?

Yurtişi konferansında KP binası almak için kampanya da ne oluyor?

Tektaş, Apo, Toygun ve diğer arkadaşlar isim konusunu tartıştılar.

Yaşar: Birlik, yasallaşma, yenilenme sürecinin dengesi neden kurulamadı?

Bir kuruluş, bir de özgürleşme süreci var. TBKP özgürleşme sürecini başa aldı. Doğal olarak özgürleşme sürecinin diğer ucunda burjuvazi var.

TSİP özgürleşmeye ilgisiz kaldı.

TBKP özgürleşmeyi kendisiyle sınırlı görüyor, çizgisini çıkış biçiminde devam ediyor.

Kuruluş sürecini başa almalıyız. Özgürleşme süreciyle de bağını kurmalıyız.

Nuri: İsim konusundaki ısrardan vazgeçelim.

Çağatay: Dilekçeyi verirken komünist niteliği vurgulamak üzere ilerici, işçi vb. isimle başvuru yapamaz mıyız? İzmir örneğinin de olduğu gibi yerel platformlar kuramaz mıyız? Kuruçesmeyi böyle bir zemine oturtamaz mıyız?

Toygün: TBKP iki yıldır bir yol izliyor. bir çıkmaza girdi, buradan çıkmasına yardımcı olalım görüşüne katılmıyorum. Çizgimizin sıkıştığına değil, genişlediğine, sonuç aldığına inanıyoruz.

TSİP'li yoldaşlarımızı 3-4 Şubat il sekreterleri toplantımıza çağırdık. Toplantı gündemimizi illettik. Ayrıca 28 Ocak'ta TKP tarihiyle, 13 Şubat'ta TİP tarihiyle ilgili tartışma toplantıları yapacağımızı ve kendilerinin katılmasından memnun olacağımızı belirttik.

Gündemin Birlik maddesinin sona ermesi nedeniyle toplantıdan ayrıldık veya ayrılmamız rica edildi.

Türkiye Birleşik Komünist Partisi

Merkez Komitesi

United Communist Party of Turkey

Central Committee

22 Şubat 1990

Değerli yoldaşlar,

3 Aralık 1989 tarihli Genişletilmiş MK Toplantısında alınan karar gereğince ülkedeki parti faaliyeti açık ve kamuoyu önünde yapılmaktadır. Bu gelişmeleri parti basınından ve günlük basından izlemek mümkün olmaktadır.

Ayrıca partinin örgütsel işleyişinde, kimi yeni adımların atılmasında ve kararların alınmasında değişik yaklaşımlar doğal olmakla birlikte parti kamuoyu farklı kanallardan edinilen bilgilerle farklı yorumlara ve sonuçlara varmaktadır. Bu durumu ortadan kaldırmak için partililerimizin bizzat farklı yaklaşımları, yasallık ve birlik süreçlerindeki gelişmeleri, var olan yazılı belgeler üzerinden görmeleri ve yurtdışındaki partililerin de bilgilendirilmeleri tarafımızdan yararlı görülmüştür.

Elbette ki parti yönetim organlarımız, parti kamuoyumuzun da eğilimlerini dikkate alarak var olan sorunların çözümü ve yeni politikaların üretilmesine ilişkin kararları da alacaktır.

Ekteki dökümanların bilgilenme açısından parti kolektifi toplantılarında partililer tarafından okunmasının sağlanmasını rica ederiz.

Yoldaşça selamlarımızla,

Başkan Yardımcısı

Mehmet KARACA

Genel Sekreter Yardımcısı

Osman SAKALSIZ

Yoldaşlar!

28.1.1990

Partimiz, TBKP Ülkemizde katılımcı - radikal demokrasinin yerleşmesi için açık yasal parti gibi çalışma kararı aldı.

Ülkemizde yasak duvarlarının yıkılması, özgürlüklerin kazanılması için 141-142 nin kaldırılması için, sürece fiili müdahale ediyor. Fabrikalarda, Mahallelerde ilçe ve illerde, Kürtler arasında açık Komünist Kimliklerimizle yer alıyoruz.

Merkez yöneticilerimizin ardından, İstanbul il, Kocaeli, Bursa, Adapazarı, Zonguldak, İzmir, Eskişehir ve Ankara il yöneticilerimiz ve Küçük Çekmece ilçesi de açık faaliyete geçtiklerini basın toplantıları ile açıkladılar.

Devlet içindeki kimi güç odakları bu süreci kontrol altına almak için kimi tutuklamalara yöneldiler.

Ama bizlerin özgür yasal çalışma kararlılığımızı önleyemezler.

Sizlerin çıkışıda bunun göstergesidir. Komünistlerin yasal çalışma istemi, Kamuoyunun gözünde meşrulaşmıştır.

TBKP, Ülkemizin sorunlarının çözümüne kendi katkısını yapmak istiyor.

Yine TBKP, bizler, geniş Türk ve Kürt Marksist çevrelerin katılımı ile oluşacak Yasal Yığinsal Demokratik Çağdaş KP'nin, Ülke politik yaşamına katılımı ile halkımızın sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak istiyor.

TBKP örgütleri, böylesi geniş yenilenmeci partinin tabandan demokratik bir biçimde oluşmasına, ilçeler düzeyinde açık faaliyetle katılıyorlar.

Sizler, Bakırköy ilçesi TBKP'lileri, de bu çerçevede, kendi ilçenizde, bundan sonra açık faaliyete geçmiş bulunuyorsunuz. Sizlerin bu kararını TBKP Merkez yönetimi olarak kutluyoruz.

Şimdi, TİP ve TKP dönemindeki potansiyellerimizi, daha açık faaliyetle toplayabiliriz.

Şimdi, ilçe düzeyinde geniş sol çevrelerle birlik görüşmelerini daha açık yürütebilirsiniz.

Şimdi, ilçe kamuoyu gözünde somut yerel politikalar ile Komünistlerin haliliğine, kamuoyu gözünde meşruluğunu, demokratikleşme ve özgürlükler konusunda mücadele kararlılığını, açık politik faaliyetiniz ile kanıtlıyabilirsiniz.

Başarılar Diliyoruz
TBKP Merkez Yönetimi adına
Yusuf Kıtık

BÜTÜN PARTİ ÖRGÜTLERİMİZİN ÖNÜNDE YASAL KP KURUCULUĞUNA HAZIRLANMAK GÖREVİ DURUYOR

TBKP MK'nın Genişletilmiş 3. Toplantısının aldığı kararı yasama geçirmenin koşulları, 8 Aralık 1989 Basın Toplantısı sonrasında iyileşti. Parti şimdi bu kararını çok daha verimli bir şekilde yasama geçirebilir.

KP sorunu, polisiye bir olay olarak görülmekten çıktı, kamuoyu odakları KP'nin varlık hakkını büyük ölçüde benimsedi, sol eğilimli yurttaşlar ve aydınlar tarafından çıkışımız sempatiyle karşılandı. DYP'nin solundaki alanda etkili bir muhalefet konusundaki boşluk da bize yeni olanaklar sunuyor.

Basın toplantılarımızdan sonra KP'nin yasal olarak kurulması sorunu netleşti. Artık önümüzde somut olarak partinin kuruluşuna hazırlanmak görevi duruyor. Ancak 141-142 sorununa yine de çözümlenmiş olarak bakamayız. Partimiz demokratik güçlerle birlikte sorunun kesin çözümü için eylemini sürdürmelidir.

Şimdi bu durumda, kuruculuk olayını gerçekten yığinsal ülke çapında ve geniş katılımı gerçekleştirerek, ülkenin politik ve toplumsal yaşamında etkili olacak bir olay olarak gündeme getirmek olanaklıdır. Partimizin eyleminin ana doğrultusu bu olmalıdır. Bütün politik ve örgütsel görevlerimizi bu hedefe göre tanımlamalıyız. Bütün dikkatimiz aşağıdan yukarıya yasal KP'nin kurucular hareketinin başarılmasına yoğunlaşmalıdır. Parti merkezinden taban örgütlerine kadar her yerde, her düzeyde ve her alanda kuruculuğa hazırlanmalıyız. Güçlü ve kitlesel bir KP yaratmamız, bu hazırlıkları iyi başarmamıza doğrudan bağlıdır. Etkin ve çok yönlü bir hazırlık çalışması önümüzde duruyor.

Hazırlık döneminin parti içine, diğer sol güçlerle ilişkilerin geliştirilmesine ve kamuoyunu etkilemeye yönelik yanları vardır.

Kocaelindeki yoldaşlarımızın çevre kirliliği konusunda diğer partilerle ve sendikalarla TBKP olarak eylemler düzenlenmeleri örneğinde olduğu gibi toplumsal ve siyasal konulardaki görüş ve önerilerimizle kamuoyunun önüne çıkmalıyız, ilişkiler geliştirmeliyiz. Kamuoyunun bizi tanıması ve yasal bir parti olarak benimsemesi için çaba göstermeliyiz. Yerel örgütlerimiz grevleri, direnişleri, kadın ve gençlik gibi özgürleşme hareketlerini, çevre hareketlerini desteklemelidir.

Parti merkezi her konuda politik tutum almayı, basının ilgisini sürdürmeyi basarmalıdır. Hükümet, partiler, öteki

kamuoyu odaklarıyla düzenli ilişkiler kuracaktır.141-142 tartışmasına aktif katılacaktır.Demokratik bir anayasa ve demokratik bir rejim için ilişkilerini ve diyalogunu geliştirecektir.

Parti,aydınların,sol çevrelerin katılımıyla hükümetin politikalarına karşı alternatif politika ve programların oluşmasına katkıda bulunacak konferanslar,paneller vb. düzenlemelidir.Partinin çeşitli alanlardaki görüşleri ilgili çevrelere brifinglerle vb. yollarla tanıtılmalıdır.

Diğer sol ve marksist çevrelerle ilişkilerimizde Kurucular Kurulu Hazırlık Komisyonu'na TBKP'den katılacak olanlara yeni dönemde çok önemli görevler düşüyor.Bu birimin en kısa zamanda etkin bir çalışma yapabilmesinin olanaklarını yaratacağız.

Basın toplantısından sonra ortaya çıkan yeni durumu diğer sol çevrelerle henüz tartışmadık.Bu tartışmayı yapmalıyız.Basın toplantısından sonra elde edilen olanakları birlikte kullanmayı önermeliyiz.Bu ilişkilerin her düzeyde geliştirilmesine bütün örgüt birimlerimizde çaba göstermeliyiz.Partimizin birlik konusundaki ıctenliğini,herkesin eşit haklarla katılacağı bir kuruculuk süreci önerdiğimizi anlatmalıyız.Böylece çevrelere parti çalışmalarını açmalıyız.Bizleri daha yakından tanımaları için olanaklar yaratmalıyız.Bugün için aynı partide buluşmamız olanaklı olmasa bile yeşiller,feministler gibi hareketlerle ilişkiler kurmalıyız.

Yasal,yığınsal bir KP yaratabilmek için Kürt ve Türk komünistlerinin ilişkileri önemlidir.Kürt ve Türk komünistlerinin karşılıklı güvenlerinin güçlenmesi partimizin bütün örgütlerinin ortak sorunu olarak görülmelidir.İki ulusun ulusal değerleri nesnel taşıyıcılarıyla ancak KP'de politika haline gelebilir.Çağdaş KP de ancak bu değerlerle halkın politik gündemine girebilir.

Kuruculuğa hazırlık dönemi parti içinde ve diğer Kürt hareketleri ve aydınlarıyla ilişkilerimizdeki eksiklerin giderildiği bir dönem olmalıdır.Bölgedeki örgütlerimiz inisiyatiflerini bu yönde artırmalı,ilişkilerini zenginleştirmelidir.Bölge dışındaki parti örgütlerimiz de Kürt sorunuyla ilgili komisyonlar oluşturmalı,Kürt kökenli yoldaşlarımızın yönetimlere katılabilmeleri için olanaklar yaratmalıdır.

Marksistlerle ilişkiler konusunda iki somut olanak bulunuyor.Kuruçesme Tartışmaları ve 141-142 ve 163. maddeler konusunda İstanbul'da dergilerin başlattığı kampanya.Kuruçesme Tartışmalarına merkezi düzeyde katılımı daha da etkinleştirmeliyiz.Kuruçesme Tartışmaları Düzenleme

Kurulu İstanbul dışındaki illerde de böylesi tartışma platformlarının oluşmasını destekleyen bir ilke kararı aldı. Örgütlerimiz kendi yörelerinde paralel platformlar oluşturmak için çaba göstermelidirler. Dergilerin ortak kampanyası da ilişkileri geliştirmek ve birlikte somut işler yapmak için uygun bir olanaktır. Örgütlerimiz bu platformların yanında yeni platformların oluşması için de çaba gösterebilirler. Partimiz bütün bu platformlarda ve her düzeyde yeni düşünceyi yaymak için yoğun bir çaba içine girmelidir.

Bütün bu görevlerin başarılması ve başarılı bir hazırlık dönemi için örgütlerimizin örgütsel ve psikolojik hazırlıkları temel önemdedir.

Parti, kendini, mevcut potansiyellerin bütününe kuruculuk hareketine seferber edecek, katılımı genişletecek, politik etkisini etkisini artıracak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Özellikle ilçe düzeyi ve merkez açısından bu acildir. Yeniden düzenlemenin temel ölçütü, politikamızla, kadrolarımızla geniş kamuoyuna ve sol güçlere açılmak, onlara politikalarımızı anlatmak ve bu yolla geniş bir kurucular hareketi yaratmak olmalıdır. Buna yetenekli, demokrat anlayışlı, yapıcı, birleştirici kadroların öne çıkması teşvik edilmelidir. Örgütsel düzenlemelerimiz daha etkin bir hazırlık dönemi yaşamak amacıyla yapılmalıdır ve ancak böyle olduğu zaman anlamlı olacaktır.

TBKP'nin yeniden düzenlenmesi ile çağdaş bir parti yapısı yaratma sorununun ilişkisini iyi kurmak gerekiyor. Çağdaş bir KP yaratmak çok uzun erimli bir iştir ve bugünkü düzenlemelerimiz ancak bu sürecin ilk adımlarını oluşturacaktır. Bu nedenle örgütlerimiz çağdaş partinin bütün sorunlarını bir çırpıda çözmek ve hemen gerçekleştirmek gibi bir yola girmemelidirler.

Örgütlerimiz düne göre daha geniş çevrelere ulaştılar. Bir yandan yasal olanakların genişlemesi, diğer yandan genişleyen potansiyellerimiz varolan örgüt yapılarını yetersiz kılıyor. Kurullar artık atanmış birimler olmaktan çıkmak ve seçilmiş kurullar olmak istiyorlar. Bütün bunlar haklı taleplerdir. Ancak hazırlık dönemi çerçevesinde yapıldığı ve bu hazırlıkların kendisi olarak görülmediği sürece yararlı olacaktır.

Bizlere seçimler ve merkez kongresiyle sonuçlanacak bir kongreler süreci yönünde öneriler iletiliyor. Kurulusa kadar geçen sürece vereceğimiz isim konusunda takılmamak gerektiğine inanıyoruz. Genişletilmiş MK Kararımız TBKP'den kurucuların kimler olacağına bütün parti üyelerinin katılacağı aşağıdan yukarıya yapılacak seçimlerle karar verileceğini öngörmektedir. Demokratik bir süreç her durum da

işleyecektir. Ancak diğer yandan kuruluş sürecini yasal KP'yi kurmayı hedefleyen herkesle birlikte planlamayı ve uygulamayı öngörmekteyiz. Bu nedenlerle bugünden yasal KP kuruluş sürecinde kimlerle ve nasıl bir yöntem üzerinde anlaşacağımız belli olmadan bir kongreler sürecine girmemiz doğru olmayacaktır.

Aynı nedenlerle örgütsel düzenlemeleri ve seçimleri hemen bugünden kurucuların saptanmasıyla birleştirmek de doğru olmayacaktır. Örgütlerimiz kuruculuğa hazırlanma dönemini yalnızca kendi kurucularını seçimle belirlemekle olarak görmemelidirler. Bu hazırlanmanın özü hem parti içine hem de dışımıza yönelik yoğun bir politik çalışmadır. Teknik değil politik bir görev önümüzde duruyor. İlçeler düzeyinde sol çevrelerle, özellikle tek tek marksistlerle ilişkiler çok önemlidir. Yalnızca kuruculuğa ilgi gösteren unsurlarla değil herkesle ilişki kurmalı ve görüşlerimizi aktarmalıyız. Bizlerin politik çizgisini desteklemese de özgürce örgütlenmemize olumlu bakmaları için çaba göstermeliyiz.

Bu nedenlerle örgütsel düzenleme ve seçim taleplerinin hepsine karşılık gelecek tek bir kararla yanıt vermeyi doğru görmüyoruz. Hazırlık döneminde örgütlerimizin yapmaları gereken işleri ve ulaşmaları gereken durumu genel çizgileriyle ortaya koyacağız. Örgütlerimiz bu konulara ulaşmak için adımlar atmalıdır. Somut durumları birlikte tartışarak çözümleyebiliriz.

Yinelersek bugün yapılan veya yapılacak olan seçimleri kurucular hareketi için yapılacak seçimlerle karıştırmamak gerekir. Kurucuların seçimini her yerde aynı yöntemle yapacağız. Ancak henüz bu yöntemi belirleyebilmenin koşulları oluşmuş değildir.

Sağlıklı bir seçimin yapabilmek için asgari şu koşulların yerine getirilmesi gereklidir:

-Söz konusu ilçe kapsamında düşünülen bütün üye ve yandaşlar belirlenmelidir. Yapılacak seçimler mutlaka çalışmalarımıza katkıda bulunan arkadaşlarımızı kapsamalıdır. Bu çerçevede üye olmayan yoldaşlarımıza üyelik yolu açılmalıdır. Çalışmalarımıza herhangi bir biçimde katılan ancak şu an için üye olmayı düşünmeyen yoldaşlarımızın da katkıları alınmalıdır.

-İlçede uygulanacak politikalar konusunda ön tartışma ve tanışma toplantıları düzenlenmelidir.

-Göreve talip olan veya önerilenler önceden seçime katılacakların bilgisine sunulmalıdır.

-Varolan yönetici yapılar seçimlerde tavsiye listesi sunmamalıdır.

-İlçe düzeyinde seçimler bütün partililerin katılımıyla yapılmalıdır. —

Basın toplantısı ile TBKP yönetimi amacının yasal ve birleşik bir KP yaratmak olduğunu kendisinin bu anlamda geçici olduğunu ilan etti. Aynı biçimde ilçelerde şu anda oluşacak olan yönetimler de kendilerini kurucular kurulunu yaratmakla görevli geçici yapılar olarak açıklamalıdır.

Örgütlerimiz geçmişte TKP ve TIP'le ilişkide bulunmuş arkadaşlarla yeniden ilişkiye geçmek için özel birimler oluşturmaktadır. Parti üyemiz olmayan ancak çalışmalarımıza katılan veya destekleyen arkadaşlarımızın kuruculuk dönemindeki bütün tartışmalara ve uygulamalara katılabilmeleri için çaba gösterilmelidir. Bu durumdaki arkadaşlarımızın veya bugün üyemiz olmasa da yasal KP'ye üye olmak isteyenlerin üyelerimizle eşit haklarla katılmaları yararlı olacaktır.

Örgütsel düzenlemelerimizde ilçeler bazında örgütlenmeyi hedefleyebiliriz. İlk elde ilçe çalışmasını şöyle tanımlayabiliriz:

Aynı ilçeye bağlı üyeler en az ayda bir yapılacak olan genel üye toplantılarında genel ve yöresel politikaları tartışmalı, politik çalışmanın hedeflerini ve biçimlerini somutlamalıdır. Parti birimlerinin ve üyelerinin çalışmaları bu ortak kararlardan esinlenmelidir. Bu aşamada genel toplantılardaki tartışmalarımız etkin bir kurucular hareketi yaratmaya yönelik politikalar oluşturmaya yönelmelidir.

İlçelerin bünyesinde oluşturulacak üç biçimde tanımlayabiliriz. İsyerleri, mahalle ve ilçe üyelerinin bir bölümünün ilgi duydukları alana göre oluşturacakları birimler. Prensip olarak her üye ilçesini ve birimini kendi seçimiyle belirlemelidir.

Bütün birimler çalışma hedeflerini ilgili alandaki bütün üye ve yandaşların katıldığı genel toplantılarda belirlemelidir. Parti birimlerimiz dar komite tipi çalışma tarzını süratle terketmelidirler. Geniş yapılar olarak çalışan birimlerimiz kendilerini çalıştıkları alanda ortak sorunlarla ilgilenenlerden ayırmaya değil kaynaştırmaya yönelmelidir. Parti birimlerimizin işleyişleri, çalışmaları ve ilgiduydukları sorunlar çalıştıkları alana bulunan herkesce izlenebilecek biçimde açık konumlara getirilmeye başlanmalıdır.

Kadın ve genç yoldaşlarımızın parti politikalarının oluşmasına ve uygulanmasına katılımlarını etkinleştirmek için somut örgütsel önlemlerin neler olabileceğini tartışmalıyız. Bu kesimlere yürütücü yapılarda kota ayrılması düşüncesini ele almalıyız.

İlçeler başlangıçta kültür-sanat, çevre gibi genel

amaçlı birimler kurmak yerine somut bir amaca yönelik olarak ve bu somut amaç gerçekleştiğinde görevini tamamlayan birimler oluşturmaktadır. Kalıcı büroların ancak böylesine bir süreç sonucunda oluşabileceğine inanıyoruz. Ayrıca birleşik, yasal KP'nin yaratılması sürecinin dinamikleri TBKP örgütlerinin kendilerini düzenlerken çok köşeli ve uzun erimi hedefleyen örgütsel yapılara yönelmesini gereksizleştirmektedir. Örgütlenmemiz dinamik bir sürece uyum gösterebilecek özelliklerde olmalıdır.

İl yönetici yapıları büyük ölçüde somut durumlara göre belirlenecektir. Ancak birkaç ilçesi olan büyük illerimizde ilçe yürütmelerinin biraraya gelmesiyle bir politik organ oluşturabilirler. İlin yürütmesini bu organ seçebilir. Veya il yürütmesinin seçimine çalışmalarımıza katkıda bulunan yandaşlarımızı da kapsayacak biçimde bütün üyelerin katılımıyla seçilmesi konusu il somutunda tartışılmalıdır.

Su anda geçmiş dönemin ürünü olan ayrı bir yapı olarak örgütlenen öğretmen, teknik elemanlar gibi birimlere sahibiz. Bu yapılardaki üyelerimizi hemen ilçelere dağıtmak doğru olmayacaktır. Hedefimiz her bir üyenin bir ilçe çalışmasına katılmasıdır. Böylece çok farklı toplumsal kesimlerden gelen partililer bir platformda biraraya gelerek çok yönlü bir tartışma ve politik çalışma sürdürebilirler. Ancak ilçelerimizin etkinleşmesi zaman alacağından bir süre sonra anlamı kalmayacak olsa da bugün için işlerliği olan birimleri hemen dağıtmak doğru olmayacaktır.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.
Yoldaşca selamlar.

MK-Sekreterliği

10 EKİM 1990

Ankara'da bir grup partili tarafından hazırlanan ve görüş almak için çeşitli yerlere gönderilen metindir. Sonradan bu metnin durdurulduğu ifade edildi.

M.K./O.S.

Biz aşağıda imzası bulunanlar

Aynı filmi bir kere daha seyretmek istemiyoruz.

Bugün ülkemizde yığınsal ve demokratik sosyalist bir partiye, birliğe ihtiyaç vardır.

Sosyalist solda varolan siyasal yapılanmalar bu ihtiyaca cevap verecek nitelikte değildir. Bunlar, içe ve geçmişe dönük yapılarıyla bölünmeleri üreten birer "tutuculuk" merkezleridir. Solun geniş, tarihsel birikimini kucaklamaktan uzaktırlar. Günümüzde yaşanan köklü değişimlere ayak uydurmaktan ve gerçekçi politikalar üretmek yığınlarla kucaklaşma yeteneğinden de yoksundurlar.

Sosyalist soldaki bu yapıların tek tek "doğru politikalarla" güçlenemeyecekleri ya da birer-ikişer birleşerek de bu marjinalliği aşamayacakları artık görülmelidir.

Ülkemizin, çalışanlarımızın bu partiye olan ihtiyacı, TBKP'nin oluşturulmasında olduğu gibi merkezlerin kendi aralarında yapacağı pazarlıklar yoluyla karşılanamaz. Bugün varolan siyasal merkezler, aynı zamanda kendi tabanlarının psikolojilerini, özlem ve düşüncelerini de yansıtmıyorlar.

Özlenen partiye ulaşmanın ilk adımı olarak, toplumsal ve demokratik gelişmenin simgesi ve vicdanı durumuna gelmiş olan sosyalist aydınlarımızın, kitle örgütü yöneticileri ve demokratik yığın inisiyatiflerinin temsilcileriyle biraraya gelip, genel çerçevede anlaşarak tüm sosyalist bireylere çağrıda bulunmalarını diliyoruz.

Partileşme yönündeki bu çağrının yerini bulması için, yukarda zararlarını ve yetersizliklerini anlattığımız geleneksel sol politik yapıların feshedilmesini zorunlu görüyoruz. Çünkü örgütlerin iç rasyonallitesi ve yöneticilerinin refleksi, bu yapıların korunmasını ya da birlik içinde egemen unsur haline gelmesi fikrini ve psikolojisini kendiliğinden üretmektedir.

Özlenen demokratik, sosyalist partiye bu örgütlerin çok yönlü baskısı olmaksızın, sosyalist birikimin yeniden harmanlanmasıyla ulaşılabileceğine inanıyoruz. Profesyonellerin, "şeflerin" hegemonyasındaki bugünkü yapıların birliğin önünde bir "duvar" oluşturduğuna inanıyoruz.

Özlediğimiz parti, demokrasiyi ve çoğulculuğu, sosyalizmin olmazsa olmaz koşulu olarak görmelidir. Bu parti; demokratik, katılımcı, çok sesli, hümanist, politikada şiddeti dışlayan, yasal ve meşru örgüt ve mücadele anlayışını benimsemelidir. Kendi halkının sesi ve kendi ülkesinin insanlarına karşı sorumlu olmalıdır.

Ceza yasasının 141 ve 142. maddeleri ile konulmuş bulunan düşünce ve örgütlenme yasalarının derhal kaldırılmasını güncel mücadele hedefi olarak görmekle beraber, bu parti "komünist" adını taşımamalıdır. Bu ad savunduğumuz ve yerleştirmek istediğimiz değerleri çağrıştırmamakta, tersine despotik, bireyi ezen, sosyalizmin evrensel ülkülerinden uzak uygulamaları simgelemektedir.

Herhangi bir sol yapıya bağlı olmayan bizler, "aynı filmi yeniden seyretmek ve figüranı olmak istemiyoruz."

Umurun Adımlarından istifası

Bu yazıyı öncelikle Adımlar'a emek verenlere borçlu olduğum için yazıyorum. Semih Gümüş'e, Orhan Demirbağ'a, Füsun Öztürk Baysan'a Atilla Tanılkan'a, Ayten Çakır'a, Özcan Kesgeç'e, Atilla Aşut'a, Sinan Şanlıer'e, Göksel'e, şimdi çalışmalarına katılan Haluk Tan ipekçi ve Saadettin Yumuşak'a. Kuşkusuz Adımlar'a katkıda bulunan yurt dışında ve içinde daha onlarca arkadaşımız var, onların emeği de yadsınamaz. Ancak saydığım isimler büyük bir özveriyle Adımlar'ı bugüne taşıyanlar oldu. Adımlar okurlarına da borçluyuz, ne ki bu daha kollektif, daha politik bir sorumluluk. Umarım burada yazılanlar Adımlar'a her türlü maddi manevi desteği verenlere, bu bağlamda Adımları yaratanlara, politik yaşamının belirli bir dönemini Adımlar'la birleştirenlere; onların politik yönelim ve çalışmalarında katkıda bulunacak bir yayın sunmak konusunda, biraz olsun yararlı olur.

Şimdi elde bir () kararı var, Ağustos sonunda alındı, iki ay oldu. Bu karar alınırken de söyledim: Aldığımız kararlarla pratik süreçler arasında büyük bir gelişki var. Bir kez, alınan karar belirli bir zaman kesidi için, o an için ne kadar doğru olursa olsun, uygulamaya sokulması zaman alıyor. Hele kararın öznesi yüzlerce insansa, bu zaman ayları kapsıyor. Bu arada ise yaşam önümüze yeni sorunlar çıkartıyor. Kararı, aldığımız biçimde uygulama şansımız zayıflıyor. ikincisi, olayımızda karar, Adımlar'da sorunların son kertede biriktiği bir noktada alındı. Bu sorunlar çözümsüzlüğün dayanılmaz ağırlığı altında hergün yeniden yaratılırken, Adımlar iki haftada bir çıkartılmak zorundayken, çalışmanın bütün yükü "ben bu işi bıraktım", "artık sürdüremeyeceğim", "bu koşullarda sürdürmem olanaksız" diyen insanların (ve aylardır aynı sözleri yineleyen insanların) omuzlarındayken; bizim aldığımız karar hemen ertesi gün yeni bir durum, yeni bir başlangıç yaratmazsa ne işe yarayacaktı?

Peki o zaman çözüm ne? Kararda belirtildiği gibi sorunları çözmek için "hep birlikte", "ortak bir iradeyle" işe koyulmaktan başka çare var mı? Bu sorulara verilecek yanıtlar aslında çözüm değildir, çözüm yerinedir. Benim yanıtlarım şöyle: Yaşamsal önemdeki işlere "ortak iradeyle, hep birlikte" "koyulma" gereği hep vardı, bunu yakın geçmişimizde gözetmemiş olmak bugünkü görevlerimiz açısından önemli olumsuz tortular ve engeller bıraktı. ikincisi ortak irade sözcükleri, zamana karşı yarışılan bir alanda acil görev ve sorumlulukların üstünü örtmemelidir. Açıkça görmek gerekir ki bugün en sorumlu yerlerde bulunan kimi arkadaşımız biriken ve kemikleşmiş sorunlara karşıduyarlı değildir. (Örneğin Haziranda hazırlanan bir raporda Adımlar'daki sorunlardan söz edilerek "eğer bunların acilen çözümü konusunda bugünden birşeyler yapamazsak herşey bir anda çökecek" denmiştir. Buna benzer cümlelerin yer aldığı rapor kişisel ve kollektif gündemlere ciddiyetle girememiştir. Diyelim ki bu cümleler abartma sayıldı, ancak söyleyenin yeri ve görevleri dikkate alındığında "bu abartmanın kaynağında önemli nedenler olmalı" yaklaşımıyla bir duyarlılık beklerdim doğrusu. Oysa insanlar ya Adımlar diye bir olay yokmuş gibi

işler ve önerilerle ilgilendiler, -bir yerinden Adımlar'a bağlı işlerde bile- ya da "Adımlar'ın düzeltilmesi" düşünceleri ve önerileri gerçek sorunların ciddiyetinden çok uzakta, bunları hiç hesaba katmayan farklı frekanslarda kaldı. Doğal ki duyarlılık zemininde çok farklı düzlemlerde olunca acil çözüm gereğinde de birleşemiyoruz), üçüncüsü de hangi ortak iradeyle hangi acil çözümlerde birleşirsek birleşelim, artık şu yayıncılık anlayışımıza çok kökten bir şekilde yeniden bakmalıyız. "Neden olmuyor" sorusuyla o kadar çok karşılaşıyoruz ki, bu soruyu artık içselleştirdik, tüm politik aktivitemizin bir parçası haline geldi ve artık "neden olmuyor" sorusuyla tekrar tekrar karşılaştıkça onları da arkamızdaki küfeye atmakla yetiniyoruz. "Neden olmuyor"ların çokluğu bizi sağırlandırdı.

Bende artık esas bu noktanın üzerinde, yayıncılık anlayışımız üzerinde durmak istiyorum. Kuşkusuz acil sorun ortada kalmaya devam ediyor ve acil sorunun acil çözümü de bellidir. Başka türlü söylersek acil çözüm "bugün Adımlar'ın çıkabilmesi için ne yapılmalıdır" sorusuna verilecek yanıttır. Bu da her zamanki gibi para ve kadro sorunudur. Şimdi bir önemli avantajımız, bir de önemli dezavantajımız var. Teknik donanımımızın kurulmuş olması önümüzdeki aylardaki çalışmalarını eski yıpratıcı düzeninden kurtaracaktır. Eski çalışma düzeni yüzünden onlarca sınırlamamız vardı. Bir saatten sonra hiçbir yazı giremez, hiçbir düzeltme yapılamaz, puntolama, spot çıkarma, başlık seçmedeki eksiklik ve yanlışlıklara katlanılmak zorundadır, resim alt yazısı daha önceden dizdirilmemişse artık yapacak birşey yoktur, uzun gelen yazı makaslanmak zorundadır, vb. Şimdi bu sınırlamalardan büyük ölçüde kurtulacağız. işi yetiştirmekle estetik kaygular arasındaki estetik aleyhine olan denge, olumlu yönde değişecek. Daha da önemlisi gazete çalışanları mekanik ve pek de insani olmayan bir çalışma düzeninden (onbeşgünde bir-iki kez de olsa soğuk bir yerde tahta üstünde, köpük ya da iade gazeteler üzerinde yatmaktan) kurtulacaklar. Semih, Orhan ve Sinan en azından yirmişer otuzar kez bu şekilde yatmak zorunda kaldılar. Bunun en az iki katı kadar günde de Adımlar'ı ancak gece 24.00'de terk edebildiler. Bunu görev bilinciyle şikayet etmeden yaptılar ama sorun yalnızca onların bu şekilde yıpranması değildi. Bu arkadaşlar yetenek ve deney birikimlerinden beklenene yaratıcı-geliştirici çalışmalardan da bu şekilde alıkonmuş oldular.

Yeni teknik donanımın kazanacağımız avantajdan söz ederken bir noktada dikkatli olmak gerekiyor. Bu da teknik sürecin film ve montaj bölümünün nasıl tamamlanacağıdır. Eskiden Orhan'la birlikte sahip olduğumuz bu olanağı şimdi Orhan'la birlikte kaybetmekten endişe ediyorum. Belki de tren kaçtı. Orhan, "Barış"ın bu olanaklarını bize (hazır personeliyle birlikte) devretmeye hazır olduğunu söylemişti. Bunun için haciz borçlarının taksitle ödenmesi söz konusuydu. Karar veremedik. İş Atilla ile bana kalsaydı herhalde karar verebilirdik. Ancak bütçemiz hep eksilerde dolaştığı için, 'muhtemel yatırım kaynakları' elimizde olmadığı için Atilla

haklı olarak böyle bir girişimde bulunmak istemedi, borçları ödeyip ödemeyeceğimizi bilmediğim için ben ısrar edemedim, sonuçta "Barış"ı devralamadık. Şimdi filim işleri ve montaj nerede, kimlerle yapılacak sorusu ortada kaldığından, bilgisayarlı donanımın sağladığı avantajların büyük ölümünü geri verme durumuyla karşı karşıyayız.

insanlar ve kağan fırsatlar bir bakış açısıyla o kadar da yaşamsal olmayabilir. Yani paranız ve zamanınız varsa, bir de iyi bir planınız varsa o plana uygun kadroyu, teknik donanımı oluşturunursunuz, ama üç ayda ama beş ayda. Oysa bizim durumumuz bir kere buna uymuyor, yani ne paramız ne zamanımız ne de planımız var. O zaman insanlar ve kağan fırsatlar olduğundan fazla da değerlendiriliyor bizim için. Ancak bu söylediklerim mekanik bir bakış açısını yansıtıyor. İşin insan yanı bizim için bir işin görülmesinin çok ötesinde öneme sahip. Biraz da bu nedenle Haziran'daki raporda yayında çalışan herkese teşekkür edilmesini istemiştik. Kuşkusuz bu teşekkür, yalnızca yukarıda ismi geçenleri değil, Şefik Çalık'ı, Celal A.Kanat'ı, Serhat Baysan'ı ve diğerlerini de kapsamalıydı. Diğer politik faaliyetler daha az önemli olduğu için, yayındaki özveri-iş doğrusal orantısı daha yüksek olduğu için değil, fakat yayındakiler sürekli olarak mekanik bir bakış açısının önünde faaliyet göstermek, ürün üretmek zorunda oldukları için bu teşekkür önemlidir. Çünkü kimsenin işi ne kadar önemli olursa olsun, yayındakilerin işi kadar keyfi ve mekanik bir eleştiri ortamı içinde değil. Bu nesnel olarak böyle. Ürün üretiliyor, herkes haklı olarak yalnızca ürüne bakıyor, arkasında ne var kimse düşünmüyor, düşünmez de. Yayındaki insanlar eleştiri var ya da yok, yararlı ya da yıpratıcı, kendi sınırlamalarıyla başbaşa zamana ve olanaksızlıklara karşı bir yarış içinde tekrar tekrar aynı süreci yaşıyorlar. İşte bunu takdir etmek, insan ilişkilerimize biraz daha boyut getirmek anlamında önemliydi, hala da önemli.

Buradan önemli dezavantajımız konusuna gelebilirim. Anlaşılacağı gibi bu, Adımlar'daki kadronun yıpranmışlığı ve bir bölümünün artık çalışmayı sürdüremeyeceğini bildirmiş olmasıdır. Yani artık eski kadronun bir bütün olarak katkısını alamayacağız. Sorun karşımıza takviye etmek olarak değil, yeniden kadro kurmak olarak çıkıyor.

Üç-dört ay öncesine kadar şöyle düşünebiliyordum: Elimizde birkaç ay sonrasını görebilecek bir mali olanak olursa, yeni teknik donanımımızı kurabilirsek, mali olanaklarımız hiç olmazsa birkaç ay için kadromuza asgari insani ölçülere uygun ücretler vermeye, bu ücretleri zamanında ödemeye, Adımlar'da bir düzeltmen, bir arşivci ve bir muhabir istihdam etmeye yeterli olabilirse, bu süre içinde daha iyi bir Adımlar'ı ya da tümüyle daha etkin bir yayın politikasını salim kafayla ele alma fırsatımız olurdu. Bu fırsatı hiç ele geçiremedik, elimizdeki para en fazla-en fazla bir-iki sayılık kağıt almaya, o ay ücretleri zamanında ödemeye yetti. Ama bir düzeltmen artı arşivciyi istihdam etmeye yetmedi. Bu koşullara bile on ay içinde ancak iki kez sahip olduk.

Şimdi sorunun bir yanı aynı kalıyor: "Para bulabilirsek, birkaç ay nefes alabilirsek"... kısmı. Ancak 22. sayının ve ondan sonrakilerin kiminle çıkacağı belli değil. Acil çözümün kadro kısmını artık düşünemiyorum. Yayında kadro konusunu yayıncılık anlayışımızın tümüyle birlikte tartışmak gerekli. Bugünkü sorun da bir "ikna" işlemi olarak değil, maddi koşulların yaratılması olarak görülmelidir. Kişisel olarak, kendi elimde tutmadığım ancak "hep birlikte" oluşturulacağına inandığım parametrelere güvenerek ikna yöntemini çok fazla kullandım, bir o kadar da mahcup oldum, yaşamımda çalışma arkadaşlarıma karşı bu denli inandırıcılığıma yitirdiğim, bu bağlamda yıprandığım başka bir dönem olmadı. Yalan söylediğim için mi? abarttığım için mi? Hayır, yalnızca aklın yolu birdir diye bazı şeylerin "hep birlikte" yapılacağına, aynı olmasa bile birbirine yakın bir duyarlılık düzlemi tutturulacağına fazla güvendim. Geriye bakarak söylüyorum, yapılanlara bakarak; zaten bu işin "hep birlikte" yapılacağına güvenilmese hiçbirşey yapılamazdı. Ancak istimin arkadan da gelmemesi benim öngörülerimi havada bıraktı.

Eylül başında, () kararı ortaya çıktığında, verili koşullarda uzun süredir gazeteyi yönetemediğimi, ancak spekülasyona açık bir durum yaratmamak için durumu idare ettiğimi, ismini orada tuttuğumu ve artık bunu da sürdüremeyeceğimi bir kez daha söyledim. Kararın uygulanmasıyla zaman arasındaki gelişkiye işaret ettim. Ancak kararı birlikte aldığımız arkadaşların uyarısıyla "hep birlikte" yapılacak işlere fırsat vermek için kendim açısından son derecede anlamsız ve yıpratıcı hale gelmiş konumu biraz daha sürdürdüm. Bu artık iyice olanaksız duruma geldi. Hem birlikte çalışacağım, yazı işlerini yönetecek insanlar kalmadı, hem şu anda taşıdığım güven duyguları ve moralim yeni baştan birşeyler oluşturmaya elverişli değil, hem de maddi koşullar açısından benim de "sürdürmem olanaksız". Demek ki buradan sonrasını başka birisinin sürdürmesi gerekiyor. Kuşkusuz ona yardımcı olmak hepimizin ve özellikle yayın çalışmasının son bir yılında deney biriktirmiş olanların görevi.

Bu noktada, genele girmeden önce çok önemli bir ilkeyi daha vurgulamak gerekiyor. Herhalde Adımlar'ı sürdürecektir maddi koşullar bir şekilde yaratılacaktır. Yeni bir kadro oluşturulabilecektir. Yeni teknik donanımın olanaklarından, avantajlarından yararlanılacaktır. Herhalde bu hareket için bazı olanakların ve birkaç insan faktörünün tüketilmesi belirleyici önem taşımayacaktır. Ancak hangi kadroyu bir araya getirirsek getirelim onların gerçekten "yayın" çıkarabileceği bir ortam hazırlamamız gerekir. Adımlar'da bir gazete hazırlamaya elverişli ortam hiç olmadı. İki nedenle; birincisi gazeteci olarak kendilerini ancak dolaylı ilgilendiren ya da hiç ilgilendirmeyen konularla, Adımlar kadrosu doğrudan ilgilenmek zorunda kaldı, ilgilenmediği zaman da böyle bir beklentinin baskısı altında kaldı. ikincisi, gazete yönetim yeri, merkezi, hazırlandığı yer her neyse, böyle bir yer olmadı. Hangi haklı ve zorunlu nedenlere dayanırsa dayansın Adımlar'daki kalabalık, keşmekeş, gürültü;

iş yapılan bir yerde kabul edilemez. Bu gazetenin okurlarla ilişkisi adına da, o merkezde politika üretilmesi adına da kabul edilemez. Gazete bir mabed değildir kuşkusuz, ancak o gazeteyi sınırlı koşullarda ve belirli zaman aralığında çıkarmak zorunda olanlar, çevre koşullarından dolayı yılmamalıdır. Orada hiçkimse, hiçbir şeye konsantre olamıyorsa, herkes yazılarını evde yazmak zorunda kalıyorsa (yorucu bir günden sonra), telefon başkaları tarafından meşgul edildiği için bu araçtan da yeterince yararlanamıyorsa, kimi zaman masasında oturamıyorsa, gazete-dergi okuyamıyorsa, yazı işlerine gelen yazılar herhangi bir işlem görmeden önce elden ele dolaşıyorsa, orada gazete çıkarmak için çelik gibi sinirlere sahip, bir bakıma vurdumduymaz kişiler gerek ki, ben öyle kimse tanımıyorum. Bu ortamın hiçkimse için bir alinganlık nedeni haline getirilmeden değiştirilmesi sorunludur. Ayrıca, gazete çalışmasında sağlanması gereken iş disiplininin ön koşullarından biri de budur.

Acil sorunun çözümüne tekrar döneceğim. Yayıncılığımızı nasıl bir ele alışla gözden geçirmemiz gerektiği konusuna geçmek istiyorum. Ancak bunu yakın geçmişin bir özeti içinde yapmam gerekiyor: Bizler, bize nasıl bir yayıncılık gerekli konusunda doğruları iki kez yakaladık: Birincisi, Gökkuşluğu'nun çıkış hazırlıkları öncesinde (o zaman çıkartılması düşünülen haftalığın adı belli değildi). Ne var ki doğru ilkelere karşın, böyle bir dergi nasıl bir kolektif tarafından, geniş bir insan topluluğunu kapsayan nasıl bir ortak duygu yaratılarak çıkartılabilir sorunu çözülemedi. Yani tarif edilen dergi (profesyonel bir anlayışla hazırlanan, kalite duygusu yüksek bir gazetecilik\dergicilik eseri, güncel, politik ve popüler bir haftalık dergi) ile onu yaratacak kolektif anlayış ve ekip arasında büyük bir çelişki belirdi, sonuçta bu dergiyi çıkartamadık. Oysa o zaman elde var olan mali olanak, buna eklenecek olanaklar ve yıpranmamışlık, güvenilirlik açısından büyük bir potansiyele sahiptik.

Doğru yayıncılık ilkesini ikinci yakalayışımız (1) kararları ile oldu. Burada yukarıda sayılanlara ek olarak (ya da daha açık olarak) yayınlarımızı başkalarıyla birlikte çıkarmayı öğrenmekten söz ettik. Bunun peşisıra söz konusu merkezi yayının (haftalığın) Görüş dergisi çevresiyle birlikte çıkarılabileceğini öngören karar geldi. Onun üzerine tam iki ay boyunca böyle bir ortak derginin olanaklarını araştırdık. İş Görüş çevresine kalsa pek bir sorun yoktu. Görüş'ü kapatacakardı, zıt görüşleri savunan makaleler yayınlanabilirdi, bunda mahzur görmüyorlardı, zaten birlikte çalışıyor olmaktan dolayı görüşlerin giderek birbirine yaklaşması olasılığı büyüktü, sonra dergi günceli yakalamaya çalışan bir haftalık olacağı için farklı görüşteki makaleler dergi için herşey demek değildi; ağırlık, ortak fikirlerimiz etrafında kamuoyunu aydınlatmakta olacaktı, vb. Doğrusu bu yaklaşımı ben de paylaşıyordum, bugün de böyle düşünüyorum. Görüş çevresinden gelen tek aykırı öneri (bana göre) kendi genel yayın yönetmenlerinin ortak derginin genel yayın

yönetmeni olarak önerilmesi idi. Fakat buna karşın, ortaklaşa tesbit edeceğimiz bir profesyonelin yönetimini ya da kolektif bir politik yönetimi de kabul edeceklerdi.

Yanlış ya da doğru, o tarihlerde ortak bir dergi çıkartılamadıysa bizim bunu içimize sindiremediğimizdendir. KP'nin yasallaşması ve yenilenme ihtiyacı konusundaki farklı görüşlerimizi ortak dergi çıkarmakla bağdaşmaz gördük. Bir başka deyişle birleşemeyişimizin gerekçeleri aynı zamanda ortak dergi çıkartamayışımızın gerekçeleri oldu. Sonra ve bundan tam bir yıl önce gerek birleşme, gerekse ortak yayın konusunda tutumumuzu netleştiren kararlar aldık ve Adımlar'ın hazırlığına giriştik. Ortak yayın konusunda aksini düşünmeme ve bunu açıkça ifade etmeme karşın bu kararlara katıldım. İki nedenim vardı ve birincisini karar alırken de söyledim.

"Doğrusu bu değil ama görüyorum ki P. ancak bu yoldan yürüyebilecek" ikincisi daha kişisel bir gerekçeydi. Yayın için bir politik sorumlu gerekiyordu. O zaman için durumu uygun olabilecek başka kimse yoktu. (Ya da böyle bir tablo çizildi). Benim mesleki-iş konumumu da değiştirerek söz konusu yayını çıkartma işine başlamam isteniyordu. Bu noktada bugün yanlış olduğuna daha çok inandığım sorumluluk duygusundan kaçınamıyarak (ya da bunu sorumluluk zannederek), gerekli olan bir işi kişisel konumdan dolayı tıkamama endişesiyle, karara katılmakla kalmayıp bir de görev üstlendim. Şimdi tutumumun yanlış olduğunu söyleyebiliyorsam bunun da iki nedeni var. İlki o günlerdeki duygusal faktörleri geride bırakmış olmak, şu anda o duygusal ortamda bulunmamak. İkincisi de alınan kararların gerçekten işi "hep birlikte" yapmaya, böyle bir duygu ve iş paylaşmasına yeteceğini sanmak. Kuşkusuz bunu da şimdiden geriye doğru bakarak ve öngörümün yanlış çıktığını görerek söyleyebiliyorum. Yoksa ne olursa olsun "keşke doğru bildiğimden şaşmasaydım" demiyorum.

Burada neden "ortak", neden "başkalarıyla birlikte" dergi fikrine bu denli takıldığımı açıklamak istiyorum. Kanımca bizler çokça kavramsal kategori yaratıp sonra bu kavramların ya da kategorilerin esiri oluyoruz. Oysa kavramsal kategoriler belirli doğruları ifade etmekle, içermekle birlikte mutlak gerçeğe tastamam karşılık gelmez, onun zenginliğini kapsayamaz. Buna sayısız örnek verebilirim. Birlik-yasallık-yenilenmenin ayrılmaz bir bütün oluşturduğu da, süreklilik içinde yenilenme de, birliğin ideolojik bir mesele olduğu da böyledir. Bu kavramları kendi içinde mutlaklaştırmanın bizi hareketsizleştirdiğine inanıyorum. Bunlar ayrı ve uzun tartışmaların konusudur. Yayınla ilgili olarak ise şu örnekleri saymalıyım: "merkez organı", "kendi sözümüzü söyleyeceğimiz dergi", "örgütlenme aracı olarak yayın", "yasallaşma aracı olarak yayın", vb. hatta "gazete" sözcüğü bile böylesine bir kategori olarak tartışma külliyyatımızda yerini almıştır. Yaratılan kavramların şöyle esiri oluyoruz: "Bu merkez organı, öyleyse...", "bu bir yasallaşma aracı, öyleyse..." ve böyle devam ediyor. Esas içerik kayboluyor.

Bir kez bir yayın başka unsurlarla birlikte yukarıda sayılanların hepsi birden olabilir. Bir sene önceki () kararında hem merkez organ deniyor, hem daha bir sürü şey deniyor. Eğer merkez organ olacaksa o karardaki zenginlik içinde olmalıdır. Adımlar'da işe başlayan ve onu bugüne getiren kadro elindeki olanaklar ölçüsünde bu zenginliği gerçekleştirmeye çalıştı, ne yapabildiği ortada, onu tartışmıyorum, ama "madem ki merkez organı..." diye başlayan tartışmalar "hep birlikte" iş yapmanın önünde engel oluşturdu. Bunun tersi doğru değil mi? Bence değil çünkü o kadro almış önüne kararı tüm iyiniyetiyle, onun bir algılaması, insiyatifi ve sorumluluğu olacak. Onu terbiye edemezsin, ona kendi algılamayı dayatamazsın, ona zorla benimsemediği işi yaptıramazsın. Beğenmiyorsan, ortak irade olarak, onu alırsın görevden başkasını koyarsın, "nasıl bir yayın" zenginliğini daha iyi algılayacağını ve gerçekleştireceğini düşündüğün ekibi kurarsın. Ne yazık ki bizim mevcut politik kültürümüz bu kadarlık bir sorunu bile serinkanlılıkla ele almaya henüz yeterli değil. Acımasız yargılara vardığımızı sanmıyorum, bunları en şiddetli biçimde yaşadık, hala da yaşıyoruz.

Eğer merkez, organının geniş bir zenginlik içinde çağın ve ülkenin koşullarını kavrayan bir biçimde gerçekleşmesini istiyorsa, kararı böyleyse, bir talimat bülteni düşünmüyorsa, bunu ilgili herkese indirmesi gerekmez mi? Herhalde yayındaki iki-üç kişi bir yandan yayını çıkarmaya çalışırken bir yandan da yüzlerce kişiyi ikna etmeye çabalarsa ikisini de yapamaz. Başkasının da, o kararı alanların da anlatması ikna etmesi gerekli, bu nasıl bir yayın olacak, sen nasıl katkıda bulunacaksın, ondan belki de pek doğrudan olmayan biçimde nasıl yararlanacaksın diye. Oysa bizde tersi süreçler işlemiştir, bu kavramsal kurgular yüzünden yönetim de ne yaptığını uzun süre net ortaya koyamamıştır. Bence hala da koyamıyor.

Bir de okurlar, "birimler kendini yayında bulmalı" kurgusu var. Peki nasıl bulacak kendini? Kendi bildiği, alışık olduğu şekilde mi yoksa daha dolaylı yollardan, yaşamın tüm alanlarındaki politik faaliyetin bir sonucu olarak mı? Eğer ikincisiyse, ki bu herkes için yeni bir anlayış; kim, kaç günde, nasıl öğrenecek yayınla alışverişini böyle bir düzleme çıkarmayı? Bunun için çaba göstermesi gereken de herhalde yine yalnızca yayındaki iki-üç kişi olamaz.

Yayınçılık anlayışımızı gözden geçirme gereğini yalnızca bu örneklemelerden kalkarak duymuyorum. Anlatılanlar bence bugüne yansımış eski yayınçılık anlayışımızın bizi nasıl bir kısır döngüye soktuğunun bir-iki örneğinden başka bir şey değildir. Bugün esas tartışılması gereken sorunlar ise çok daha başkadır. Sorunu şöyle koyalım: Yayın piyasasına sunulan bir meta olarak aranan ve ihtiyaç duyulan, kendi ayakları üstünde duran (kendi kendine yeten) bir yayına ihtiyacımız var. Bunu kısaca güncel, politik ve popüler bir yayın olarak tanımlıyorum; verili koşullarda bu bir haftalık dergidir. Başka bir deyişle böyle bir yayının bizi politik amaçlarımıza

daha çok yaklaştıracaklarını düşünüyorum. Böyle bir yayın kaba yaklaşımlarla basit bir araç düzeyine indirgenmiş bir dergi değil, gerçekten dışarıya dönük, hedef kitlesi gerçekçi olarak daha geniş, insanların zoraki nedenlerle ve görev duygusuyla değil merak ve ihtiyaçtan aldıkları bir dergi olmalıdır.

Bugünkü koşullarda bu dergi nasıl yaratılabilir? Kanımca üç yolu vardır: Birincisi tam profesyonel-paralı yol. Yarım milyara yaklaşan bir yatırım yapabiliyorsanız, geleceğini bu dergiye bağlamakta sakınca görmeyecek profesyonel (komünist ve ilerici) gazetecilerden, seçkin isimlerden oluşan bir kadro kurarsınız, bir haber ağı oluşturursunuz, dört-beş aylık bir hazırlık dönemi sonrasında gerçekten on-yirmibin arası satış yapabilecek, ileride az da olsa ilan alabilecek bir dergi çıkartabilirsiniz. Nitelikli sol bir haber-yorum dergisi imajı yaratabilirseniz derginiz onbeşbin tiraja oturur ve artık batmaz.

ikinci yol, başkalarıyla birlikte bir sol haftalık dergi çıkarmaktır. Buradaki isimler gazetecilikten anlamakla birlikte politik kimliği gazeteciliğinden önde gelen kişilerdir. Soldaki farklı eğilimleri ve bağımsız kişilikleri temsil etmektedirler. Gereken yatırım miktarı birincinin yarısı kadardır ve ortak olanaklarla temin edilecektir. Aslında böyle bir dergiye karar verilirse, dergi kendi mali potansiyelini yaratır. Baştan yapılan yatırım düşük olduğu için profesyonel gazeteciler, burada çalışmakta çok istekli olmazlar, ancak destek veren çok olur. Bazı dergilerin kapanması ve bir bölüm okur için onların bu yeni dergiyle ikamesi söz konusudur. (örneğin kısa vadede gerçekleşecek bir girişim için Adımlar, Görüş ve Sosyalist Birlik'in kapanması). İş bilen insanlar tarafından hazırlanır ve solda bir birleşme imajı taşıyacağından okur potansiyeli bugün için en az on-onikibin olur. Politik gelişmelere bağlı olarak sonra daha da artabilir. Masrafları birinci seçeneğe göre daha az olacağından onbin satışla kendini kurtarır. Ayrıca böyle bir dergiye sendikaların ve meslek kuruluşlarının sahip çıkma olasılığı da yüksektir.

Üçüncü yol, birinci ve ikincinin biraraya getirilmiş halidir. Profesyonellik ve birleşik sol imaj bu dergiyi en az (daha baştan) yirmibin tiraja oturtur.

Verilen tiraj rakamlarını tartışabiliriz. Ancak önce buradaki fikri tartışmakta yarar var. Şimdi soruları tersten sorarak gidebiliriz. Böyle bir dergi çıkarmak için Adımlar'ı kapatırsak kendi sözümüzü nasıl söyleyeceğiz? Kendi sözünü söylemenin tek kürsüsü bir dergi olamaz. Ayrıca neyin söylendiği kadar nasıl söylendiği de önemlidir. Yani bizim görüşlerimiz, yaratmaya çalıştığımız politik kültür daha fazla sayıda insana ulaşıyor mu, çıkmasına bizim de katkıda bulunduğumuz dergi bir bütün olarak yeni politik kimliğimizi yansıtıyor mu, esas etkili olan bunlardır. Kimliğimiz silikleşmiyor mu? Neden silikleşsin? Böyle bir dergi bize çıkartırken ve çıktuktan sonra daha çok insanla daha canlı ilişki olanağı sağlıyor. Onları etkileyebiliriz, aynı zamanda onlardan da öğrenebiliriz. Bizim yenilenme ihtiyacını

sistemli biçimde ortaya koyan fikirlerimiz ortak dergi koşullarında daha etkili olacaktır. Bu da kimliğimize ancak güç katar. Biz bilinçli irademizle bu kimliği ortadan kaldırırsak, kimliğimize saygınlık ve prestij sağlamanın yolu böylesine girişimlerde aktif rol almaktır. Yasallaşma çalışması ne olacak? Eğer yazı planında söyleniyorsa, yasallaşma doğrultusunu hem bunda hem diğer dergilerde sürdüreceğiz. Fiili olarak ise açık çalışmanın tek yolu Adımlar temsilcilikleri değil. Yeni Açılım var ya da daha iyisi doğrudan açık çalışan girişimler olarak ortaya çıkmaktır. Merkez organımız olmayacak mı? Mutlaka bir merkez organa ihtiyaç duyuyorsak Yeni Açılım zaten o görevi yapıyor. Ancak Yeni Açılım için bile "merkez organ" sıfatını zorunlu görmüyorum. Bu dergi, gereksinimi duyduğumuz ölçüde merkeze bağlı insiyatifli bir yayın kurulu eliyle çıkarılmaya devam edecektir. Sıfat birşeyi değiştirmiyor, bir şey de eklemiyor.

Bir de şöyle iki model oluşturarak bakalım: Birinci modelde şu andaki durumumuz var. Yani kendi kendini döndüremeyen yayıncılığımız, ve onun içinde Adımlar'ın belirleyici rolü, Adımlar'ı haftalık yapmak için oluşturmamız gereken mali fon, kaynaklarımızın biktırıcı biçimde yayının açığını kapamaya yönelmesi, yine de zorunlu asgari düzeyi tutturamayışımız, belki de BS'a olduğu gibi bazı yayınları mali nedenlerle kapamak zorunda kalışımız. İkinci modelde ise ortak dergiye yapacağımız ilk katkı sonrasında serbest kalan kaynaklarımızın yayıncılıkta ve diğer alanlarda güçlü bir kurumlaşmaya yönelmesi, gençlerimize maddi bakımdan yardımcı olma fırsatı elde edişimiz vb. Kuşkusuz iki model arasındaki tek karşılaştırma faktörü maddi yan değildir. Ancak şu noktadan hareket ediyorum: Günümüz Türkiye'sinde belirli işlerde belirli büyüklüklere ulaşmadan ayakta kalabilmek, hadi güç bela ayakta kalınsa bile marjinallikten kurtulmak, etkili olmak mümkün değildir. Yayıncılıkta ve politik örgütlenmede bence böyledir. Üstelik marjinallik koşullarında her ne pahasına ayakta kalma çabası, genellikle bir tür yaşamadan kopuş, kendi sorunları içine hapsoluş sonucu vermektedir.

Anlaşılabacağı gibi mali açıdan gerçekçi, politik bakımdan etkin olan ikinci yolu öneriyorum. Bunu önerirken ve mali açıdan gerçekçi olduğunu söylerken, böyle bir projeye yapacağımız katkının şimdiye kadar kullanmadığımız potansiyelleri açığa çıkaracağını da düşünüyorum. Ayrıca ortak bir dergi fikri, tek başına ve kendisi için bir proje de değildir. Bunu örneğin ve en azından geniş bir kültürel hareketi, platformu başkalarıyla beraber oluşturmak gibi girişimler birarada ele alabiliriz. Bu ve benzeri girişimlerle politik yaşamımızın bugünküne göreli olarak kat kat boyutlanması demektir. Etkileri de geometrik olabilir.

Şimdi () karar taslağında böyle bir dergi girişiminden söz ediliyor. Son derecede gerçekçidir. Tartışmalarda kimse şimdiye kadar buna açıkça karşı çıkmadı. Pek üzerinde düşünülmendiğinden mi, bilmiyorum. Genel destek ve onay havaşının biraz görüntüde kaldığını söyleyebilirim. Çünkü tüm konuşmalar bugünkü yayıncılık-örgütlenme anlayışını

mutlaklaştırma üzerinden yapılıyor. Solla ilişkiler ve birleşik parti bağlamında böyle bir girişime karar verirsek önümüze çıkacak seçenekler, yeni bir çalışma tarzı, açık çalışmanın yeni ve değişik biçimleri üzerinde durulmuyor.

Ortak dergi projesi gerçekçidir derken birşeyin altını önemle çizmek gerekiyor. Ortak dergi birliğin kendisi değildir. Ama ona çok bağlıdır. Yani, böylesine girişimler olmadan birlik falan olmayacaktır. Olursa da ancak herşeyin yıkılıp yeniden kurulmaya başlandığı noktada olacaktır. Oysa biz yıkıntı üzerinde birlik oluşturmaya istemiyoruz. Zaten yıkıntı üzerinde "biz" de olmayacaktır. O zaman diğer marksistlerin birliğe-yenilenmeye ne kadar uzak oldukları hakkındaki yüz buruşturarak yapılan konuşmalardan vazgeçmek gerekiyor. Tüm benliğimi koyarak iddia edebilirim ki, karar verir ve "hep birlikte" böyle bir yola girersek, en çok altı ay sonra böyle bir (ortak) haftalık dergiyi gerçekleştirebiliriz ve onu gerçekleştirdiğimiz noktada göreceğiz ki birlik konusunda artık farklı bir düzlemdeyiz. Ama öncelikle bunun yeni bir politika, yeni bir çalışma tarzı (programa çok uygun) olduğunu bilince çıkarmalıyız. Diğer marksistlerin neden öyle yüz buruşturulacak bir konumda olduğuyla ilgili kendi rolümüzü de (oynadığımız ve oynamadığımız rolü) tanımlamalıyız. Bir de ortak dergide zaten "herkes" olmayacaktır. Ortak girişim bir anda kendi yandaşlarını ve karşıtlarını yaratacaktır. Ne ki o ortak çalışma anlayışıyla yeni karşıtlıkların üstesinden daha kolay geliriz, bu ayrı bir konudur.

Kimsenin pek fikrini beyan etmediği bir başka "iddiam" daha vardı. Adımlar'ı bugüne getiren kadro "pek az" takviye ileri Adımlar'dan daha iyi bir haftalık çıkarabilir diye. Bence takviye koşul değil yararlı bir gereklilikti ve tek koşul maddi-teknik sorunların çözümüydü. Bu iddianın nasıldığını daha da açmak mümkündür-gerekli görmüyorum. Kuşkusuz "daha iyi"lik marjinal bir farklılığı ifade ediyordu. Güncele daha yakın olmanın, gelen katkıları daha iyi değerlendirmenin bilgisayarlı donanımın avantajlarını kullanmanın getireceği bir "daha iyi"lik. Böyle bir haftalık yine Adımlar kadar satardı ve çıkışında, çıkışı için maddi sorunlar çözülmüş bile olsa bir süre sonra yeniden dar boğaza gelirdi. Üstelik bu dar boğaz 21 sayı boyunca yapılabildiği gibi "atlatılamayacak" boyutlarda olurdu. Sorun "içeriği düzeltmek" midir, "katılımı arttırmak" mıdır? Bir gazete-dergi sorunlarını içerikle mi çözer? Sanırım sorumlu yerlerde bulunanların tümüyle bu noktada ayrılıyor. Bence bugün Türkiye'de kimse "vay be burada ne fikirler var" diye periyodik bir yayın satın almıyor. Yayın satın almanın itici gücü; politik gelişme, yararlanma, merak, kültürel gelişme, "aidiyet", haberalma ve vakit geçirme istemlerinin bileşkesi olarak oluşuyor. Ayrıca yayın pazara sunulan bir meta olarak, o pazardaki benzer ürünler arasındaki rekabet koşullarından, teknik kalite ve fiyat-satınalma gücü unsurlarından etkilenir. Okumak ve okuduğunu kullanmak sosyal bir ihtiyaçtır. Ancak bu ihtiyaç diğer toplumsal ihtiyaç ve koşullarla da sınırlanır. Bu gevezeliği yapmamın nedeni;

"iyi politika yaparsak, kadınlar, gençler, hemşireler, vb. dergiye yazarsa, derginin satışı artar" kabalığındaki bir bakış açısının yetersizliğini göstermektir. Ortak derginin sayılan unsurların bileşkesi olarak bir tirajı ifade edeceğini, "bizim" haftalığımızın da aynı unsurların bir sonucu olarak başka bir tirajı ifade eteceğini söylemek istiyorum. (Adımlar bu haliyle haftalık olursa her hafta alma zorunluluğu yüzünden bazı okurlarını kaybedecek, onun yerine her hafta çıktığı için ve biraz "daha iyi" olacağı için yeni okurlar kazanacaktır. Sonuçta yer değiştiren rakamlar küçük olduğu için toplam tiraj dengede kalacaktır.)

Sorun yalnızca tiraj sorunu değildir. Bununla birlikte "pazar koşullarında" belirli bir büyüklüğün altında kalma ya da üstüne çıkma nedeniyle ortaya çıkan sorunlar, ayakta kalma endişesiyle tüm kaynakların yayın için tüketilmesi ve politik etkinliğin gerçekçi ve doğru bir yoldan geliştirilmesi sorunları vardır. Adımlar'ın bugünkü sorunlarının acil çözümü yanısıra, haftalık hedefi gündemde olduğuna göre bunları düşünmek gerekir. "Boşver olduğu gibi kalsın" demek de mümkün değildir. Çünkü yine o üretim sürecinin ve o ürünün sunulduğu pazarın bir yasallığı olarak, onbeşgünlük, iki pazarda birlik periyod, yayını kendi kendine öldürmektedir.

Adımlar'ın çıkışından önce, Kasım ayında Adil'le birlikte İstanbul-Ankara ve İzmir'de birer toplantı düzenledik. Kimin katkısı olacağını düşünebildiysek bu toplantılara çağırdık. Toplantıya katılanlar kendi üsluplarına yukarıdakilere benzer şeyler söylediler. "Eskiden çıkardığımız dergiler gibi olacaksa bizi neden çağırdınız" dediler. Biz de yeni bir anlayışla yeni tip bir dergi hazırlamak istediğimizi söylüyorduk. Ancak bu işi elde buna uygun mali olanaklar tam olmadan, bir-birbuçuk ayda yapmak zorunda olduğumuzu da ekliyorduk. Konuştuğumuz insanlar k.lerdi, dostlarımız dı ve onların mesleki, politik ve yaşam deneyleri önünde bu bir-birbuçuk ay meselesi nedeniyle tüm inandırıcılığımızı yitiriyorduk. Çünkü bu işin kuralı, "yasallığı" en az dört-beş ay hazırlanmayı, bu hazırlanmaya elverecek mali olanağa sahip olmayı gerektiriyordu. Ben de kendilerine tümüyle haklı olduklarını, salt dergi bağlamında onlarla aynı şekilde düşündüğümü ancak bir de hareketin acil ihtiyaçları açısından olaya bakmak zorunda olduğumuzu anlatmaya çalışıyordum. Neydi o acil ihtiyaçlar? Birincisi, bir an önce kendi sözümüzü söyleyeceğimiz bir organa sahip olmak; ikincisi de bu "araç" sayesinde açık çalışma olanakları elde etmek. İşte bu acil ihtiyaçlar nedeniyle, bile bile ve göz göre göre entellektüel birikimimizden ve potansiyelimizden önemli ölçüde koptuk. Bu kopuşun çok daha geniş ölçekte gerçekleştiğini, P.nin tüm faaliyetini, birikim ve potansiyellerini kapsadığını düşünüyorum. Çünkü tüm politik faaliyetimizi belirli amaçlar ve araçlar çerçevesinde daralttık. Böylece yenilenme ihtiyacını sistemli bir tarzda ifade eden (kuşkusuz geliştirilmesi gereken) görüşlerimizle, gerçekten yenilenmeyi içselleştiren bir faaliyet arasındaki makas böylece giderek daha çok açıldı. Politik çalışmayı bir kez daha militan, dar

bir gurubun (binlerce olsa da dar) eylemliliğine indirgedik.

"Artık bir yaprak da olsa bir yayın çıkarmalıyız" sözü sıkça kullanılır olmuştu. Bilindiği gibi bizde işler, "o zaman bir yapraklık yayını kim içine sindiriyorsa o çıkarsın" serinkanlılığıyla çözülüyor. Aslında böyle yapılırsa kimse ölmez. Farklı ihtiyaç ve eylem anlayışları yüzünden birliğin zedelenmesi gerekmez. Birisi doğru bildiği işi yapar, diğeri başka bir işin hazırlığını yapar, tartışır vs. Ne ki, henüz yenilenmediğimiz (yenilenme sürecinde eskisinden nitelikçe farklı bir noktaya ulaşmaya henüz hazır olmadığımız) gerçeğinden hareketle ve pek de serinkanlı bir insan olmadığım için görevdir deyip işe koyuldum. iradeci yaklaşımın yüksek olduğu işlere girerken insan iyimser olmak zorunda, bu da budalılığı beraberinde getiriyor. Şöyle bir beklentim vardı. Zorunlu profesyonellik düzlemiyle bizim düzlemimiz arasındaki büyük fark bir ölçüde kapanabilirdi. Çünkü yaşamın çeşitli alanlarında faaliyet gösteren, tüm Türkiye'de, tüm kitle örgütlenmelerinde onlarca insanımız vardı. Eğer kitle partileri hariç hiçkimsede olmayan bu olanak maddi bir güce dönüştürülürse, yani o insanların katkıları yayına akıtılırsa, o zaman zorunlu profesyonellik düzleminden farkımız biraz azaltılabilir, belirli özel alanlarda o düzlem bile aşılabılırdi. işte bu beklenti budalacaydı. Çünkü o insanlar evet oradaydı, ancak şimdi daha iyi görüldüğü gibi, katkılarının yayın için anlamlı hale gelmesi aylar ve aylar alabilirdi. Bir bölümü de başka tür bir yayın beklentisiyle artık katkı yapmayacaktı. Ayrıca o katkıların örgütlenmesi için onlarca insanın çabası gerekliydi, o çabayı gösterecek onlarca insan o zaman yoktu, şimdi var fakat bu alana yönelmiş değil.

Bugünkü görevlerimizi daha iyi anlamak açısından bunların hepsinin konuşulması, değerlendirilmesi gereğine inanıyorum. O nedenle Adımlar sürecini anlatmaya devam edeceğim. Paye vermek için söylemiyorum, gerçektir, biz Adımlar'ın çıkışında beş kilit insanla zoru başardık. Bunlar Semih Gümüş, Orhan Demirbağ, Sinan Şanlıer, Özcan Kesgeç ve Atilla Aşut'tur. Bu arkadaşların istisnasız hepsi bir yayın çıkarmanın yasalarına karşı geldiklerini bilerek Adımlar'ı bir buçuk aylık bir sürede var ettiler. Çalışma koşullarının da herhangi bir yayındaki koşullar olmadığını hatırlatmak istiyorum. (Ayrıntıya girmeyeceğim, bukoşullar çok çok özel olmasaydı bu hatırlatma anlamsız olurdu.) Bu arada Atilla Tanılkan büyük bir sakinlikle idari-maddi-teknik ortamı hazırladı, Füsun başka bir zoru başardı. "sizin yayıncılık anlayışınızda kültürün yeri yok" diyen iyiniyetli ve değerli insanların güvensizliğine karşın Adımlar'ın sayfalarına "kültür"ü soktu.

Genel geçerli yasaların varlığına rağmen, kendi özel yasalarına dayanan bir iş yapıyorsa, bu işin hassasiyeti o özel yasaları koyanlarca paylaşılmak zorundadır. işte bu paylaşmayı yaratamadık. Bunda bilinen nedenlerle Adil Demirci'yle birlikte çalışmamamız büyük rol oynadı. Oysa tüm planımızı Adımlar'ın başında ikimizin kolektif yönetimine dayandırmıştık. Adil'in boşluğu doldurulamadı. Bu koşullarda,

hassas işin paylaşılması bir yana, "Adımlar'da şımarık 'gazetecilerin' bulunduğu, bunların 'mağazin' dergisi çıkarmak istediği" sözleri ayyuka çıktı. Şimdiye kadar bir gazete çıkmasını geciktirenler bu 'gazeteciler'di, yasallaşma hedefini dikkate almıyorlardı, zaten "gazete" değil "dergi" çıkarmak istiyorlardı, vb. (Bu gazete-dergi tartışmasını çok sığ bir düzlemde yaptık. Anlamsız bulduğum bir tartışma üzerine çok uzun şeyler söylemek istemiyorum. Önemli görülüyorsa ayrıca tartışalım). Hareketimizin içinde bulunduğu süreç, bu sürecin telaşı böylesine haksız bakış açılarını kolayca kemikleştiriyordu. Ayrıca bir yandan Adımlar'ı çıkartma telaşını yaşarken, bir yandan da hiç olgunlaşmamış "çıkış" biçimlerini tartışmak işin kendisinin önünde bir engel oluşturmuyordu. Üçyüz kişilik bir yazı kuruluyla mı çıkılsın, olabiliyorsa seçkinlerden oluşan otuz-elli kişilik bir yayın kurulu, onun altında katkıda bulunanlar diye birkaç yüz isim mi olsun, gibi şeyleri tartışıyorduk, habire isim listeleri oluşuyordu. En sonunda şu modelde karar kıldık: Adımlar çıkış gününe kadar oluşturabildiği temsilcilikleriyle ve kendi gerçek yazı kuruluyla ortaya çıkacak, sonra birinci ay içinde yapacağımız bir şenlik aracılığıyla Adımlar'ı "KP'nin yasallaşması" politikasıyla tüm desetekleyenlerini (gazete ilanları da içinde) kamuoyuna duyuracaktık. Böylece potansiyelimizi ve dostlarımızı şenliğe bizzat ya da mesajla katılanlar olarak açığa çıkaracaktık. Bu kararı ülke yönetimi aldı. Ayrıca Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'nun bu yayının sahibi mi, başyazarı mı, yayın kurulu üyesi mi olacağı tartışıldı. Kendilerine soruldu. İletildiği kadarıyla kendileri açısından tek anlamlı konunun sahiplik olduğu yanıtı geldi. Hukukçu arkadaşlarımız sahipliğin hukuken mümkün olmadığını bildirdiler ve Adımlar bilindiği şekliyle çıktı.

Şenlik kararına karşı Adımlar'ın çıkışını kimi destek ilanları izledi. Oysa ilan hazırlığını raslantı sonucu öğrendiğim zaman yazılı ve sözlü olarak tüm ilgilileri uyarmıştım. Gerekçelerim şunlardı:

- Gücümüzü "birleşik" olarak açığa çıkarmak üzere bir şenlik kararı alındı. Buna uyulsun. Tek yanlı eylemler birliğimizi zedeleyebilir. Şenlik anlamsız hale gelsin.

- Böylesine ilanların metinleri merkezi olarak hazırlanırsa daha iyi olur. Çünkü bu bir bütün olarak nasıl bir görünüm vermek istediğimizle ilgilidir.

- Çeşitli dostlarımızla Adımlar'a katkı, yazı kurullarında yer alma vb. temaslarda bulunuyoruz. Yapacağımız hiçbirşey bu insanlar için sürpriz olmamalıdır. Değil mi ki ilanlar çıkarsa Adımlar'da çalışanlar için bile sürpriz olacaktır.

- İlanlara harcanacak paralar da merkezi olarak yönlendirilirse daha yararlı olacaktır. Adımlar mali nedenlerle kendi ilanlarını verememektedir, ya da kısıtlama yapmak zorunda kalmaktadır. (Adımlar'ın çıkışında dergi kendi ilanlarını kısıtlamak zorunda kalırken, politik göçmenlerin dönüşü ve Adımlar'ın desteklenmesiyle ilgili ilanlara harcanan para yaklaşık 40 milyon TL civarındadır)

ilgililer, yetkililer uyarılarıma ne evet ne de hayır dediler ve ilanlar çıktı. ilanların yararını, zararını genel olarak ve politikamızın tüm yanlış ve doğruları içinde tartışmak anlamlıdır. Ancak o anda verili koşullarda böylesine bir keyfiliği bana verilen görevle bağdaşmaz buldum ve yayın yönetmenliğinden ayrıldım. (Bu tip görevlerden ayrılmak da bizde çok hoş oluyor, çünkü kol kırılır yen içinde denerek ve "sorumluluk" bilinciyle aylarca, sorun yetkili bir yerde konuşulana kadar ismin de cismin de yerli yerinde duruyor. Sonuçta bazı değerleri korumak adına, başka değerleri ve kişilikleri yok ediyoruz.)

ilanlar konusunu anlatmamın nedeni, bunun Adımlar'ın tüm yayın yaşamını etkileyen görünür ve görünmez sonuçları üzerinde düşünmek ve özellikle de aynı bağlamda ilan verme gerekçelerinden biri üzerinde durmaktır. Kuşkusuz ilanların bu şekilde verilmesinde telaş, dağınıklık, ihtiyaçlar, herkesin kendine göre bir "yasallaşma" planı olması, yönetimin kararlarına sahip çıkıp bunları indirgemeye çalışmaması vb. nedenler vardır. Ancak girişimi başlatan kimi arkadaşımızın açıkça ifade ettiği gibi bunda Adımlar'ı (ve onun çalışanlarını) yasallaştırma doğrultusuna yönlendirme çabası da vardır. izninizle ben buna, terbiye etme çabası diyeceğim. Böyle olunca Adımlar'ı basmanın telaffuz edildiği toplantılar da yapıldı, "Adımlar batarsa iyi olur, çünkü başındaki gider"ler de konuşuldu.

Şimdi bakın, Adımlar'la yapı arasındaki soğukluktan söz ediyoruz. Bunu ortadan kaldırmak için önlemler düşünüyoruz. Acaba bu soğukluğun kökeninde, tüm bu çıkış sürecinin yarattığı ve Adımlar çalışanlarının hiç de sorumlu olmadığı, olumsuz tortular yok mu? Sonra soğukluk madalyonunun bir yüzü, Adımlar'la yapı arasındaki soğukluksa, öbür yüzü Adımlar bu anlayışla çıktığı için koptuğumuz entellektüel birikimimizle politik faaliyetimiz arasındaki soğukluk değil mi? Yayın gelişimi bu ikinciden de etkilenmiyor mu? Tümünü birarada alırsak, bu koşullarda, bu süreçleri bile bile yayın çalışanından şevkli, yaratıcı bir çalışmayı nasıl bekleyeceğiz? Biz de benzer nedenlerle yalnız yayın alanında değil, başka sürekli görevlerde de; neşeli bir gönüllülükle ortaya konulan özveri, giderek isteksiz memur psikolojisine dönüşüyor. Yoldaşlar arasında insani ilişkilerin zenginliğinden söz edilemez oluyor. Yayın çalışanlarına teşekkür edilmesini önerirken bir de bunu düşündüm. Yönetim bunu yaparsa, geçmiş olayların, süreçlerin sorumluluğunu üstlenmiş olur, soğukluk tortuları hiç olmazsa bir yönüyle ortadan kalkar diye.

Mart başında yeni kararlara, yani yeni umutlara sahiptik. Mali olanak, teknik donanım ve politik hat konusunda. En başta söylediğim kararların uygulanma süresinin uzunluğuyla ve belki hiç uygulanmamasıyla, yayının maddi sürecinin acil ve kendini dayatan gereksinimleri arasındaki çelişki bir kez daha kendini gösterdi ve Haziran ayına geldiğimizde, istanbul ve Ankara'daki sınırlı kadronun hemen tümü, bir şekilde, ayrılma ya da konumunu değiştirme (daha sorumsuz görevlerde çalışma) isteklerini beyan etti.

Kararlarla ilgili söylenmesi gereken başka bir yan, kendi içlerinde ya da dışımızdaki çevre koşullarına dönük gelişmeler taşımalarıdır. Örneğin Adımlar temsilcilikleriyle ilgili kararlarımız böyledir. Yayın-örgütlenme bütünleşmesi zaten dışımızdaki çevre koşulları bakımından, yaşamın gereksinimleri bakımından bir takım gelişmeler ve açmazlar getirmektedir. Temsilcilik biçimindeki açık çalışma yöntemi ihtiyaçlarımıza yetmemektedir. Başka sorunlar da yaratmaktadır. Adımlar bir kurum olarak örgütsel ihtiyaçlara uygun olarak oluşturulmamıştır. O nedenle Adımlar çalışanları hep örgütsel ihtiyaçlarla, ellerinde buna dönük araçlar olmadan ilgilenmek zorunda kalmışlardır. Alınan önlemler hep istem arkadan gelsin örneğini oluşturmuş ve çözümün kendisini değil, çözüm yerineyi ortaya çıkartmıştır. Yayın kadroları tüm bu politik örgütsel, maddi süreçlerin toplamının bir sonucu olarak görevlerine yabancılaşmışlardır. Kanımca maddi süreç hepsinden daha belirleyicidir. Çünkü bir yayın çıkarmanın maddi ortamının yaratıldığı durumda, politik ve örgütsel yabancılaşmalar lokleştirebilecek, kendi içinde ve daha rahat tartışma olanaklarını sağlayabilecektir. Şimdi herşey birbirinin içindedir.

Geçmişin tortularından biri de Nisan başında gerçekleşen ve kimi arkadaşımızca "Adımlar'da tasfiye" olarak adlandırılan kadro daraltma işlemidir. Adımlar'ı zorunlu asgari kadroyla çıkarma kararının bir gereği olarak yapılan bu uygulama 5 arkadaşımızı ilgilendirdi. Kararı uygulama sorumluluğunu taşıyan kişi olarak zorunlu asgari kadroyu zorunlu performans ve bundan sonraki çalışmalarda uyum açısından değerlendirmek zorundaydım. İlgili arkadaşlardan birisi özel koşullarından dolayı zaten yararlı olamadığını söyledi, bir diğeri kararı anlayışla karşıladığını, Adımlar'daki olağanüstü koşullardan dolayı nasıl çalışacağını bilemediğini belirtti. Üçüncü arkadaşımız kararı benimsemediğini fakat zaten 1 Nisan'dan itibaren başka bir yerde çalışmak üzere hazırlığı olduğunu bildirdi. Diğer iki arkadaşımız ise buraya kendiliklerinden gelmediklerini, bu nedenle kararı kabul etmediklerini söyledikten sonra bir daha gelmediler. Yazı işlerindeki bu iki arkadaşla benim ve yazı işlerindeki diğer çalışanların karşılıklı olarak düşürüldüğümüz durum gerçekten trajiktir. Bu arkadaşların önemli politik birikimleri olduğundan hiç kuşku duymadım. Özveri ve görev bilincinde de öyle. Ancak hangi görev? Bence herkes için birlikte gelişme, birbirinden öğrenme çabası herşeyden önemliydi, ne ki arkadaşlar denetim ve yönlendirmeye ağırlık verdiler, büyük bir uyumsuzluk doğdu. Dergiye katkı sağlamak açısından hemen tüm kritik örgütlenme görevleri de arkadaşların üzerindeydi. Bu faaliyetten sayfalarımıza yansıyan önemli bir sonuç alamadık. İki nedenle: Birincisi daha önce işaret edildiği gibi dışımızdaki yakın çevre katkı vermeye hazır değildi ve bu katkıları örgütlemek için daha çok sayıda (yazı işleri dışından) insana ihtiyaç vardı. İkinci önemli nedense yayın ve örgütsel işlerin karışıklığıydı. Bu karışıklık içinde yayını doğrudan ilgilendirmeyen örgütsel konularla uğraşmak zorunda

kaldıklarını sanıyorum. Kendi kendilerine gelmediler, evet, fakat eğer daha ön yargısız, daha açık, öğrenmeye daha istekli gelselerdi herhalde insan ilişkileri bu kadar bozulmaz, ortaya bir uyum sorunu çıkmazdı. Ne onlar, ne ben ne de yazı işlerindeki diğer insanlar böylesine bozuk bir ilişkiyi hak etmedik. Başka koşullarda birbirimizi geliştirici olabilirdik.

Bu dönemde son derecede yararlı ve gerekli olan kadrolardan, Yusuf'u., Yalçın'ı, Mehmet Güzel'i ve Sevgi'yi ekonomik koşullardan ve yine yayın-örgüt karışıklığından dolayı elimizden kaçırdık. Onların boşlukları da biri muhasebe, biri idari kurumlaşma (tüm Su Yayıncılık için), biri Ankara'da muhabirlik ve diğeri de arşiv ve düzeltmenlik olarak duruyor.

Kullanamadığımız bir sürü olanağa önemli bir örnek: Yerel Haber gazeteleri yöneticileriyle toplantı yaptık. Çok güzel sonuçlara vardık. Yerel Haber muhabirlerinin katkısıyla ortak bir haber merkezi oluşturacaktık. Bu merkezde toplanan haberlerin uygun olanları Adımlar'da diğerleri Yerel gazetelerde kullanılacaktı. Böylece Adımlar hiç olmazsa İstanbul'da muhabir sıkıntısı çekmeyecekti. Karanlık odamız yerel gazetelerin de kullanımına açılacaktı. Bize yardımcı olan Kerem inanç ve zaman bulursa Sinan Şanlıer muhabirlere fotoğrafçılık teknikleri öğretecekti. Bu kararlar yeniden gözdengeçirmeye değer bir konu olarak altı aydır ortada kaldı.

Yurt dışı temsilcilik ağını yeni bir anlayışla örgütlemek lazım. Bu bir bakıma Yunanistan'daki Gülenay Öztürkçü gibileri çoğaltmak anlamına geliyor. Eğer yurt dışı temsilciliklerimiz ihtiyaca uygun hale gelirse Adımlar dış haber ve yorum yönünden çok avantajlı bir konum kazanacaktır. Üstelik bu yayının yurt dışında bin kadar satış ve abonesi olduğunu da gözetmek gerekiyor. Saadettin Yumuşak'ın çalışmaya katılmış olmasının bu alanda eskisine göre önemli bir farklılık yaratacağına inanıyorum.

Sonuçtaki ortak dergi önerimle ilgili şunu eklemek istiyorum. Kendi sözümüzü söylemek için yayın çıkardık, kendimizi bu şekilde ifade ettik. Bence Adımlar'da yayınlanan makale ve görüşlerin hepsi ortak bir dergide de yayınlanabilir. Eğer kendi görüşümüzü söylemek buysa aynısı ortak dergiyle de gerçekleştirilebilir. Kuşkusuz dün bu işi daha iyi yapmalıydık, yarın daha da iyi yapmalıyız. Adımlar'da yayınlanmayan makale oldu mu? Bu konuda ancak istisnalardan söz edebiliriz çünkü tek sınırlamamız uzunluk ve zamanında gelmekti. Önemli bir yazı olarak birtek Şeref Yıldız'ın onbeş sayfalık yazısı yayınlanamadı. Onu da yazı dizisi yapmak yerine Açılım'da yayınlanmasını önerdik. Yıldız arkadaş uygun görmedi, geri çekti yeniden ve Y. Açılım için yazdı. Çok da iyi oldu. "Bizden haberler"e gelince bunların da demokratik ve kültürel içeriği ön planda olanların hepsi uygun bir haber-yorum tarzında yazılıyorsa, ortak derginin malzemesi olacaktır. Adımlar bu anlamda yine istisnai bir-iki atlama yapmış olabilir. Bir tanesi Bakırköy baskını haberi idi. Bu haber, gerek temsilciliğin kendisi tarafından haber

yapılmadığı için, gerekse yazı işlerinde tam o hafta bir haftalık periyod kayması yapıldığı için resmen atlandı. Sonra bir küskünlük doğdu. Ortak dergiye katkılarımızı, bu katkıyı nasıl yaparsak etkili olacağını da öğrenmeye çalışarak, alınganlıktan uzak bir anlayışla yapar ve takip edersek, benzer haber-yorumların hepsinin girmesi gerekir. Ancak sözcülüğün ne olduğu, ya da temsilciliğin nasıl çalıştığı gibi yazılar, eğer yazılması gerekiyorsa ne bugünkü Adımlar'da, ne de yarın bir ortak dergi çıkarsa onda yer almamalıdır. "Eğer yazılması gerekiyorsa" herhalde Yeni Açılım, bu tip yazı ve daha çok tartışmaların yer bulacağı dergidir.

Sonuçta önerilerimi şöyle sıralayabilirim. Acil durumla ilgili olarak en temel iş tekrar mali kaynak yaratmaktır. Karar taslağı bu kaynağın yaratılması için zorunlu olan amaç birliğini sağlamak bakımından uygun bir zemindir. Ancak bekleyecek zaman da kalmamıştır. Hepimiz geleceğe bakarak, geleceğe bakma anlayışını yaygınlaştırarak acil durumun çözümü için çaba sarfetmeliyiz. Kadro konusunda iki önemli pozisyon boş duruyor. Bunu artık anlamamız gerekli. Kendilerinin kabul etmesi koşuluyla GYY için tek uygun kişi Zülfü Dicleli, fiili yazı işleri müdürlüğü için de Haluk Tan ipekçi'dir. Bu olursa ben Zülfü'ye elimden gelen her yardımı veririm, Semih'te herhalde Haluk'a içtenlikle yardım edecektir. Orhan'ı tekrar kazanmak çok önemli. Bunun koşulları bellidir. Yukarıda genel ve özel olarak anlatılmaya çalışılmıştır. Orhan tekrar kazanılırsa bir haber merkezi yönetmeni olarak işlev görmelidir. Füsün'un görevi önemli görülüyorsa, ki çok önemlidir, yayının içeriği dışında politik faaliyetin kültürel çalışmayı içselleştirmesiyle ilgilidir, kendi kültürel potansiyellerimizi özgürce açığa çıkarmayı ve bunların daha geniş bir kültürel hareket etrafında toplanmasını teşvik etmeyi önemli görüyorsak, dokuz yıldır politik yayınlarımızda aralıksız çalışan bir yeteneğe ve emeğe değer veriyorsak, Füsün'un "artık sürdürememe" durumunu ortadan kaldırmalıyız. Teknik sekreterlik yeni bir şekilde, bilgisayarlı donanımına bağlı olarak çözümlenmelidir. Son bir acil ihtiyaç da arşiv sorumluluğunu ve düzeltmenliği üstlenecek bir kadronun istihdamıdır.

Adımlar'ın çıkışı garanti altına alındıktan hemen sonra çeşitli seçeneklere bağlı olarak haftalığın fizibilitesi hazırlanmaya başlamalı ve ortak dergi için girişimde, ön temaslarda bulunulmalıdır. Ortak derginin muhtemel kadrosu daha ileride üzerinde tartışılacak bir konudur.

Bitirmeden önce çok önemli biryanışımı/eksiğimi ya da ikisi birden her neyse, söylemek istiyorum. Bu da oluşturulması kararlaştırıldıktan sonra Adımlar P. birimini çalıştırmak için çaba sarfetmemektir. Kuşkusuz bu durup dururken olmadı, mazeret olarak değil ama fiili durumun bilinmesi önemli olduğu için nedenlerini açıklayacağım.

Bir yayın birimi olarak Su Yayıncılığı değerlendirmeye bunun altında her yayının kendi birimini oluşturmaya karar verdik. Adımlar ve Yayın biriminin tümü için sorumlular saptadık. Ben yayın biriminin sorumlusuydum. Sonra bu karar

geri alındı. Her yayının ayrı ayrı ve doğrudan bağlanması ve benim Adımlar sorumlusu olmam kararlaştırıldı. Yalnız kararlaştırıldığını söylediklerim hep onaya bağlı, neredeyse esnek bir zeminde kaldı. Yayın birimi aldığı kararlarda (geçmiş deneylerin ışığında) kendisini rahat hissedemedi. Y. Açılım, ideolojik Büronun yayını oldu. Herkes kendi alanıyla ilgili fiili uygulamalara geçti. Ülke yönetimi bu konuları netleştirecek kararlar alamıyordu. Sonra () Ülkede çalışma olanağına kavuştu. Ben de birikmiş maddi manevi sorunları bir de P. birimi olarak tekrarlayan bir çalışmayı, üstelik ayrıldığını ve konumunu değiştirmeye karar verdiğini söyleyen kadrolarla birlikte tekrarlama moralini kendimde bulamadım. Bu bir eksiklikse eksiklik, ancak düşünülmelidir ki, P. birimini oluşturma ve geliştirme çabasını göstermesi beklenen kimse tüm yukarıdaki sorunlarla doludur. Kadroların artık ayrıldığını, ayrılacağını yazılı ve sözlü olarak kendinden başkasına anlatamamaktadır, Adımlar'a döndüğü zaman yine ona sorulmaktadır: "Ne oldu benim durumum diye. Haklı olarak soruyor, çünkü durumu ortada bırakarak biz (onun gözünde ben) ona fiili zorbalık yapıyoruz, istismar ediyoruz. Haklı olarak beni sorumlu gördüğüne göre ve aylar bu şekilde geçince bu insanlar arasındaki ilişki ne hale gelir? Onbeş yıldır tanıdığım insanlar şimdi benim hakkımda ne düşünüyorlar merak ediyorum. Kuşkusuz bu koşullarda da P. birimini çalıştırmak için ısrar edebilecek insanlar olabilir. Demek ki ben onlardan biri değilim. Temel sorun çözülmeden şekli çözümlerle uğraşmaktan ya da sorunun yanından geçmekten çok fazla endişe ediyorum. Artık bu psikolojinin GY Yönetmenliği ve P. birimi sorumluluğu yapamayacağına hak verilsin, yıpranmışlık ve inandırıcılığını yitirmek benim yanıma kalsın. Kuşkusuz esas iş bağlamında hiçbir yere gitmiyorum. Dileğim ve çabam, gazete okuyabilmekten başlayarak, daha çok okuyabilmek, daha çok yazabilmek, konuşabilmek ve daha anlamlı katkılarda bulunabilmektir. Saygı ve sevgilerimle.

Not: Bu yazı herşeyi tastamam açıklama iddiasında olan bir yazı değildir. Dayatan acillikteki nedenlerle ve zaman darlığı içinde yazılmıştır. Sözün bittiği yerde başlayan bir çabadır. Ortak amacımıza bağlı daha geniş tartışmalar açması benim de daha titiz ve daha derinlemesine çalışmalar yapmama fırsat verecektir.

KİSİSEL KONUMUMUN AÇIKLANMASINA EK:

Düzeltilmeler için yazının tümünü okuyunca, Adımlar'ı uzunca bir süredir yönetemez duruma gelmiş olmamın, uzunca bir süredir gy yönetmenliğinden ayrılma istediğimi belirtmiş olmamın ağırlıklı nedeninin "psikolojik" olduğu sonucunun çıkartılacağından endişe ettim. Bu nedenle vurgulamalıyım ki, sorun esas olarak bir yayın çıkarmanın "maddi ortamı" ile ilgilidir. Maddi ortam denince kendini idame ettirmek de bunun içindedir, fakat esas bir işi birlikte gerçekleştirecek

ekibin varlığı ve bu ekibin çalışma koşullarının yaratılması anlaşılmalıdır.

Ben bugünkü koşullarda "eski" ekip olmadan yararlı olamam. Sorun birkaç aylık bir hazırlık dönemi içinde yeni bir ekip oluşturmak olsaydı, benim davranışım farklı olabilirdi. Bugün eski ekibin de katkısını alabilmeyi, onları da korumayı gözeterek, acilen ve bir anda yeni bir ekibi oluşturmaya çalışmamız gerekiyor. Bu da ancak kritik görevlerdeki aylardır zorunlu hale gelmiş değişikliği gerçekleştirerek sağlanabilecektir.

Bir de ayrıca yazıda anlatılanlar ve maddi ortam nedeniyle ortaya çıkan olumsuzlukların tek ya da baş sorumlusu kişisel olarak ben görünüyorum. Binlerce okur Adımlar'ın "kötülüğünü" benim yönetimime bağlıyor, Tarık Ziya Ekinci arkadaşımız ya da SHP milletvekili Ekin Dikmen kendileri hakkındaki eksik ya da yanlış haberlerin politik sorumlusu olarak beni görüyor, vb. Ben de buna karşılık söz konusu işlerin düzeltilmesi araçlarının ve ilgili parametrelerin elimde olmadığını düşünüyorum. Aylardır böyle düşünüyorum ve böyle söylüyorum. Gerçek bana haksızlık yapılması da olsa, benim "düzeltme" araç ve yöntemlerini bulmaktaki beceriksizliğim de olsa, her ikisinin de sonucunda benim artık "sürdürmem olanaksızlaşıyor." Ya da çoktan olanaksızlaştı, fakat "yüksek menfaatler" nedeniyle dayanmaya çalıştım. Olanaklarım artık tükendi, kimse kusura kalmamasın.

HK SEKRETERLİĞİNE,

"Bütün Parti örgütlerimizin önünde Yasal KP Kuruculuğuna hazırlanmak görevi Duruyor" başlıklı PB ve HK Sekreterliği tarafından onaylanmış taslak metin konusundaki düşüncelerim aşağıdadır.

MEVCUT ÖRGÜTSEL DURUM:

1. 8 Aralık 1989'da yapılan basın toplantısı sonrası duyulan büyük coşkun bir ucunun belasa açık olduğunu tesbitini yapmış ve ifade etmiştim. Sürecin doğru olduğunu, beklediğimiz gibi, Bazarosmanpaşa, Bakırköy ve Kadıköy ilçeleri ile belediye kurumu seçim yaptı. Kısa bir süre içerisinde seçim yapacak ilçeler seçim tarihlerini saptadı. Her ilçe kendi koyduğu ilkeler doğrultusunda seçim yapıyor ve seçim yapacakların neyi biçim alacakları henüz belli değil ya da tarafımızdan bilinmiyor.

Yönetimin gelişen bu süreç konusundaki tavrı, sürecin peşine takılmaktır.

2. Parti içerisinde her düzeyde yönetimin belirlenmesinin seçimlerle yapılmasının demokratik ve bu açıdan sevindirici yanları olduğu açıktır. Ancak unutulmamalıdır. Demokratik seçim olmazsa olmaz koşulu kimi ne için seçtiği konusunda seçimin tam bir bilgiye sahip olmasıdır.

Tesbitim şuudur: Parti üyeleri ve üye olmayanlardan hak etmiş parti yandaşları genel olarak önümüzdeki dönemin gereklerini ve buna uygun yönetim yapısını yeterince tarif edememektedir. Şimdiye kadar yapılan seçimlerde kimi doğru noktalar yakalamış olmasına rağmen genel eğilim budur.

Bu nokta tartışmaları içe döndürmekte, geçmişten ders alarak atılması gereken adımlar için gereken parti içi hesaplaşma kişiselleştirilmektedir.

Bunun temel iki nedeni vardır.

a- Merkez yönetim geçmiş dönemin eksiklik ve yanlışlarını doğru tarif edememiş ya da etmemiş ve sözde bir özleştirmesi yapmıştır.
b- Yönetim açık, cesur kararlar alamamış ve yenileyici görevini tam olarak yerine getirememiştir. Sorunun çözümünü temelden yakalamaya çalışan bir anlayış geliştirememiş, doğru formülleriyle çözüm yolu yakalamaya uğramıştır.

3. Parti üyeleri ve yandaşları ile bütün parti örgütleri kendilerini özgürce ifade edebildikleri kanallar arıyorlar. Görüş ve istemlerinin yansıtacağı değerlendirilebileceği bir yönetim istiyorlar.

Yönetimin ise genel çizgileri ile tavrı güdür, Benim türükten gelen değiştirilemez konumum vardır. Sürecin gelişmesini gerektirdiği önlemleri ve iyileştirmeleri ben yapacağım...

4. Partinin tüzel ve tüm yönetim organları, oluşum birimleri ve çalışma anlayışları ile bütün parti faaliyetinin iyileştirilmesinin önünde engeldir.

5. Parti yönetimi "çürümüştür". Bu "çürümenin" örgüte yansımalarının ilk belirtileri ortaya çıkmıştır.

6. Alternatif yoksunluğunun büyük etkisini kabul etmekle birlikte, Partimiz ülke sorunlarının ve komünist hareketin global sorunlarının tesbit ve bunların çözümünde benze yadsınması olanaklı olmayan bir konum kazanmıştır. Bu haklı bir konudur. Ayrıntısız denilebilir ki kamuoyunda bu haklılığı tescil edilmiştir.

Sorun güdür, Haklılığı ve doğruluğu içinde bulunduğumuz dönem için kanıtlanmış bu partinin "çürümekte" olduğu tesbiti ne derece doğrudur. Yanıtım açıktır: hızla gelişen süreçte gerekli yanıtı veremeyen, gelişmeyi sağlayamayan her nesne, örgüt kişi

gürüneğe mahkumdur.

Parti yönetimi, gelişmeleri yönlendiren, ona müdahale edebilen yeni bir partinin nasıl yapılacağı konusunda kararlıdır. Kararlı olduğu nokta kendi konumunda hareket etme isteğidir.

Önümüzdeki dönemi doğruların deneme-hatalarla bulunabileceği bir süreç olarak görüyorum. Hata yapmaktan korkmak ve sorunlara statik olarak bakmak en büyük hata olacaktır.

HK Sekreterliğince onaylanan metni ifade etmeye çalıştığım temel gerekçelerle kabul etmiyorum

ALINMASI GEREKEN KARARLAR

1. İlçe bazında örgütlenme esas alınmalıdır. Yerel insiyatif teşvik edilmeli güçlendirilmeli ve öni açılmalıdır.
2. İlçeler ile merkez bağlantısı dışında partide tüm ara kademeler kaldırılmalıdır.
3. TİKP'nin bölge ile il örgütleri arasında yasal KP'nin durumu fikri tamamlanana kadar feshedildiği kamuoyuna açıklanmalıdır.
4. Yeni bir merkez yönetimi taraf edilmelidir. İl yönetiminin tarifi ve çalışma anlayışı genişletilmiş HK Toplantısında, ilçelerde yürütecek tartışmalar sonucu karara bağlanmalıdır.
5. İlçeler ve merkez arasındaki bağlantı.
 - a) Merkezin atayacağı koordinatörler.
 - b) Süreç uygunsa, ilçe seçimleri sırasında onların belirliyeceği kişiler aracılığıyla yapılabilir.
6. Yukarıda belirtilen tüm kararların ana doğrultusunun yasal, yığmsal, çağdaş bir KP hedefine yönelik "Kurucular Kurulu" olduğu karar altına alınmalıdır.

KARARLARIN GEREKÇELERİ

1. Yerel faaliyet esastır.
2. a) Ara kademeler, kendine yer sağlamaya çalışan ya da böyle biryöneimesi güçlü bir olasılık olan birimler haline gelmiştir.
 - b) Ara kademelerin atanması olmasa dırurumu güçlü bir teeki kaynağı haline gelecektir.
3. a) Aşağıdan yukarıya demokratik bir biçimde yasal, yığmsal, çağdaş bir komünist parti si hedefini kamuoyuna açıkca deklare etmiş partinin yeniden tamamlanmış bir yapı ile diğer bileşenlerinin karşısına çıkması inanılmazı değildir. Bir hancı-kaptır.
 - b) Kişiliklerine bağlı olmaksızın, atanmış il yöneticileri canlı bir yerel faaliyet karşısında tutucu olurlar.
 - c) İl ve bölge yönetimlerinin mevcut konumlarını koruması parti faaliyetine yeni bir yön ve ivme kazandıracak ilçe bazındaki faaliyetin yonunu kaydırabilir ve parti içinde seçimsellik oyunu oynanabilir.
 - d) Arakademelerin geçici feshi parti üyelerinin kendilerini doğrudan ifade etmelerini sağlayabilir.
4. Yönetimin yetersizliği açıktır. Yeniden yapılanma eski yapıların üzerine, onların anlayışı ile kurulamaz. Ancak taraf ettiğim süreçte merkezi bir yönlendirmenin kaçınılmazlığı ortadadır.

Bunu kimin hangi bileşim ve anlayışla yapılacağına kararın genişletilmiş yönetimle verilmesi gerekir.
5. (4) teki gerekçeleri yineliyorum.
6. Kısaltılı sayıda ve sadece TİKP yandaşı da olsa kurucular

kuruluşu, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Çerçeve metnin ana temasına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Öl. İlçesi: Ö. Kardeşlerim kavramına, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri, örgütleri,

Ö. B

4. Kış - Yaz - Güz mevsim tartışmaları her zaman düzenlenmiştir. Bu görüşlere karar nite kararı yapılmıştır. nite bu düzenleneye girmeneli nite bir karar alınmıştır. Bu tartışmalar en son olarak parti faaliyeti "Forum" nite olarak yürütülmüştür. bundan sonra.

23.1.1990

Ö. B.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV
TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

MK istifa etmeli, Parti Kongreye gitmelidir...

Partimiz, şimdiye kadar hiç yaşamadığı ağır bir bunalımdan geçiyor. Bir yılı aşkın süreden beri, bu kendisini Yönetim eksikliği şeklinde hissettiriyordu. Parti yönetimi kararsızdı, yalpalıyor ve adım atamıyordu. Aldığı kararları yasama geçirmede yönlendirici olamıyor ve geciktiriyordu. Bu süreç, parti yönetiminin kongre kararlarından ve esas doğrultusundan sapmasını getirdi.

Tununla birlikte, sorunlar açıkça tartışılmadı, sürekli ertelendi, sorunları açıkça tartışacak, parti karar ve politikalarına katılımı sağlayacak mekanizmalar yaratılamadı. Ertelenen sorunlar sürekli büyüyerek parti yaşamında büyük yaralar açtı. Tüm partide belirsizlik ve kaos egemen oldu.

1989 Aralık ayı başında toplanan MK genişletilmiş toplantısında, özellikle örgütlerin zorlamasıyla yasal KP "kurucular hareketi ve girişiminin baslatılması" doğrultusunda kararlar alındı. TTKP MK 8 Aralık günü basın toplantısıyla "Yasal KP kurucular hareketinin baslatılması ve TTKP'nin illegal faaliyetine son verilmesi" doğrultusundaki kararını açıkladı.

MK 3. toplantısı kararları gereğince, "Yasal KP kırıcılar hareketine TTKP den katılacak kurucuların belirlenmesi ve aşağıdan yukarıya demokratik bir şekilde olusturulması" ve kurucular hareketinin aşamaları hakkında düzenlemeler yapmakla PB'yu görevlendirmisti. PB'nun bu konularda örgütlere somut perspektifler sunması gerekiyordu. MK 3. toplantısından bu yana yaklaşık iki ay geçmesine karşın ortada somut hiç bir şey yoktur. Sadece kimin hazırladığı belli olmayan genel ve soyut bir çerçeve metin gönderilmiştir. Bu metinde TTKP'nin aşağıdan yukarıya kurucularını seçmesi kararı dışlanarak, bu süreci yasal KP kurmayı hedefleyen tüm Marksistler ve birlikte planlamaktan söz edilmektedir.

Anlaşıldığı kadarıyla" 141,142. maddelerin kaldırılması konusunda partiler arasında bir görüş birliği oluşmuştur, iki-üç ay içerisinde kaldırılması mümkündür," gerekçesiyle yasal KP girişiminden simdilik vazgeçilmiştir.

Üstelik diğer Marksist'lerle Ankara'da yapılan toplantıda, "partinin her şeyine onu olusturacaklar karar vermelidir" denerek KP adından vazgeçebileceğimiz imajı verilmiştir.

Funların hepsi tartışılabilir, üstelik doğru da olabilir. Fakat ortada MK genişletilmiş 3. toplantısı kararları vardır. FB, (veya MK sek.) parti iradesine rağmen " koşullar değişmiştir" gerek- çesiyle MK. Genişletilmiş 3. toplantısı kararlarını hasıraltı edemez. Eğer bu saptamalar doğru ise, buna, parti, tüm üyelerinin katılımıyla karar vermelidir. Funun yolu ise, kongredir.

Parti yönetimi, üye ve örgütlerine güven vermiyor artık. Parti yönetimi tamamen çürümüştür. MK, en kısa zamanda istifa ettiğini açıklamalı ve üç ay içerisinde parti kongresi toplanmalıdır.

Toplanacak kongrede, bugüne nasıl geldik, yaşadığımız sorun- ların nedenleri ve bunları nasıl asabiliriz, katılımcı, demokratik, çağdas bir parti nasıl olmalıdır vb.. sorunlar tartışılmalıdır. Kongre, yasal KP girişimi konusunda açık ve net bir karar vermelidir. Kongrede oluşturulan yeni MK, aynı zamanda yasal KP ye TEKP'den katılacak kurucuları oluşturmalıdır.

Yoldasları, partimiz bir varlık, yokluk savaşı içindedir. Partimizin önüne koyduğu görevleri yerine getirebilmesi için en basta, sürekli erteleyerek biriken sorunlara açık bir tartışma ile çözümler bulması gerekiyor. Biz bunun yolunun kongre olduğu inancın- dayız. TEKP'yi yok olmaktan ancak bir kongre ~~gittir~~ kurtarabilir. Bu nedenle "MK istifa etmeli, parti kongreye gitmelidir" diyerek, bu doğrultuda imza kampanyası başlatıyoruz.

Kağıthane
Ziya Doğan

CERÇEVE METİN ÜZERİNE KARŞI OY YAZISI

Karşı oyum bir "hayır" değil. Daha çok bir "çekimser" oy. Çünkü çerçeve metin, 8 Aralık çıkışı sonrasında yapılabilecekleri iyi niyetle ele almaya çalışıyor. Bu niyete hayır demiyorum. Ancak, burada açıklayacağım önemli bir yaklaşım farkı nedeniyle "evet" demem de mümkün değildir. Tam faaliyetlerimizi yeni bir "anafikir", yeni bir tarz doğrultusunda tarif etmek daha doğru olacaktır. Bu bağlamda önemle altını çizmek istediğim konular şunlardır:

1- Mevcut politik kültürümüz hedeflerimizin gerçekleşmesinin önünde engel oluşturmuyor. Yönetim organlarından başlayarak tüm parti örgüt ve kadolarının bu kültürün değişmesi için özel çaba sarfetmesi, herşeyin başına bunu koyması gerekir:

Bugün TBKP içinde bulunan istisnasız herkesin mevcut kültürü "küçük parti" kültürüdür. Aramızda küçük bir partinin nasıl yönetileceğini çok iyi bilenler, yıllarca bu işi yapmış olanlar, küçük parti işleyiş ve ilişkilerine çok hakim insanlar vardır. Geçmişin birikimleri hepimizde kuvvetli alışkanlıklar yaratmıştır. Her amaç ve faaliyet bu alışkanlıkların etkisi altında kalıyor. bir elimizle "yığınsal- geniş" partiyi isterken tüm bedenimiz ve varlığımızla onu aslında itiyoruz.

Her toplumsal kesimden, her meslekten insan bir partide nasıl ve neden yer alır duygusu daha bugünden her belgenin içine sinmelidir. Her işi bu duyguyla sorgulamalıyız.

2- Üstelik artık küçük partiliğin yaşama şansı yoktur:

Eskiden olduğu gibi hareket içinde yer alan insanlar sınırlı dayanışmalarla ayakta duramıyor, geçim ve meslek sorunu çok daha fazla ön plana çıkıyor; yayınlar küçük sübvansiyonlarla çıkamıyor, doğru dürüst bir yayın için ciddi maddi- teknik alt yapılar ve yüz milyonlar gerekiyor, küçük parti uygulanabilir üç aylık planlar bile yaşamıyor., plan yapsa uygulayacak insan bulamıyor, bulduğu insanın niteliği o planı gerçekleştirmeye yetmiyor, vb. isterseniz buna, "günlük yaşamın baskısı bireyler ve parti üzerinde arttı" diyelim.

Eldeki olanaklarla ve eski bilgi ve alışkanlıklarla politika yapmak isterken günlük yaşamın baskısını dikkate almadığımız için çaresiz kalıyor, suçu başka yerde arıyoruz. "Karşı tarafın" genişleyen olanaklarının yarattığı dengesizlik durumu iyice güçleştiriyor.

Bu baskıya yeni yığınsal parti ilişkilerine ulaşmaya çalışmadan karşılık verilemez. Aynı kaderi paylaştığımız çevrelerle birlikte yanıt veremezsek başarısız olacağız. kendimize ve başkalarına bunu anlatmayı başa koymalıyız.

3- Dönemi ve dönemdeki gelişmelerin meydan okuyuşuna komünistler ne yanıt verecekler? Kurguyu bu yanıt üzerine oturtmak gerekiyor:

Komünistler ya ve bir an önce toplumda yeni, geniş demokratik bir özne oluşmasına katkıda bulunacaklar, ya da bugünkü marjinallik çizgisinin daha da altında bir marjinalliğe razı olacaklar. Ancak, aksilik, bu yeni özne, yalnızca doğru fikirler ortaya konularak- ve bu fikirler

doğrultusunda bu faaliyet gerçekleştirerek sağlanamıyor.

4- İdeoloji- politika- örgütlenme ve yöntem bir bütündür.

Bu bütünlük küçük partide ve yığınsal partide tümüyle birbirinden farklı elemanların biraraya gelmesiyle sağlanıyor. Yani küçük partide çok daha köşeli, sınırlı, belirli olmasına alıştığımız elemanlar; yığınsal partide daha gevşek, geniş ve belirsiz olacak. Her attığımız adımda bu elemanların tutarlı biçimde birarada olmasını gözetmeliyiz. Örneğin, insan hakları demokrasi ve sosyalizm partisi ne demek? Bence bu yeterince ideoloji. Yeni, birlik ve yenilenme yeterince program. İşte bu genişliği ve "belirsizliği" (bence bu belirlilikli) klavuz edinmeli, parti bilgilerini, çerçeve metinleri buna göre düzenlemeliyiz.

Oysa partimizin yakın tarihine bakınca bunun tam tersini yaşadığımızı görüyoruz. ne karşıtlar yaşadık? Birbirimize neler söyledik? TİP- TİP Birliğini bile koruyamadık. Eğer ana fikir kuvvetli biçimde değişmezse en iyi niyetli çerçeve metinlerle bile benzer süreçleri yeniden yaşarız. Bu endişe nedeniyle de çerçeve metindeki önerileri paylaşamıyorum.

Parti içi seçimler, kurucular hareketinin oluşması gibi eylemsel tariflerden tam yukarda söylenenler, dışlayan bir küçük parti hareketi de çıkar, bunların tümü geniş yığınsal partiyi hazırlamaya dönük olarak da ele alınabilir, Hangisini istiyoruz? ana fikir nedir? bu kavramları ve bugünkü durumu bu ölçülerle sürekli sorgulamak, belki de tarz değiştirmek gerekemiyor mu?

Sözünü ettiğim ana fikir değişikliği ve vurgulanmasıyla birlikte şu çalışmalara öncelik verilmesini öneriyorum:

1- Hızla oluşabilecek ve genişleyebilecek yasal parti platformunda "ortak dergi" önerisinin götürülmesi

2- Aynı platforma ve başkalarına Tunc Tayanç'ın " Ekonomik kurul" önerisinin götürülmesi.

3- Türkiye çapında geniş bir kültürel hareket yaratılması için tüm gücümüzle destek vermeye hazır olarak Murat Belge, Aziz Nesin ve Bilim ve Sanat , Düşün dergilerine katkıda bulunan insanlara gitmek, böyle bir kültürel hareket fikrine sahip çıkan bağımsız bir çevre yaratmak.

4- Sol dergilerin özgürlük kampanyasına tüm Türkiye düzeyinde acilen ve aktif olarak sahip çıkmak. Kampanya sırasında kurulan ilişkilerin daha ileri amaç birliklerine taşımaya çalışmak

5- BTDK tartışmalarına daha aktif ve özenli katılmaya

çalışmak, tüm il ve ilçelerde buna paralel tartışma girişimleri oluşmasına katkıda bulunmak

6- Tüm yörelerde kurucular hareketini oluştururken işe TBKP'li kurucuları tesbit etmeye çalışarak başlamamak, bunun yerine tüm ağırlığı TBKP dışı çevrelerle, eski TKP ve TİP'li olup TBKP'li olmayan insanlarla " birlik ve demokratik biçimde oluşturulacak yasal parti " fikrini paylaşmaya varmak, bu doğrultuda sabırlı bir çalışmaya hazır olmak.

7- tüm yörelerde tüm parti içi toplantıları (Partinin " özel konularının" konuşulacağı toplantılar dahil) TBKP dışı sol çevrelere ve emekçilere - aydınlara açmak onları

varlıklarına değer vererek ısrarla davet etmek.

8- Daha düzenli ve kendinden emin bir parti yaratılmasına katkıda bulunmak için, tartışmayı bu amaç doğrultusunda teşvik etmeye ve yönlendirmeye çalışarak, tüm parti tarihini tartışmaya açmak, ya da böyle tartışmaya kamuoyu önünde önayak olmak.

Karşı oy yazımla çağdaş yığinsal partiyi tarif etmeye çalışmıyorum. Önerilerim de yalnızca ilk ağızda ve bugün için önemli gördüklerimdir. Tüm bunların yanısıra önümüzdeki süreci dinamik ve katılımcı bir süreç haline getirmek için de kuvvetli bir irade göstermeliyiz. Söyleceklerim çerçeve metin bağlamında yalnızca bunlardır.

Rolümüz önemlidir çünkü bizler yeni partinin yeni bileşenleriyle eski gelenek ve hareketlerin ortasında duruyoruz. Birinden ve hatta ikisinden de vazgeçen bıkkın bir kolaycılık gösteremeyiz.

saygılarımla

Umur Coşkun.

NOT: Çok acil ve önemli bir konu olduğu halde, ayrıca ve başlıbaşına ele alınması geciktiği için " yayınlar üzerinde durmadım.

Ama herhalde yayınları; 1- TBKP'nin amaçlarına uyumlu hale getirmek, 2- Yayında çalışanların yıpranmasına son vermek, 3- Kaynak ve bütçe bağlamlarında acilen ele almak gerekiyor.

umur

Türkiye Birleşik Komünist Partisi
Merkez Yönetimine

7.4.1990

Değerli yoldaşlar,

Dünyamızda ve ülkemizde çok karmaşık ve çok çelişkili olaylar yaşanmaktadır. Tarihsel olarak burjuvazi tarafından komünistlere dayatılan komünist partisi üzerindeki yasağın, Kürt ulusu üzerindeki baskı politikasının ve birdizi anti-demokratik yasaların halen yürürlükte olmasına rağmen TBKP'nin açık çalışma kararı alması çok anlamlı ve önemli bir olaydır.

Partimiz birdizi olumlu kararlarla ileriye yönelik adımlarla ilerlerken bazı olumsuzlukları da içiçe yaşamaktadır. Bu olumsuzlukların bazıları şunlardır, a) komünist adı taşımayan bir partinin kurulması tartışmasının tartışma gündemimize alınması, b) biz çeşitlilik içinde birliğin gerekliliğine ve önemi inaniyoruz, ama TBKP'nin fes edilmesi görüşünde hoşgörülü anlayışla asla bağdaşmadığı görüşündeyiz. c) içi içinde yaşadığımız koşullarda bir kongre ile sorunlarımızın çözüleceği görüşünü gerçekçi bulmuyoruz. Bizgöre kongre zamanlaması şu iki koşullarda olmalıdır. Birincisi hukuki engellerin kalktığı zaman, ikincisi ise TBKP dışındaki marksist solla birlik zamanlamasına göre kongre yapılmalıdır.

Partimizin önüne koymuş olduğu birlik yasallık ve yenilenme perspektifi bugün geriye dönülmesi mümkün olmayan bir yolda olduğumuzu kanıtlamaktadır. Çağdaş Demokratik ve yığinsal bir komünist partisi yaratma mücadelemiz hem partimizin güçlenmesi, hemde ülkemizin demokratikleşmesi bakımından da önem taşımaktadır.

TBKP'nin açık çalışma kararının önündeki yasal engellerin bugün varlığını sürdürmesi TBKP'liler için bir karamsarlık unsuru olmamalıdır. Egemen güçlerin uluslararası alanda komünizm iflaz etti yaygareları bizim için umutsuzluk yaratmamalıdır.

Değişen dünya'da ülkemizin de layık olduğu yerini alma mücadelesi Türk ve Kürt komünistlerinin vazgeçilmez bir ödevidir. Genel olarak partimizin önüne koymuş olduğu perspektif, mücadelemizde nedenli haklı olduğumuzu göstermektedir. Bizler Cenevre'deki TBKP'liler olarak 21_22 Nisan 1990 tarihlerinde yapacağınız toplantıda partimizin geleceğine yönelik çok önemli kararlar alacağınıza inanıyoruz, çalışmalarınızda başarılar diliyor sizleri selamlıyoruz.

Ali ÜREGEN, Mustafa ÖZER, Alişan COŞKUN, Musafa YILMAZ,
Hacı Ali MUTLU, Kadir GÖÇER.